

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Mobi Banke a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja Mobi Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoji od:

- bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine:

- bilansa uspeha;
- izveštaja o ostalom rezultatu;
- izveštaja o promenama na kapitalu;
- izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Banci i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 10. april 2024. godine

MOBI BANKA A.D. BEOGRAD

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
31. DECEMBAR 2023. GODINE

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
31. DECEMBAR 2023. GODINE

SADRŽAJ	Strana
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	1
Izveštaj o ostalom rezultatu	2
Bilans stanja	3
Izveštaj o tokovima gotovine	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 - 89
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	90

BILANS USPEHA

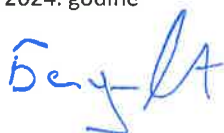
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata	4	2.202.184	1.488.471
Rashodi od kamata	4	(477.927)	(197.715)
Neto prihod po osnovu kamata		1.724.257	1.290.756
Prihodi od naknada i provizija	5	1.604.875	1.570.462
Rashodi od naknada i provizija	5	(809.105)	(733.630)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		795.770	836.832
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	-	(1.683)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule		511	1.500
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	7	(308.584)	(231.800)
Ostali poslovnih prihodi		3.160	3.281
Ukupan neto poslovni prihod		2.215.114	1.898.886
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(1.141.694)	(943.963)
Troškovi amortizacije	9	(178.902)	(172.879)
Ostali prihodi	10	195.061	13.056
Ostali rashodi	11	(1.007.921)	(766.509)
Dobitak/(Gubitak) pre oporezivanja		81.658	28.591
Dobitak po osnovu odloženih poreza	12	-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	12	-	-
Dobitak/(Gubitak) nakon oporezivanja		81.658	28.591

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 29. mart 2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odboraPeriša Puletić
Član Izvršnog odbora

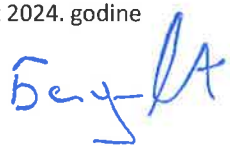
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

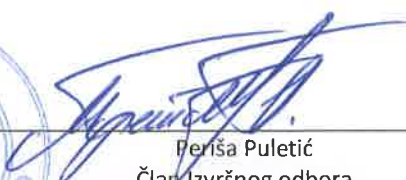
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	<u>81.658</u>	<u>28.591</u>
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Aktuarski dobitci/(gubici)	<u>18</u>	<u>(269)</u>
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni/(negativni) efekti promene dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	79.634	(95.903)
Dobitak/(gubitak) po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat	<u>(978)</u>	<u>1.250</u>
Ukupan ostali rezultat perioda	<u>78.674</u>	<u>(94.922)</u>
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	<u>160.332</u>	<u>(66.331)</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 29. mart 2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Periša Puletić
Član Izvršnog odbora

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Napomene	31.12.2023.	31.12.2022.
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	13	6.989.632	6.309.374
Hartije od vrednosti	14	6.116.540	6.303.166
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15	5.686.273	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	16	14.576.390	12.057.157
Nematerijalna imovina	17	778.049	128.537
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	516.159	394.440
Tekuća poreska sredstva		4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	19	-	21.407
Ostala sredstva	20	759.223	416.314
Ukupno aktiva		35.422.270	27.155.308
Obaveze			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21	4.481.689	1.813.480
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	22	24.828.023	20.869.738
Subordinirane obaveze	23	586.681	-
Rezervisanja	24	136.737	153.244
Odložene poreske obaveze	12	1.320	342
Ostale obaveze	25	1.307.472	750.109
Ukupno obaveze		31.341.922	23.586.913
Kapital			
Akcijski kapital	26	10.632.474	10.280.853
Akumulirani gubitak		(6.520.181)	(6.601.839)
Nerealizovani gubici		(31.945)	(110.619)
Ukupno kapital		4.080.348	3.568.395
Ukupno pasiva		35.422.270	27.155.308

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 29. mart 2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Periša Pujević
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	2023	2022
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.647.710	2.891.750
Prilivi od kamata	2.376.129	1.672.670
Prilivi od naknada	1.125.968	1.124.324
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	145.613	94.756
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(3.380.989)	(2.866.861)
Odlivi po osnovu kamata	(424.534)	(177.393)
Odlivi po osnovu naknada	(711.240)	(460.393)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.129.305)	(991.004)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(98.494)	(74.869)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(1.017.416)	(1.163.202)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	266.721	24.889
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	6.551.885	2.667.131
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	6.551.885	2.667.131
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(6.549.635)	(2.537.034)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(6.549.635)	(2.537.034)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	268.971	154.986
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	264.478	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	264.458	-
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(592.785)	(132.003)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	(32.835)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(592.785)	(99.168)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(328.307)	(132.003)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	937.490	-
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	351.621	-
Prilivi po osnovu subordiniranih kredita	585.869	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(64.152)	(55.666)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(64.152)	(55.666)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	873.338	(55.666)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	11.401.563	5.558.881
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(10.587.561)	(5.591.564)
NETO (SMANJENJE)/POVEĆANJE GOTOVINE	814.002	(32.683)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	6.532.423	6.563.606
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	511	1.500
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	7.346.936	6.532.423

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 29. mart 2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Periša Puletić
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Revalorizacione rezerve</u>	<u>Dobitak/ (Gubitak)</u>	<u>Ukupno</u>
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	10.280.853	(15.697)	(6.630.430)	3.634.726
Dobitak tekuće godine	-	-	28.591	28.591
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	(94.922)	-	(94.922)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	10.280.853	(110.619)	(6.601.839)	3.568.395
Početno stanje na dan 1. januara 2023. godine	10.280.853	(110.619)	(6.601.839)	3.568.395
Transakcije sa vlasnicima – povećanje kapitala	351.621	-	-	351.621
Dobitak tekuće godine	-	-	81.658	81.658
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	78.674	-	78.674
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	10.632.474	(31.945)	(6.520.181)	4.080.348

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 29. mart 2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Periša Puletić
Član Izvršnog odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Mobi banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao akcionarsko društvo 15. maja 1996. godine u skladu sa Odlukom o osnivanju od 25. aprila 1996. godine. Naziv Banke prilikom osnivanja bio je Alco banka a.d., Beograd.

Banka je registrovana kod Privrednog suda u Beogradu, pod brojem Fi-8660/96 15. maja 1996. godine u registarskom ulošku I-76963-00. Narodna banka Jugoslavije je rešenjem br. 346 od 24. aprila 1996. godine izdala dozvolu za rad Banke.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- devizne, devizno–valutne i menjačke poslove;
- garancijske poslove;
- depo poslove;
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti;
- obavljanje platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti;
- kupovinu i naplatu potraživanja;
- poslove finansijskog inženjeringa i konsaltinga i
- pružanje drugih finansijskih usluga.

U junu 2007. godine, sve akcije Banke (100%) preuzelo je društvo KBC Insurance NV, Belgija, čiji matični entitet grupe je KBC Group NV, Belgija i banka je promenila naziv u KBC banka a.d., Beograd.

U decembru 2013. godine akcije KBC banke a.d., Beograd preuzete su od strane Telenor Danmark Holding A/S, Danska, deo Telenor Grupe sa sedištem u Norveškoj. Banka je 09. maja 2014. godine promeila naziv u Telenor banka a.d., Beograd. Telenor banka j potpuno promenila model poslovanja.10. septembra 2014. godine i zvanično je predstavljena u javnosti Telenor banka kao prva on line mobilna banka u regionu sa novim modelom poslovanja. U fokusu nove strategije je pružanje inovativnih finansijskih usluga fizičkim licima iz domena internet i mobilnog bankarstva. Komunikaciju sa korisnicima banka obavlja preko internet i mobilne aplikacije kao i mreže Telenor prodavnica u Srbiji.

U februaru 2019. godine izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji, a PPF Financial Holdings B.V. postao je 100% vlasnik banke. PPF Financial Holding B.V u svom sastavu ima finansijske institucije u centralnoj i istočnoj Evropi, Aziji i SAD-u, a deo je PP Group N.V. jedne od najvećih investicionih grupa u centralnoj i istočnoj Evropi sa investicijama u različitim industrijama. Banka je prmenila naziv 2019 godine u Mobi banka a.d., Beograd.

Model poslovanja banke nije promenjen nakon promene vlasničke strukture, banka je i dalje usmerena na pružanje finansijskih usluga fizičkim licima prvenstveno kroz on-line kanale.

Banka je svoje poslovanje obavljala preko sedišta u Novom Beogradu, Omladinskih brigada br. 90v i jednoj ekspozituri sa sedištem na istoj adresi.

Banka je na dan 31. decembra 2023. godine imala 451 zaposlenog (31. decembra 2022. godine: 566 zaposlenih).

Matični broj Banke je 17138669. Poreski identifikacioni broj Banke je 100000049.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 93/20).

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za sledeće stavke koje se vrednuju po fer vrednosti:

- finansijskih sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat I finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha
- sredstava namenjenih prodaji iskazanih po fer vrednosti.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara (RSD '000), osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

(a) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima

Usvojene računovodstvene politike i obelodanjivanja su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine.

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu od 1. januara 2023. godine

- MSFI 17 Ugovori o osiguranju: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)
 - 1. januara 2023. godine, datum stupanja na snagu MSFI 17 i izuzeće od primene MSFI 9.
 - Kreditne kartice i slični proizvodi koji obezbeđuju pokriće osiguranja: većina kompanija koje izdaju ove proizvode će moći da nastavi sa svojim postojećim računovodstvom, osim ako osiguranje nije ugovorna karakteristika, što olakšava primenu za neosiguravače.
 - Ugovori o zajmu koji ispunjavaju definiciju osiguranja, ali ograničavaju nadoknadu za osigurane slučajeve na iznos koji je inače potreban da bi se izmirila obaveza osiguranika nastala ugovorom: Kompanije koje izdaju takve kredite – npr. zajam sa odricanjem u slučaju smrti – imate opciju da primenite MSFI 9 ili MSFI 17, smanjujući uticaj MSFI 17 na neosiguravače.
 - Izbor računovodstvene politike za periodično izveštavanje: Kompanije će izabrati da primenjuju ili pristup „od perioda do perioda“ ili „od godine do datuma“, omogućavajući veću mogućnost doslednosti sa trenutnom praksom i podružnicama da usklade izveštavanje sa svojim matičnim preduzećem: Usluge ugovora o osiguranju sada uključuju usluge osiguranja i investicije.
 - Usluge ugovora o osiguranju sada uključuju i usluge osiguranja i usluge ulaganja: pojavljivanje prihoda i profita bolje će odražavati učinak širokog spektra proizvoda osiguranja i usluga koje pružaju klijentima.
 - Računovodstvo imovine i obaveza pre priznavanja povezane grupe ugovora: lociranje novčanih tokova sticanja osiguranja budućim grupama za obnavljanje smanjuje rizik da grupe postanu opterećujuće isključivo zbog troškova nabavke plaćenih u vezi sa budućim obnavljanjima.
 - Alokacija se revidira u svakom izveštajnom periodu kako bi se odrazile sve promene u pretpostavkama koje određuju inpute za metod alokacije koji se koristi, sve dok se svi ugovori ne dodaju grupi.
 - Kompanije sada treba da procene svaki period nadoknadivost novčanih tokova sticanja osiguranja obično na detaljnijem nivou nego što se danas primenjuje.

Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu od 1. januara 2023. godine (nastavak)*

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)

Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene daju smernice o primeni koncepta procene materijalnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmene MRS 1 zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primeri su dodati u Izveštaj iz prakse kako bi pomogli u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika.

Nema efekta na finansijske izveštaje Banke po osnovu pomenutih izmena.

- MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: Definicija računovodstvenih procena (Dopune)

Izmene stupaju na snagu za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu i primenjuju se na promene u računovodstvenim politikama i promene računovodstvenih procena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet nesigurnosti pri odmeravanju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promene u računovodstvenim procenama i kako se one razlikuju od promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka.

Ove dopune nemaju materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)

Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U maju 2021. godine, Odbor je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obim izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe. Prema izmenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe i imovine koja se povlači iz upotrebe) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake.

Obzirom da se je skladu sa lokalnim poreskim propisima poreski tretman zakupa jednak računovodstvenom tretmanu, ova izmena nema uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu od 1. januara 2023. godine (nastavak)

- MRS 12 Porez na dobit: Globalna minimalna stopa poreza na dobit (Dopune)

Obzirom da se poreske jurisdikcije pripremaju da izmene svoje lokalne poreske zakone kako bi uveli globalni minimalni porez na dopunu u skladu sa pravilima GloBE1 modela, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je izmenio MRS 12 kako bi uveo privremeno obavezno oslobađanje od računovodstva odloženog poreza koje proizilazi iz zakonodavstva koje primenjuje pravila GloBE modela2. Prema olakšicama, kompanije su praktično izuzete od obezbeđivanja i obelodanjivanja odloženog poreza u vezi sa dodatnim porezom. Međutim, oni moraju da obelodane da su primenili olakšice.

Olakšice stupaju na snagu odmah i primenjuju se retrospektivno u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške. Primenjivaće se sve dok Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) ne odluči ili da ga ukloni ili da ga učini trajnim.

Imajući u vidu da lokalna regulativa u Republici Srbiji nije izmenjena, te da Banka ne sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje, ova izmene nemaju uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu

- MSFI 16 Zakupi: Obaveza zakupa i povratni zakup (Dopune)

Prilikom početnog priznavanja, prodavac-zakupac uključuje varijabilna plaćanja zakupa kada meri obavezu zakupa koja proističe iz transakcije prodaje i povratnog zakupa. Nakon početnog priznavanja, prodavac-zakupac primenjuje opšte zahteve za naknadno računovodstvo obaveze po zakupu tako da ne priznaje nikakav dobitak ili gubitak u vezi sa pravom korišćenja koje zadržava. Prodavac-zakupac može usvojiti različite pristupe koji zadovoljavaju nove zahteve o naknadnom merenju. Izmene stupaju na snagu od 1. januara 2024. godine.

Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (nastavak)*

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih i dugoročnih (Dopune) i tekuće obaveze sa kovenantima (Dopune)

Prema postojećim zahtevima MRS 1, kompanije klasifikuju obavezu kao tekuću kada nemaju bezuslovno pravo da odlože izmirenje najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je uklonio zahtev da pravo bude bezuslovno i umesto toga sada zahteva da pravo na odlaganje poravnanja mora postojati na datum izveštavanja i da ima suštinu.

Kompanija će klasifikovati obavezu kao dugotrajnu ako ima pravo da odloži izmirenje najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Ovo pravo može biti predmet toga da kompanija poštuje uslove (ugovore) navedene u kreditnom aranžmanu. Obveze koje kompanija mora da poštuje nakon datuma izveštavanja (tj. buduće obaveze) ne utiču na klasifikaciju obaveze na taj datum. Međutim, kada dugotrajne obaveze podležu budućim obavezama, kompanije će sada morati da obelodane informacije kako bi pomogle korisnicima da shvate rizik da bi te obaveze mogle da postanu otplative u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Izmenama se takođe pojašnjava kako kompanija klasifikuje obavezu koja se može izmiriti u sopstvenim akcijama – npr. konvertibilni dug. Kada obaveza uključuje opciju konverzije druge ugovorne strane koja uključuje prenos sopstvenih instrumenata kapitala kompanije, opcija konverzije se priznaje ili kao kapital ili kao obaveza odvojeno od obaveze domaćina prema MRS 32 Finansijski instrumenti: Prezentacija. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je sada razjasnio da kada kompanija klasifikuje domaću obavezu kao tekuću ili dugoročnu, može zanemariti samo one opcije konverzije koje su priznate kao kapital.

Izmene stupaju na snagu od 1. januara 2024. godine. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- Finansijski aranžmani sa dobavljačima – dopune MRS 7 I MSFI 7

Amandmani Odbor za međunarodne računovodstvene standarde primenjuju se na finansijske aranžmane dobavljača koji imaju sve sledeće karakteristike:

- Finansijski provajder plaća iznose koje kompanija (kupac) duguje svojim dobavljačima.
- Kompanija je saglasna da plati pod uslovima i odredbama aranžmana istog datuma ili kasnijeg datuma nego što su njeni dobavljači plaćeni.
- Preduzeću se obezbeđuju produženi rokovi plaćanja ili dobavljači imaju koristi od uslova ranog plaćanja, u poređenju sa odgovarajućim datumom plaćanja računa.

Izmene se ne odnose na aranžmane za finansiranje potraživanja ili zaliha.

Izmenama se uvode posebni zahtevi za preduzeća da pruže informacije koje su korisnicima potrebne:

- Kvalitativne informacije: otkriti odredbe i uslove (npr. produženi rok plaćanja i obezbeđenje ili garancije)
- Kvantitativne informacije: Knjigovodstveni iznos finansijskih obaveza prikazanih u dobavljačima i drugim obavezama (od kojih su dobavljači primili uplatu od dobavljača finansija); Raspon rokova plaćanja (obaveze koje su deo aranžmana i uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu deo aranžmana).

Izmene se primenjuju od 1. januara 2024. godine. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (nastavak)

- Nedostatak zamenjivosti - dopune MRS 21

Ovaj nedostatak razmenjivosti može nastati kada vlada nametne kontrolu uvoza i izvoza kapitala, na primer, ili kada obezbedi zvanični kurs, ali ograniči obim transakcija u stranoj valuti koje se mogu preduzeti po tom kursu. Shodno tome, učesnici na tržištu nisu u mogućnosti da kupuju i prodaju valutu da bi zadovoljili svoje potrebe po zvaničnom kursu i da se umesto toga okreću nezvaničnim, paralelnim tržištima. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je izmenio MRS 21 da bi razjasnio:

kada je valuta zamenljiva u drugu valutu; i

kako kompanija procenjuje spot kurs kada valuti nedostaje razmenjivost.

Valuta je zamenljiva u drugu valutu kada je kompanija u mogućnosti da zameni tu valutu za drugu valutu na datum merenja i za određenu svrhu. Kada valuta nije zamenljiva, kompanija treba da proceni spot kurs. Cilj kompanije prilikom procene spot kursa je samo da on odražava stopu po kojoj bi se odvijala uredna transakcija razmene na datum merenja između učesnika na tržištu u preovlađujućim ekonomskim uslovima. Izmene i dopune ne sadrže posebne zahteve za procenu spot stope. Stoga, kada procenjuje spot stopu, kompanija može da koristi:

vidljiv kurs bez prilagođavanja; ili

drugu tehniku procene.

Izmene se primenjuju od 1. januara 2025. godine. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 10 i MRS 28: Prodaja ili uščešće imovine između investitora i njegovog pridruženog ili zajedničkog preduzeća (Dopune)

Dopuna zahteva da ukupan dobitak bude priznat kada preneto sredstvo zadoljava definiciju poslovanja u skladu sa MSFI 3 Poslovne kombinacije.

Datum stupanja na snagu ovih amandmana je odložen na neodređeno. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2022. godinu koji su bili predmet revizije. U odnosu na obavljene godišnje finansijske izveštaje Banke za 2022. godinu prilagođena su i izmenjena određena obelodanjivanja u ovim finansijskim izveštajima u cilju bolje prezentacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti kao i finansijske instrumente vrednovane po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmerava po fer vrednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta. Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju naknade koje prima Banka vezano za kreiranje ili sticanje finansijskog sredstva. Takve naknade mogu da uključe nadoknadu za aktivnosti kao što su procena finansijskog stanja dužnika, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih aranžmana obezbeđenja, pregovaranje oko uslova instrumenta, sačinjavanje i obrada dokumentacije i zaključenje transakcije. Takve naknade su sastavni deo generisanja učešća u rezultirajućem finansijskom instrumentu. Naknada se smatra blisko povezanom sa efektivnom kamatnom stopom, osim ako se ne može jasno pokazati da se odnosi na određenu uslugu u skladu sa MSFI 15.

Prihodi od kamate na finansijska sredstva koja su obezvređena pri inicijalnom priznavanju ili su naknadno obezvređena, priznaje se na neto osnovi, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost obezvređenih finansijskih sredstava.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija sastoje se od naknada i provizija za pružanje finansijskih usluga, osim onih koje se odnose na nastanak finansijskog sredstva ili obaveze, koje čine deo efektivnih prihoda/rashoda od kamata.

Naknade i provizije od finansijskih usluga obuhvataju platne usluge.

Prihodi od naknada i provizija se iskazuju u bilansu uspeha pošto Banka ispuni obavezu izvršenja koja je ugrađena u ugovor, u skladu sa pravilima „MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima“. Naročito:

- Ako je obaveza izvršenja ispunjena u određenom trenutku („vremenski trenutak“), odgovarajući prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je usluga pružena.
- Ako je obaveza izvršenja ispunjena tokom vremena, pripadajući prihod se priznaje u bilansu uspeha periodu kako bi se prikazao napredak ispunjenja takve obaveze.

Transakcione naknade koje dolaze iz platnih usluga, razmene, transakcija u stranoj valuti se obično knjiže u trenutku kada je usluga pružena i odmah se povlače sa računa korisnika.

Naknade koje se odnose na tekuće upravljanje, administraciju kredita, usluge depozita i starateljstva, administraciju računa, usluge agencije, administraciju sindikacije kredita, upravljanje imovinom i platne kartice se obično priznaju tokom vremena tokom trajanja ugovora. Prihod se meri na pravolinijskoj osnovi i ravnomerno se raspoređuje tokom trajanja ugovora jer ovaj metod najbolje oslikava obavezu banke Banke da bude spremna za ispunjavanje zahteva klijenata. Ove usluge se uglavnom fakturišu redovno (obično mesečno), a odabrane usluge se fakturišu unapred.

Naknade u vezi sa datim kreditima, osim onih koje se odnose na odobravanje, a koje čine deo prihoda od efektivne kamate, ili se knjiže u trenutku kada je usluga pružena ili se priznaju tokom vremena tokom trajanja ugovora na osnovu vrsta pruženih usluga.

Visina prihoda vezanih za prihode od naknada i provizija utvrđuje se na osnovu ugovornih uslova. Varijabilnost koja bi imala uticaj na iznos koji Banka očekuje da primi obično nije predviđena za usluge koje Banka pruža.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

Ako se ugovor odnosi na različite robe/usluge koje se ne cene i ne naplaćuju na nivou pojedinačnih cena, prihod se raspoređuje između različitih obaveza proporcionalno pojedinačnoj ceni jedne isporučene stavke. Ovi iznosi će se stoga obračunati u bilansu uspeha na osnovu vremena izmirenja svake obaveze.

Ova okolnost, koja nije značajna, može se desiti u slučaju programa lojalnosti kupaca koji zahtevaju besplatno pružanje robe ili usluga, ili unovčavanjem cene koja nije po tržišnim uslovima, ako klijent dostigne određeni obim naknade, ili u slučaj programa za sticanje novih kupaca koji dodeljuju bonus cilju (u obliku proizvoda ili usluge) kada postane novi klijent. Samostalne prodajne cene besplatnih opcija za klijente određuju se metodom prilagođene tržišne procene. Ugovorna odgovornost koju daju opcije kupca nije materijalna.

3.3. Zakupi

Banka procenjuje da li ugovori predstavljaju ugovore o zakupu ili sadrže zakupe. Ukoliko ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovanog sredstva tokom perioda korišćenja u zamenu za naknadu, ugovor predstavlja ugovor o zakupu.

Banka kao zakupac

Banka primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe iste klase sredstava, uključujući kratkoročni zakup i zakup imovine male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu zakupa i pravo korišćenja koje predstavlja pravo korišćenja konkretnog sredstva.

Pravo korišćenja

Banka priznaje sredstvo, pravo korišćenja, na dan početka zakupa odnosno na dan kada stiče pravo upotrebe sredstva. Pravo korišćenja meri se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrednosti uz prilagođavanje za svako ponovno merenje obaveza iz zakupa.

Nabavnu vrednost prava korišćenja sredstava u zakupu čini diskontovana vrednost budućih plaćanja obaveza za zakup, sva plaćanja izvršena u periodu pre prvog dana perioda zakupa umanjena eventualne podsticaje u vezi sa zakupom, svi početni troškovi u vezi konkretnog ugovora o zakupu i diskontovana vrednost procenjenih budućih troškova prilikom demontaže i uklanjanja imovine koja je predmet zakupa, ukoliko takvi troškovi postoje i ukoliko se mogu pouzdano proceniti.

Trošak amortizacije prava korišćenja uključuje iznos priznatih obaveza zakupa, početne direktne troškove vezane za zakup, plaćanja zakupa izvršena na ili pre datuma početka zakupa umanjenoj za primljene podsticaje za zakup. Pravo korišćenja amortizuje se proporcionalno u periodu korišćenja.

Prava korišćenja prikazana su u napomeni 18. Nekretnine, postrojenja i oprema i podložna su umanjenju vrednosti u skladu sa politikom Banke kako je opisano u Napomeni 3.15. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Zakupi (nastavak)

Obaveze po osnovu zakupa

Na dan početka zakupa Banka priznaje obaveze po osnovu zakupa merene po sadašnjoj vrednosti budućih plaćanja zakupa koja se vrše tokom trajanja zakupa isključujući porez na dodatu vrednost. Plaćanja zakupa uključuju fiksna plaćanja (umanjena za iznos podsticaja), promenljiva plaćanja zakupa koja zavise od indeksa ili stope i očekivani iznos rezidualne vrednosti. Promenljive zakupnine koje ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao rashodi u periodu u kome su nastali.

Buduća plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ako ta stopa može lako da se utvrdi. U slučajevima kad ta kamatna stopa ne može lako da se utvrdi primenjuje se inkrementalna kamatna stopa pozajmljivanja za korisnika lizinga.

Obaveze po osnovu lizinga prikazane su bilansnoj poziciji Ostale obaveze (Napomena 25).

Banka kao zakupodavac

Zakupi u kojima Banka ne prenosi sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad konkretnim sredstvom, klasifikuje se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u periodu zakupa i uključuju se u operativne prihode u bilansu uspeha. Početni direktni troškovi zaključivanja ugovora o zakupu priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihod od zakupa. Privremene zakupnine se priznaju kao prihod u periodu u kome pripadaju.

3.4. Preračun stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2, finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 33).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, odnosno valutnoj klauzuli evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 6).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze ukoliko se kalsifikuju po amortizovanoj vrednosti ili fer kroz ostali ukupan rezultat. Finansijski instrumenti koji se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se vrednuju po fer vrednosti, a troškovi transakcije se direktno priznaju u bilansu uspeha.

Cena transakcije odnosno fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument, obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima je Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cene transakcije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i cene transakcije.

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze ukoliko se kalsifikuju po amortizovanoj vrednosti ili fer kroz ostali ukupan rezultat. Finansijski instrumenti koji se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se se vrednuju po fer vrednosti, a troškovi transakcije se se direktno priznaju u bilansu uspeha.

Cena transakcije odnosno fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument, obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima je Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cene transakcije.

U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i cene transakcije.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja ili datum izmirivanja, odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja vrši na osnovu testa poslovnog modela i SPPI testa.

U zavisnosti od poslovnog modela i rezultata SPPI testa finansijski instrumenti se vrednuju na sledeći način:

- Po amortizovanoj vrednosti – kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate.
- Po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate
- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha – kod svih ostalih poslovnih modela uključujući trgovanje, upravljanje sredstvima na bazi fer vrednosti, maksimiziranje novčanih tokova kroz prodaju i slično.

Neto dobiti i gubici priznaju se odvojeno za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Neto dobiti i gubici priznaju se takođe odvojeno za finansijska sredstva i finansijske obaveze koji se klasifikuju po amortizovanoj vrednosti, investicije u instrumente kapitala koji se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat kao i finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat pri čemu se odvojeno prikauzje iznos dobitaka i gubitaka koji se priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu tokom perioda i iznos koji reklasifikovan u bilans uspeha prilikom prestanka priznavanja.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate priznaju se u ukupnom iznosu izračunatom metodom efektivne kamatne stope za sva finansijska sredstva i finansijske obaveze koje se mere po amortizovanom trošku i po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata (nastavak)

Poslovni model

Poslovni model se odnosi na način kako Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima u cilju sticanja novčanih tokova. Određen je na nivou koji oslikava način na koji se upravlja grupama finansijskih sredstava zajedno, kako bi se ostvario određeni poslovni cilj, a na nivou pojedinih portfolija što podrazumeva da Banka može imati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima. Obično se ogleda kroz aktivnosti koje Banka preduzima da bi ostvarila ciljeve svog poslovnog modela.

Banka procenjuje sve relevantne i objektivne dokaze dostupne na dan procene da bi utvrdila poslovni model za određena finansijska sredstva.

Za potrebe analize poslovnog modela ukupan portfolio finansijskih instrumenata grupisan je u sledeće kategorije:

- Portfolio kredita kojim banka upravlja po modelu modelu “Držanja radi prikupljanja” - upravlja se u cilju stvaranja novčanih tokova naplatom glavnice i kamate tokom životnog ciklusa instrumenta.
- Portfolio kratkoročnih obveznica Republike Srbije kojim banka takođe upravlja po modelu modelu “Držanja radi prikupljanja” - upravlja se u cilju stvaranja novčanih tokova naplatom glavnice i kamate.
- Portfolio dugoročnih obveznica Republike Srbije podeljen je u segment koji se drži radi prikupljanja novčanih tokova naplatom kamate i glavnice i segment koji se drži radi prikupljanja novčanih tokova naplatom kamate i glavnice i radi prodaje. Prilikom svake pojedinačne kupovine dugoročnih obveznica menadžment Banke razmatra ciljeve i svrhu investicije te se u skladu sa tim definiše klasifikacija.
- Ostali finansijski instrumenti podrazumevaju derivate koji se u skadu sa IFRS 9 mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha i ostala sredstva i obaveze koji predstavljaju finansijske instrumente mere po amortizovanom trošku.

Reklasifikacije

Ukoliko Banka menja poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima treba da reklasifikuje sva finansijska sredstva na koja ta promena utiče.

Reklasifikacija se primenjuje prospektivno od datuma reklasifikacije. Banka ne treba da preračuna prethodno priznate dobitke, gubitke (uključujući dobitke ili gubitke po osnovu umanjenja vrednosti) ili kamatu.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije merenja po amortizovanoj vrednosti u kategoriju merenja po fer vrednosti kroz bilans uspeha, svaki dobitak ili gubitak koji proizilazi iz razlike između prethodnog amortizovanog troška finansijskog sredstva i fer vrednosti se priznaje u dobit ili gubitak. Njegova fer vrednost se meri na dan reklasifikacije.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije merenja po amortizovanoj vrednosti u kategoriju merenja po ostalom sveobuhvatnom prihodu, svaki dobitak ili gubitak koji proizilazi iz razlike između prethodnog amortizovanog troška finansijskog sredstva i fer vrednosti se priznaje u ostalom sveobuhvatnom prihodu. Njegova fer vrednost se meri na dan reklasifikacije.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha u kategoriju odmeravanja po amortizovanoj vrednosti, njegova fer vrednost na datum reklasifikacije postaje njegova nova bruto knjigovodstvena vrednost.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata (nastavak)

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat u kategoriju odmeravanja po amortizovanoj vrednosti, to finansijsko sredstvo se reklasifikuje po fer vrednosti na datum reklasifikacije. Kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se uklanja iz kapitala i koriguje u odnosu na fer vrednost finansijskog sredstva na datum reklasifikacije. Finansijsko sredstvo se odmerava na datum reklasifikacije kao da je oduvek bilo odmereno po amortizovanoj vrednosti.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha u kategoriju odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo nastavlja da se odmerava po fer vrednosti.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat u kategoriju odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijsko sredstvo nastavlja da se odmerava po fer vrednosti. Kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha kao korekcija po osnovu reklasifikacije na datum reklasifikacije.

3.5.2. Priznavanje i merenje finansijskih obaveza

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoću, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

- Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.
- Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5.3. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.4. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupa finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- Došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili je
- Banka prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu;
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim; i
- Izvršena je značajna modifikacija ugovorenih novčanih tokova.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

Kada se dužničko finansijsko sredstvo koje se meri po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat prestane da se priznaje, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznat u ostalom sveobuhvatnom prihodu se reklasifikuje iz kapitala u dobitak ili gubitak kao usklađivanje reklasifikacije.

Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima. Ako je razlika u sadašnjoj vrednosti novčanih tokova najmanje 10%, onda se u svim slučajevima modifikacija treba dovesti do prestanka priznavanja starog i računovodstvenog evidentiranja novog finansijskog instrumenta. Ukoliko je razlika u sadašnjim vrednostima novčanih tokova manja od 10%, u tom slučaju Banka vrši kvalitativnu procenu radi analize da li su uslovi dva instrumenta znatno različiti. Kvalitativnom procenom se identifikuju značajne razlike u uslovima koji po svojoj prirodi nisu obuhvaćeni kvantitativnom procenom. Sama kvalitativna procena može zahtevati visok stepen procene zasnovan na činjenicama i okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Tom prilikom mogu biti uzete promene referentne valute kredita, način otplate i drugo. Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha. Nova obaveza predstavlja novi ugovor i priznaje se kao novi finansijski instrument.

Otpisi

Banka direktno smanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema opravdana očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.4. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Modifikacije ugovorenih novčanih tokova

Kada se ugovorni novčani tokovi finansijskog sredstva ponovo pregovaraju ili na drugi način modifikuju, a ponovno pregovaranje ili modifikacija ne rezultira prestankom priznavanja tog finansijskog sredstva, Banka će ponovo izračunati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznati dobitak ili gubitak od modifikacije. u dobiti ili gubitku. Bruto knjigovodstveni iznos finansijskog sredstva se preračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili izmenjenih ugovorenih tokova gotovine koji su diskontovani po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva (ili efektivnoj kamatnoj stopi prilagođenoj kreditu za kupljene ili nastale kreditno obezvređene finansijske sredstva) ili, kada je primenljivo, revidiranu efektivnu kamatnu stopu izračunatu u skladu sa paragrafom 6.5.10 IFRS 9. Svi nastali troškovi ili naknade prilagođavaju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

3.5.5. Obezvređenje finansijskih sredstava

Prema konceptu očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava, Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti definisanom Metodologijom za ispravku vrednosti za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Za obaveze po kreditima i ugovore o finansijskim garancijama, datum kada banka postane strana u neopozivoj obavezi smatra se datumom početnog priznavanja u svrhu primene uslova obezvređenja.

Za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ispravka vrednosti se priznaje kao umanjenje bruto knjigovodstvene vrednosti u u izveštaju o finansijskoj poziciji. Za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunata ispravka vrednosti se priznaje u ostalom sveobuhvatnom rezultatu i ne umanjuje knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva u bilansu stanja.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih manjkova gotovine) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, dok je sam manjak gotovine razlika između tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi. Za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Za nepovučene obaveze po odobrenom kreditu, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja.

Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka tokom roka trajanja i predstavljaju manjkove gotovine tokom roka trajanja koji će rezultirati ako se dogodi neizvršenje u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisani verovatnoćom nastanka takvog neizvršenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.5.5. Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)**

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat. Detaljan opis klasifikacije po nivoima obezvređenja opisan je u napomeni 31.

3.5.6. Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

3.6. Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Osnovna sredstva Banke se sastoje od opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i prava korišćenja.

Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nekretnina i opreme na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenih korisnih vekova upotrebe.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Nematerijalna ulaganja (licence za softvere)	U roku važenja, a trajne licence 20%
Prava korišćenja sredstava u zakupu	U roku trajanja zakupa
Kompjuterska oprema	20% - 50%
Nameštaj	12,5% - 20%
Bankomati	14,3%
Motorna vozila	20%
Ulaganja u tuđe objekte	U roku važenja ugovora o zakupu
Ostala oprema	12,5% - 50%

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspeha u trenutku njihovog nastanka. Troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji menjaju kapacitet ili namenu osnovnih sredstava, se kapitalizuju i uvećavaju nabavnu vrednost osnovnog sredstva.

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i, po potrebi, koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 i 113/2017,95/2018, 86/2019, 153/2020), Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010, 104/2018 i 8/2019) i Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje u poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 93/2019), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 12).

3.7. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.8. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina (zemljište i građevinski objekti) nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po nižem iznosu od knjigovodstvene ili fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.9. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanja se prate po vrstama i mogu da se koriste samo za izdatke za koje su prvobitno bila priznata. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 27), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.10. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), revalorizacionih rezervi i akumuliranog gubitka (Napomena 26).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijske garancije

U posebnim slučajevima Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši. Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.12. Primanja zaposlenih

(a) Definisani planovi doprinosa

Banka obračunava i plaća doprinose za penziono i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih.

Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Banka nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

(b) Dugoročne naknade zaposlenima - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Pravilnikom o radu Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od tri prosečne mesečne zarade ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava. Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u okviru izveštaja o ostalom rezultatu.

3.13. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015, 113/2017, 95%2018 i 86/2019, 153/2020). Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene privremene i trajne razlike, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku do 30. juna naredne godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)**

Zakon o porezu na dobit pravnih lica obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznavao je do 2013. godine pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Poreska olakšica je ukinuta počev od 2014. godine, ali neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobitak iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. U svakoj od godina perioda prvo se primenjuje poreski kredit po osnovu ulaganja iz te godine, a zatim se, do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu, primenjuju preneti poreski krediti po redosledu ulaganja.

Poreski propisi u Republici Srbiji dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Poreski gubici iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjnje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u periodu od 5 godina.

Tekuća poreska sredstva i obaveze koja se odnose na tekuću i prethodne poreske godine vrednovani su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan bilansa stanja. Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala, takođe se evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 11).

3.14. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 27). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.15. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka odmerava dugotrajno sredstvo klasifikovano kao namenjeno prodaji po knjigovodstvenoj vrednosti ili fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje u zavisnosti koja je niža.

Gubitak zbog obezvređenja se priznaje za svako početno ili naknadno umanjenje vrednosti sredstva na fer vrednost umanjenu za troškove prodaje. Banka priznaje dobit za svako naknadno povećanje fer vrednosti umanjene za troškove prodaje sredstva, ali ne iznad kumulativnog gubitka od obezvređenja koji je priznat bilo u skladu sa MSFI 5 ili ranije u skladu sa MRS 36 Umanjenje vrednosti imovine.

Dobitak ili gubitak koji ranije nije priznat do datuma prodaje dugotrajnog sredstva) priznaje se na datum prestanka priznavanja.

Banka ne amortizuje dugotrajna sredstva dok je klasifikovana kao namenjena prodaji.

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate. U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)****(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti Mobi bBanka na svaki datum bilansa stanja utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Stupanjem na snagu MSFI 9 uvodi se koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda. Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovoreni novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Potraživanja od države i centralne banke
- Potraživanja od finansijskih institucija
- Krediti za uređaje
- Gotovinski krediti
- Kreditni limit i dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Nedoizvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Otkupljena potraživanja
- Ostala aktiva.

U okviru internog sistema za upravljanje rizikom, Banka koristi modele za merenje kreditnog rizika.

Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, segmentacija kreditnog portfolija je izvršena prema bihevioralnom tipu PD modela baziranom na internim informacijama o ponašanju, kao što su informacije o ponašanju u otplati kredita kod Banke, maksimalnom iznosu dospeća u poslednjih 12 meseci, prosečnim danima docnje u poslednjih 6 meseci, iskorišćenosti limita na svim proizvodima kreditnih kartica u poslednjih 6 meseci itd. Rejtinzi će se ažurirati mesečno.

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu IBNR gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. Expected Credit Loss).
- EaDt – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default).
- MPDt – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. Marginal Probability of Default).
- LGDt – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default).
- DFt – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. Discount Factor).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci) ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Pojedinačna procena

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine.

Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%.

Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u Nivou 3, koji prelaze definisani prag materijalnosti. Prag materijalnosti može varirati u zavisnosti od segmenta, a definiše ga odnosno odobrava Izvršni odbor banke došenjem zvanične pisane odluke. Važeći definisani prag materijalnosti na dan bilansa iznosi 6.000.000 dinara i utvrđuje se na osnovu ukupnih potraživanja od klijenta.

IFRS 9 povlači razliku između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- pad od dve rejting kategorije u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta
- materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana

Procena obračuna ispravke vrednosti za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za:

- sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCI u skladu sa IFRS 9.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

Na svaki datum izveštavanja. Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (Nivo 1).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (Nivo 3) – materijalno značajno kašnjenje od 90 ili više dana.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, određuju se procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove. Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata definisano je Metodologijom za utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih instrumenata prikazana je u napomeni 31.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Knjigovodstvena vrednost nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme prikazana je u napomenama 17 i 18.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Potencijalne obaveze koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Rezervisanja za sudske sporove prikazana su u napomeni 24 i 27.

(f) Odložena poreska sredstva

Banka priznaje odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih prenosivih poreskih gubitaka i prenosivih poreskih kredita do mere do koje je verovatno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da neiskorišćeni prenosivi poreski krediti i neiskorišćeni prenosivi poreski gubici budu iskorišćeni.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije poreskog planiranja (Napomena 12).

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamata		
Stanovništvo	1.148.099	765.727
Druga preduzeća	748.292	571.244
Republički organi i javni sektor	120.161	129.636
Banke	185.632	21.864
Ukupno	<u>2.202.184</u>	<u>1.488.471</u>
Rashodi kamata		
Stanovništvo	(212.380)	(65.258)
Druga preduzeća	(20.640)	(15.624)
Banke i finansijske institucije	(244.873)	(116.773)
Preduzetnici	(3)	(4)
Druga pravna lica	(31)	(56)
Ukupno	<u>(477.927)</u>	<u>(197.715)</u>
Dobitak po osnovu kamata	<u>1.724.257</u>	<u>1.290.756</u>

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita u dinarima	1.895.586	1.324.340
- hartija od vrednosti u dinarima	136.851	40.092
- ostalih plasmana	12.166	19.191
- hartija od vrednosti u stranoj valuti	89.511	91.495
- depozita	36.543	10.715
- depozita u stranoj valuti	31.527	2.638
Ukupno	<u>2.202.184</u>	<u>1.488.471</u>
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita u dinarima	(453.488)	(183.922)
- kredita u dinarima	-	(5.614)
- depozita u valuti	(18.522)	(2.377)
- zakupa	(5.104)	(5.802)
- subordiniranih kredita	(813)	-
Ukupno	<u>(477.927)</u>	<u>(197.715)</u>
Dobitak po osnovu kamata	<u>1.724.257</u>	<u>1.290.756</u>

Na prihodima od kamata od kredita prikazani su prihodi od ukidanja modifikacija od moratorijuma u iznosu od 1.079 hiljada dinara u 2023. godini (13.245 hiljada dinara u 2022. godini).

Prihodi i rashodi od kamata obračunavaju se primenom metoda efektivne kamatne stope.

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija u dinarima	1.376.347	1.360.418
Prihodi od naknada i provizija u stranoj valuti	228.528	210.044
Ukupno	1.604.875	1.570.462
Rashodi od naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija u dinarima	(213.243)	(203.736)
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	(595.862)	(529.894)
Ukupno	(809.105)	(733.630)
Dobitak po osnovu naknada i provizija	795.770	836.832

U sledećoj tabeli, prihodi od naknada i provizija po osnovu ugovora sa klijentima mogu se analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Naknade po osnovu poslova sa platnim karticama	640.688	575.059
Naknade za usluge dinarskog platnog prometa i održavanja računa	463.449	521.000
Naknade za izdvanje potvrda i SMS obaveštenja	85.906	80.865
Naknade za usluge platnog prometa u stranoj valuti	55.209	56.208
Prihodi od ostalih naknada i provizija	3.795	3.368
Prihodi od kupoprodaje stranih sredstava plaćanja	355.828	333.962
Ukupno	1.604.875	1.570.462

Rashodi od naknada i provizija se mogu analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rashodi po osnovu poslova sa platnim karticama	(644.541)	(567.206)
Rashodi za SMS obaveštenja	(65.995)	(58.317)
Naknade za usluge platnog prometa	(30.320)	(30.702)
Rashodi od kupoprodaje stranih sredstava plaćanja	(30.557)	(38.586)
Naknade za izveštaj kreditnog biroa	(22.661)	(23.185)
Naknade za garancije	(6.464)	(6.933)
Rashodi od ostalih naknada i provizija	(8.567)	(8.701)
Ukupno	(809.105)	(733.630)

6. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule	1.919.815	2.213.425
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule	(1.919.304)	(2.211.925)
Neto prihodi od kursnih razlika	511	1.500

7. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2023.	2022.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 13)	11	136
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 14)	709	184
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1.852	2.126
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 15)	1.312	10.630
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 16)	1.156.566	703.017
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 20)	9.196	4.344
Prihodi po osnovu umanjenja rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (Napomena 23)	84.323	55.130
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	61.232	52.624
Ukupno	1.315.201	828.191
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi po osnovu obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 13)	(136)	(149)
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 14)	(148)	(3.122)
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	(962)	(1.418)
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 15)	(10.650)	(7.528)
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 16)	(1.504.919)	(968.238)
Rashodi po osnovu obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 20)	(9.003)	(6.211)
Rashodi po osnovu rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (Napomena 23)	(92.479)	(65.941)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa nenaplativih potraživanja	(5.488)	(7.384)
Ukupno	(1.623.785)	(1.059.991)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(308.584)	(231.800)

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2023.	2022.
Troškovi zarada	(494.795)	(441.461)
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	(300.599)	(245.580)
Troškovi naknada zarada	(241.210)	(172.408)
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	(90.720)	(74.593)
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	(4.921)	(4.730)
Ostali lični rashodi	(6.813)	(4.054)
Rashodi rezervisanja za penzije (Napomena 23)	(2.636)	(1.137)
Ukupno	(1.141.694)	(943.963)

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2023.	2022.
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (Napomena 17)	(54.134)	(56.350)
Troškovi amortizacije osnovnih sredstava (Napomena 18)	(63.841)	(59.104)
Troškovi amortizacije prava korišćenja prostora	(60.927)	(57.425)
Ukupno	(178.902)	(172.879)

10. OSTALI PRIHODI

	2023.	2022.
Prihodi od podsticaja i promocija	125.371	5.856
Prihodi od ukidanja rezervacija po sudskim sporovima (napomena 24)	56.343	-
Prihodi iz prethodnih godina	10.570	1.611
Naplaćeni troškovi sudskih sporova	1.055	1.064
Viškovi	662	2.690
Ostali prihodi	1.060	1.827
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	-	8
Ukupno	195.061	13.056

11. OSTALI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Usluge korišćenja i održavanja softvera	225.013	193.992
Troškovi premije osiguranja	119.002	104.469
Troškovi marketinga	100.409	29.283
Operativni troškovi u vezi kartičnog poslovanja	93.033	40.791
Usluge čuvanja i odžavanja osnovnih sredstava	86.349	81.662
Profesionalne usluge	82.619	74.288
Usluge transporta i čuvanja novca	63.021	48.120
Troškovi poreza i takse	48.168	43.684
Troškovi službenog puta i stručnog usavršavanja	41.935	16.482
Troškovi telekomunikacija	36.634	37.134
Rashodi rezervisanja po sudskim obavezama (napomena 23)	33.499	26.429
Troškovi prodaje proizvoda banke	30.387	32.923
Troškovi reprezentacije	19.503	8.494
Troškovi materijala i energije	6.334	7.999
Članarine	5.394	5.012
Troškovi podrške platnom prometu	5.162	4.972
Novčane kazne i zatezne kamate	3.428	3.463
Troškovi zakupa	2.984	2.964
Nadoknada štete i manjak	2.748	2.211
Ostalo	2.299	2.137
Ukupno	<u>1.007.921</u>	<u>766.509</u>

12. POREZ NA DOBIT

(a) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Gubitak/(Dobitak) pre oporezivanja	<u>(81.658)</u>	<u>(28.591)</u>
Porez na dobit po stopi od 15% (2022: 15%)	<u>12.249</u>	<u>4.289</u>
Poreski efekti prihoda/rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(42.099)	(25.883)
Privremene razlike	4.986	6.398
Poreski gubitak perioda	<u>(24.864)</u>	<u>(15.196)</u>
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka po stopi od 15%	24.864	15.196
Ukupan poreski (rashod) / prihod	<u>-</u>	<u>-</u>

12. POREZ NA DOBIT (nastavak)**(b) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze**

Promene na odloženim poreskim sredstvima/obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Stanje na dan 1. januara	(342)	(1.593)
Efekat odloženih poreskih obaveza evidentiran kroz revalorizacione rezerve	(978)	1.251
Stanje na dan 31. decembra	(1.320)	(342)

Odložene poreske obaveze nastaju po osnovu porfolia državnih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i aktuarskih dobitaka po osnovu rezervacija za otpremnine zaposlenima.

Nepriznata odložena poreska sredstva

Iako je Banka ostvarila dobit iz poslovanja u tekućem periodu, poreska osnovica je negativna zbog značajnog iznosa neoporezivih prihoda. U narednom periodu Banka takođe očekuje pozitivan rezultat iz poslovanja ali projektovana poreska osnovica je negativna i u narednoj godini. Oporeziva dobit prema projekcijama očekuje se u 2025. godini. Polazeći od principa opreznosti, a imajući u vidu neizvesnost u pogledu rezultata u periodu dužem od godinu dana, Banka nije priznala odložena poreska sredstva koja proizilaze iz privremenih razlika i poreskih gubitaka. Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu gubitka ranijih godina u ukupnom iznosu od 286.787 hiljada dinara (2022. godine: 362,683 hiljada dinara) i odložena poreska sredstva po osnovu ostalih privremenih razlika između računovodstvene i poreske vrednosti sredstava i obaveza u 50.436 hiljada dinara (2022. godine: 60,935 hiljada dinara).

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (nastavak)

Prava na prenos neiskorišćenih poreskih gubitaka za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u sledećim godinama:

	31.12.2023.	31.12.2022.
2023. godine	-	100.760
2024. godine	75.282	75.282
2025. godine	98.778	98.778
2026. godine	72.667	72.667
2027. godine	15.196	15.196
2028. godine	24.864	-
	286.787	362.683

13. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke:

	31.12.2023.	31.12.2022.
U dinarima		
Žiro račun	2.073.230	1.152.675
Gotovina u blagajni	838.375	567.122
Depoziti viškova likvidnih sredstava	1.633.880	2.816.740
Ukupno	4.545.485	4.536.537
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	756.148	810.948
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	1.686.998	961.327
Ukupno	2.443.146	1.772.275
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	1.293	728
Ukupno	6.989.924	6.309.540
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(292)	(166)
Stanje na dan 31. decembra	6.989.632	6.309.374
Promene na računima ispravke vrednosti:		
	2023.	2022.
Početno stanje	166	154
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	136	149
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(10)	(136)
Kursne razlike	-	(1)
Stanje na dan 31. decembra	292	166

14. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti čine državne obveznice Republike Srbije

	31.12.2023.	31.12.2022.
U dinarima		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	915.876	1.493.560
Ukupno	915.876	1.493.560
U valuti		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	965.444	552.415
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	4.243.405	4.265.948
Ukupno	5.208.849	4.818.363
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8.185)	(8.757)
Stanje na dan 31. decembra	6.116.540	6.303.166

Promene na računima ispravke vrednosti za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

	2023.	2022.
Početno stanje	8.757	5.839
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	148	3.122
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(709)	(184)
Kursne razlike	(11)	(20)
Stanje na dan 31. decembra	8.185	8.757

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2023.	31.12.2022.
Devizni računi	896.179	1.184.938
Reverzne repo transakcije NBS	3.300.000	-
Depoziti dati bankama	1.149.124	-
Namenski depoziti dati finansijskim organizacijama	345.420	340.216
Razgraničena kamata	5.133	-
Ukupno	5.695.856	1.525.154
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9.583)	(245)
Stanje na dan 31. decembra	5.686.273	1.524.909

Banka je tokom 2023. godine plasirala sredstva po kamatnim stopama koje su se kretale u rasponu od 3,10%, do 5% za sredstva u stranim valutama i 4.16% do 5,55% za dinarska sredstva (2022.godina: u stranim valutama od 0,1% do 2,70% za dinarska sredstva od 0,2% do 2,70%)

Promene na računima ispravke vrednosti:

	2023.	2022.
Početno stanje	245	3.355
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	10.650	7.528
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(1.312)	(10.630)
Kursne razlike		(8)
Stanje na dan 31. decembra	9.583	245

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA**(a) Pregled po vrstama kredita i potraživanja**

	31.12.2023.	31.12.2022.
Potraživanja za kamatu	120.045	93.728
Potraživanja za naknadu po kreditima	103.720	84.557
Dati krediti	15.479.688	12.715.058
Ostali plasmani	5.580	27.319
<i>Minus: Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope</i>	(598.387)	(460.801)
<i>Minus: Modifikacija kredita zbog moratorijuma (Napomena 7)</i>	(472)	(1.551)
Ukupno bruto iznos	15.110.174	12.458.310
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(533.784)	(401.153)
Stanje na dan 31. decembra	14.576.390	12.057.157

(b) Pregled po vrstama kredita

	31.12.2023.	31.12.2022.
Kreditni po transakcionim računima	166.052	152.965
Potrošački krediti	5.987.143	6.267.061
Gotovinski krediti	7.036.303	4.536.039
Kreditne kartice	1.914.616	1.474.591
Ostali plasmani	6.060	27.654
Ukupno	15.110.174	12.458.310

(c) Sektorska struktura kredita i depozita

Kreditni i depoziti od komitenata su u celosti plasirani sektoru stanovništva u 2022. i u 2023. godini. Banka je u toku 2023. godine odobravalala kredite stanovništvu po kamatnim stopama koje su se kretale u rasponu od 9,95% do 32% (2022. godina: u rasponu od 12,5% do 28%).

(d) Promene na računima ispravke vrednosti datih kredita i depozita u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2023.	2022.
Početno stanje	401.153	254.438
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	1.504.919	968.238
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(1.156.566)	(703.017)
Prihodi od kamate na obezvređena potraživanja	17.717	3.197
Otpisi	(233.439)	(121.703)
Stanje na dan 31. decembra	533.784	401.153

(e) Promene na modifikacijama kredita zbog moratorijuma

	2023.	2022.
Početno stanje	1.551	14.796
Ukidanje modifikacija (Napomena 4)	(1.079)	(13.245)
Stanje na dan 31. decembra	472	1.551

17. NEMATERIJALNA IMOVINA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Patenti, licence i softver	1.728.585	1.024.939
Akumulirana ispravka vrednosti nematerijalnih ulaganja	(950.536)	(896.402)
Stanje na dan 31. Decembra	<u>778.049</u>	<u>128.537</u>

Promene na nematerijalnim ulaganjima:

	<u>Nematerijalna ulaganja u pripremi</u>	<u>Nematerijalna ulaganja - softver</u>	<u>Ukupno nematerijalna ulaganja</u>
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2022. godine	37.874	974.812	1.012.686
Nabavke u toku godine	13.053	-	13.053
Prenos sa sredstava u pripremi	(19.451)	20.597	1.146
Otuđenja i rashodovanja	-	(800)	(800)
Prenosi na operativne troškove	(1.146)	-	(1.146)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	<u>30.330</u>	<u>994.609</u>	<u>1.024.939</u>
Nabavke u toku godine	703.646	-	703.646
Prenos sa sredstava u pripremi	(77.884)	77.884	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-
Prenosi na operativne troškove	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>656.092</u>	<u>1.072.493</u>	<u>1.728.585</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
1. januar 2022. godine	-	840.852	840.852
Amortizacija (Napomena 9)	-	56.350	56.350
Otuđenja i rashodovanja	-	(800)	(800)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	<u>-</u>	<u>896.402</u>	<u>896.402</u>
Amortizacija (Napomena 9)	-	54.134	54.134
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>-</u>	<u>950.536</u>	<u>950.536</u>
SADAŠNJA VREDNOST NA DAN:			
- 31. decembra 2023. godine	<u>656.092</u>	<u>121.957</u>	<u>778.049</u>
- 31. decembra 2022. godine	<u>30.330</u>	<u>98.207</u>	<u>128.537</u>

Povećanje nematerijalnih ulaganja u pripremi u toku 2023. godine odnose se na ulaganja u razvoj nove mobilne aplikacije u skladu strategijom razvoja banke za naredni period.

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Osnovna sredstva

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Oprema	903.700	780.821
Osnovna sredstva u pripremi	103.147	63.421
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	25.105	24.869
Pravo korišćenja prostora u zakupu i automobile (Napomena 28)	451.637	407.902
Ukupno nabavna vrednost	<u>1.483.589</u>	<u>1.277.013</u>
Akumulirana ispravka vrednosti osnovnih sredstava	(967.430)	(882.573)
Ukupno sadašnja vrednost na dan 31. decembra	<u>516.159</u>	<u>394.440</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i pravima korišćenja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Računarska oprema	Ostala oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Prava korišćenja - zakup prostora	Pravo korišćenja - automobila	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2022. godine	327.384	434.426	9.939	24.822	362.337	-	1.158.908
Nabavke u toku godine	-	-	121.644	-	46.059	-	167.703
Prenos sa sredstava u pripremi	65.099	3.016	(68.162)	47	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(4.034)	(45.070)	-	-	(494)	-	(49.598)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	388.449	392.372	63.421	24.869	407.902	-	1.277.013
Nabavke u toku godine	-	-	202.418	-	43.146	1.132	246.696
Prenos sa sredstava u pripremi	144.786	17.670	(162.692)	236	-	-	-
Otuđenja/rashodovanja/isticanje prava korišćenja	(38.387)	(1.190)	-	-	(543)	-	(40.120)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	494.848	408.852	103.147	25.105	450.505	1.132	1.483.589
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
1. januar 2022. godine	281.046	361.924	-	20.334	151.037	-	814.341
Amortizacija (Napomena 9)	26.363	31.683	-	1.058	57.435	-	116.539
Otuđenja i rashodovanja	(3.776)	(44.348)	-	-	(183)	-	(48.307)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	303.633	349.259	-	21.392	208.289	-	882.573
Amortizacija (Napomena 9)	39.540	23.460	-	841	60.785	142	124.768
Otuđenja i rashodovanja	(38.309)	(1.153)	-	-	(449)	-	(39.911)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	304.864	371.566	-	22.233	268.625	142	967.430
SADAŠNJA VREDNOST							
- na dan 31. decembra 2023. godine	189.984	37.286	103.147	2.872	181.880	990	516.159
- na dan 31. decembra 2022. godine	84.816	43.113	63.421	3.477	199.613	-	394.440

Sadašnju vrednost opreme na dan 31. decembra 2023. godine najvećim delom čine računarska oprema, bankomati, kancelarijski nameštaj-

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2023. godine ne postoje indikacije da je vrednost preostalih osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

19. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Nekretnine	-	21.407
Stanje na dan 31. decembra	-	21.407

Banka je u toku 2023. godine prodala nekretninu namenjenu prodaji po knjigovodstvenoj vrednosti.

Promene na stalnim sredstvima namenjenim prodaji:

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji		
Stanje na početku godine	21.407	21.399
Prihodi/rashodi po osnovu promene vrednosti	-	8
Prodaja	(21.407)	
Stanje na dan 31. decembra	-	21.407

20. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Ostala potraživanja		
Potraživanja za naknade po osnovu ostalih usluga Banke	549	624
Potraživanja za date avanse	22.445	17.332
Potraživanja od zaposlenih	3.147	3.049
Potraživanja za preplaćene poreze i doprinose	937	956
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	12.641	8.892
Potraživanja u obračunu	523.694	384.570
PDV sa pravom odbitka	-	28
	563.413	415.451
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničeni ostali troškovi	202.445	8.135
	202.445	8.135
Zalihe		
Inventar u upotrebi	20	30
Minus: Ispravka vrednosti inventara u upotrebi	(20)	(30)
	-	-
Bruto ostala sredstva	765.858	423.586
Minus: Ispravka vrednosti	(6.635)	(7.272)
Stanje na dan 31. decembra	759.223	416.314

Potraživanja u obračunu se odnose na privremene i prolazne račune kartičnih transakcija.

20. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti ostalih sredstava prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Početno stanje	7.272	29.337
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	9.003	6.211
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(9.195)	(4.344)
Otpisi	(429)	(23.881)
Kursne razlike	(16)	(51)
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.635</u>	<u>7.272</u>

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Transakcioni depoziti	481	588
Namenski depoziti	4.473.597	1.810.752
Razgraničene obaveze za kamatu	7.611	2.140
Stanje na dan 31. decembra	<u>4.481.689</u>	<u>1.813.480</u>

Prikupljeni depoziti prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci se u celosti odnose na banke i finansijske institucije.

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Transakcioni depoziti	16.087.049	14.053.965
Štedni depoziti	8.058.977	6.194.415
Depoziti po osnovu datih kredita	110	110
Namenski depoziti	599.696	589.849
Ostale obaveze	15.116	8.820
	<u>24.760.948</u>	<u>20.847.159</u>
Obaveze za kamatu	1.612	940
Razgraničeni rashodi kamata	65.463	21.639
Stanje na dan 31. decembra	<u>24.828.023</u>	<u>20.869.738</u>

Namenski depozit je depozit od povezanog pravnog lica Yettel doo i služi za pokriće rizika za potrošačke kredite za kupovinu uređaja.

Banka je tokom godine primala dinarske depozite po kamatnoj stopi od 2,00% do 5,00% na štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana. Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana iznosila je od 0,50% do 2,20%.

Banka tokom 2023. godine nije primala dugoročne depozite.

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	1.137.694	17.576	1.155.270
Sektor stanovništva	16.169.482	7.142.104	23.311.586
Sektor stranih lica	151.555	208.810	360.365
Drugi komitenti	802	-	802
Stanje na dan 31. decembra	<u>17.459.533</u>	<u>7.368.490</u>	<u>24.828.023</u>

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	1.032.206	17.598	1.049.804
Sektor stanovništva	11.905.400	7.654.210	19.559.610
Sektor stranih lica	68.631	190.981	259.612
Drugi komitenti	712	-	712
Stanje na dan 31. decembra	<u>13.006.949</u>	<u>7.862.789</u>	<u>20.869.738</u>

23. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Subordinirane obaveze u valuti	585.869	-
Razgraničene obaveze za kamatu po subordiniranim kreditima u dinarima	<u>812</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>586.681</u>	<u>-</u>

Banka je u toku 2023. godine primila subordinirani kredit u evrima u iznosu od 5.000 hiljada evra od povezanog pravnog lica PPF Financial Holding a.s. sa datumom dospeća 27. decembar 2033. godine. Kamatna stopa iznosi šestomesečni EURIBOR + 4 % na godišnjem nivou.

24. REZERVISANJA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Rezervisanja za sudske sporove	89.279	116.487
Rezervisanja za neiskorišćene odobrene kredite	32.505	24.349
Rezervisanja za obaveze po ugašenim računima	6.653	6.653
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade	<u>8.300</u>	<u>5.755</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>136.737</u>	<u>153.244</u>

24. REZERVISANJA (nastavak)**(a) Promene na rezervisanjima za sudske sporove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:**

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Stanje na početku godine	116.487	94.964
Nova rezervisanja (napomena 7 i 10)	24.866	26.429
Ukidanje rezervisanja (napomena 7 i 10)	(47.710)	-
Isplata	(4.364)	(4.906)
Stanje na dan 31. decembra	<u>89.279</u>	<u>116.487</u>

b) Promene na rezervisanjima za neiskorišćene odobrene kredite

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Početno stanje	24.349	13.538
Nova rezervisanja (napomena 7)	92.479	65.941
Ukidanje rezervisanja (napomena 7)	(84.323)	(55.130)
Stanje na dan 31. decembra	<u>32.505</u>	<u>24.349</u>

(c) Promene na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Stanje na početku godine	5.755	4.429
Aktuarski (dobitak)/gubitak	(73)	269
Isplata	(18)	(80)
Nova rezervisanja (Napomena 8)	2.636	1.137
Stanje na dan 31. decembra	<u>8.300</u>	<u>5.755</u>

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izvršenog obračuna i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćen je ponderisani prosek stope prinosa državnih obveznica Republike Srbije na dan 30. novembra 2023. godine. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada od 5% godišnje.

25. OSTALE OBAVEZE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima		
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima (Napomena 27)	64.670	61.982
	64.670	61.982
Ostale obaveze u dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	727.428	233.548
Obaveze po osnovu primljenih avansa	1	12.183
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	45.079	50.793
Obaveze u obračunu	6.444	1.991
Prolazni i privremeni računi	14.761	9.079
	793.713	307.594
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u dinarima		
Obaveze za rezervacije za neiskorišćene godišnje odmore	45.620	40.865
	45.620	40.865
Obaveze za porez		
Obaveze za porez na dodatu vrednost	65.225	8.512
Obaveze za druge poreze i doprinose	808	658
	66.033	9.170
Pasivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	120.517	73.102
Razgraničeni prihodi	6.741	35.193
	127.258	108.295
Obaveze za provizije u stranoj valuti		
Obaveze za provizije u stranoj valuti	87	558
	87	558
Obaveze po osnovu lizinga u stranoj valuti		
Obaveze po osnovu lizinga u stranoj valuti (Napomena 27)	138.101	160.507
	138.101	160.507
Ostale obaveze u stranoj valuti		
Obaveze po osnovu primljenih avansa	-	117
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	20.393	20.404
Obaveze u obračunu	597	164
Prolazni i privremeni računi	51.000	40.453
	71.990	61.138
Stanje na dan 31. decembra	1.307.472	750.109

26. KAPITAL

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Akcionarski kapital	10.632.474	10.280.853
Rezerve	(31.945)	(110.619)
Gubitak iz ranijih godina	(6.601.839)	(6.630.430)
Dobitak / (Gubitak) tekuće godine	<u>81.658</u>	<u>28.591</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>4.080.348</u>	<u>3.568.395</u>

Akcijski kapital

Ukupan broj upisanih i uplaćenih akcija Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 3.035.248 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara (31. decembar 2022. godine: 2.934.871 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara). Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine nije bilo prioritetnih akcija. Tokom 2023. godine banka je izvršila povećanje vrednosti akcijskog kapitala u iznosu od 351.621 hiljada dinara dodatnom uplatom akcionara.

Nerealizovani gubici u 2023. i 2022. godini se odnose na smanjenje dobitaka po osnovu efekata fer vrednovanja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat i aktuarske dobitke nastale po osnovu rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervi

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Nerealizovani dobitci / (gubici) po osnovu RSD hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(39.068)	(100.570)
Nerealizovani dobitci / (gubici) po osnovu EUR hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	6.144	(11.988)
Nerealizovani aktuarski dobitci / (gubici) po osnovu rezervacija za otpremnine zaposlenih	<u>2.299</u>	<u>2.281</u>
Ukupno	<u>(30.625)</u>	<u>(110.277)</u>
Odloženi porez koji se odnosi na dobitke po osnovu hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(975)	-
Odloženi porez koji se odnosi na aktuarske dobitke po osnovu rezervacija za otpremnine	<u>(345)</u>	<u>(342)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(31.945)</u>	<u>(110.619)</u>

27. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze**

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Date garancije i druga jemstva		
- u dinarima	586	587
- u stranoj valuti	317.601	330.455
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	3.607.571	2.328.407
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	<u>402.740</u>	<u>316.911</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>4.328.498</u>	<u>2.976.360</u>

(b) Obaveze po osnovu ugovorenih obaveza za plaćanja za izmene na softverskim sistemima

Obaveze banke po osnovu ugovorenih obaveza za plaćanja za izmene na softverskim sistemima na dan 31. Decembar 2023. iznose 2.605 hiljade dinara (31. decembar 2022. godine: 3.762 hiljada dinara)

(c) Sudski sporovi

Banka vodi veći broj sudskih sporova protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate svojih potraživanja, a javlja se i kao tužena strana u određenom broju sporova. Broj sudskih sporova koji se vodi protiv banke je 235 ukupne vrednosti od 124.240 hiljada dinara.

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 24 uz finansijske izveštaje, rukovodstvo Banke je formiralo rezervisanja za sudske sporove za koje je verovatno da će dovesti do odliva resursa u iznosu od 89.279 hiljada dinara u 2023. (31. decembar 2022. godine: 116.487 hiljade dinara). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ostalih sporova koji se vode protiv Banke.

(d) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

28. LIZING

Banka ima ugovore o zakupu prostora za bankomate i za centralu kao i za automobile. Ugovori o zakupu bankomata imaju ročnost od 1 do 8 godina. Zakup prostora za centralu Banke je ugovoren na 10 godina.

Stanje i kretanje prava na korišćenje sredstava u 2023. i 2022. prikazano je u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Početno stanje	199.612	211.300
Novi zakupi	44.184	45.737
Amortizacija (napomena 18)	<u>(60.927)</u>	<u>(57.425)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>182.869</u>	<u>199.612</u>

28. LIZING (nastavak)

Stanje obaveza po osnovu zakupa i kretanje u 2023. i 2022. godini predstavljeno je u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Početno stanje	222.488	235.661
Povećanje obaveza	39.331	42.493
Kamata (napomena 4)	5.104	5.802
Plaćanja	<u>(64.152)</u>	<u>(61.468)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>202.771</u>	<u>222.488</u>

Banka je u toku 2023. godine imala plaćanja na ime lizinga u iznosu od 64.152 hiljade dinara (55.666 hiljada dinara u 2022. godini). Takođe, u toku 2023. godine Banka je imala povećanje sredstava po osnovu zakupa u iznosu od 39.330 hiljade dinara (48.295 hiljade dinara u 2022. godini)

U sledećoj tabeli su prikazani iznosi koji se priznaju u Bilansu uspeha:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi amortizacije prava korišćenja	60.927	57.425
Troškovi kamate na obaveze za lizing	<u>5.104</u>	<u>5.802</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>66.031</u>	<u>63.227</u>

Struktura obaveza za finansijski lizing u skladu sa dospećem je predstavljena sledećom tabelom:

	<u>Do 1 godine</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima	27.826	39.843	67.669
Obaveze po osnovu lizinga u stranoj valuti	<u>37.151</u>	<u>97.952</u>	<u>135.103</u>
Stanje 31.12.2023.	<u>64.977</u>	<u>137.795</u>	<u>202.772</u>
	<u>Do 1 godine</u>	<u>Do 1 do 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima	26.663	39.639	66.302
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima u stranoj valuti	<u>32.901</u>	<u>123.285</u>	<u>156.186</u>
Stanje 31.12.2022.	<u>59.564</u>	<u>162.924</u>	<u>222.488</u>

29. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije,
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama Republike Srbije je propisano da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020, 67/2020, 89/2022 i 77/2023) i Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014, 85/2016, 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023 i 110/2023).

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Banka je definisala ciljeve, politike i procese upravljanja kapitalom i rizikom u skladu sa trenutnom kapitalnom regulativom.

(a) Implementacija kapitalne regulative

U skladu sa regulativom koju je propisala Narodna banka Srbije i usvojenim planom za implementaciju Bazel III standarda, Banka je odabrala i implementirala sledeće pristupe za obračun kapitalnih zahteva u okviru prvog stuba:

- Za kreditne rizike – standardizovan pristup,
- Za tržišne rizike u bankarskoj knjizi – pristup neto otvorene devizne pozicije,
- Za operativne rizike – pristup osnovnih indikatora.

Prilikom odabira navedenih pristupa za obračun kapitalnih zahteva, Banka se rukovodila principom proporcionalnosti, uzimajući u obzir kompleksnost izabrane metodologije, veličinu portfolija i strukturu rizične aktive.

(b) Adekvatnost kapitala

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014, 85/2016, 103/2016, 103/2018, 88/2019, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023 i 110/2023) utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala. U skladu sa ovom Odlukom, izvršene su zahtevane korekcije na knjigovodstvenoj vrednosti kapitala na osnovu čega je izračunat regulatorni kapital. Regulatorni kapital se sastoji iz osnovnog i dopunskog kapitala, koji je umanjen za definisane odbitne stavke, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa odabranim pristupima propisanim u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala. Narodna Banka Srbije je u toku 2022. godine propisala Odluku o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala (Službeni glasnik Republike Srbije", br 72/2022, 124/2022 i 110/2023) koju Banka primenjuje u obračunu kapitala.

Osnovni kapital uključuje uplaćeni deo akcionarskog kapitala Banke, dobit Banke, kao i sve vrste rezervi Banke formiranih na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa uslovima propisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala.

29. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala (nerevidirani):

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital	3.155.391	2.394.317
Dopunski kapital	-	-
Ukupno (1)	<u>3.155.391</u>	<u>2.394.317</u>
Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva		
Bilansna aktiva	10.700.716	8.256.224
Vanbilansna aktiva	1.402.530	912.904
Operativni rizik	4.190.334	3.222.232
Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	-	-
Devizni rizik	-	-
Ukupno (2)	<u>16.293.580</u>	<u>12.391.360</u>
Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)	<u>19,37%</u>	<u>19,32%</u>

(c) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa odredbama člana 34. Zakona o bankama, odnosno sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni nerevidirani pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2023. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	<u>Propisani</u>	<u>Ostvareni</u>
1. Regulatorni kapital	<i>Minimum EUR 10 miliona</i>	<i>EUR 26.929</i>
2. Adekvatnost kapitala	<i>Minimum 8%</i>	<i>19,37%</i>
3. Ulaganja Banke u osnovna sredstva	<i>Maksimum 60% regulatornog kapitala</i>	<i>16,36%</i>
4. Izloženost prema licima povezanim s Bankom	<i>Maksimum 25% regulatornog kapitala</i>	<i>18,74%</i>
5. Zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na regulatorni kapital	<i>Maksimum 400% regulatornog kapitala</i>	<i>48,44%</i>
6. Pokazatelji likvidnosti		
- u poslednjem mesecu izveštajnog perioda	<i>1,00%</i>	<i>3,16%</i>
- u poslednja tri dana izveštajnog perioda	<i>0,90%</i>	<i>3,54%</i>
- poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	<i>0,80%</i>	<i>3,63%</i>
7. Pokazatelj deviznog rizika	<i>Maksimum 20%</i>	<i>1,71%</i>

Banka je u svom poslovanju dužna da obezbedi da iznos njenog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manji od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 evra.

Banka je dužna da, u svakom trenutku, održava kapital na nivou potrebnom za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje na nivou potrebnom za održavanje propisanih pokazatelja adekvatnosti kapitala, tj. povećani pokazatelji - ako je Narodna banka Srbije utvrdila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih (kada je kontrolom kreditne sposobnosti i zakonitosti poslovanja banke utvrdila da je to neophodno za stabilno i sigurno poslovanje banke, odnosno ispunjenje svojih obaveza prema poveriocima).

29. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

(c) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima (nastavak)

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke predstavlja odnos izražen kao procenat osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke predstavlja procentualni odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA

30.1. Uvod

Bankarsko poslovanje je izloženo rizicima koji se, u zavisnosti od strukture, strategije i veličine banke razlikuju po vrsti i stepenu materijalnosti. Tipično, banke su izložene kreditnom riziku, tržišnom riziku, riziku likvidnosti i operativnom riziku. Upravljanje ovim rizicima je jedan od najvažnijih zadataka banke.

Banka poštuje nekoliko osnovnih principa upravljanja vrednošću i rizikom:

- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je međusobno povezano. Cilj svake kompanije je da stvori vrednost. Da bi se ostvario ovaj cilj, donose se odgovarajuće odluke i razvijaju aktivnosti, iako ne postoji izvesnost u pogledu konačnog rezultata ovog procesa. Da bi osigurala kontinuitet u poslovanju, adekvatnost kapitala mora da bude na nivou koji može da pokrije bilo kakve posledice nepredviđenih negativnih događaja.
- Upravljanju rizikom se pristupa uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Služba za kontrolu rizika posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

Strategija i politika upravljanja rizicima

Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke. Politika upravljanja rizicima navodi ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizicima i kapitalom definišu način na koji Banka postiže nivo ambicija (ciljeve) i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

Organizacija upravljanja rizicima

Model upravljanja rizikom Banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju).
- Izvršni odbor i
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.1. Uvod (nastavak)**

Navedeni odbori se koncentrišu na upravljanje rizicima na nivou Banke i na nadzor rizika i adekvatnosti kapitala. Redovno izveštavanje Odbora za reviziju osigurava adekvatan protok informacija odgovornim članovima Upravnog odbora. Upravni odbor je zadužen za usvajanje i nadzor nad Bančinim apetitom za preuzimanje rizika, kao i za nadzor organizacije upravljanja rizicima uz asistenciju Odbora za reviziju. Izvršni odbor je odgovoran za primenu strategije za upravljanje rizicima i kapitalom koju je definisao Upravni odbor i koja ocrtava strukturu takvog upravljanja. Izvršni odbor, pre svega član Izvršnog Odbora nadležan za rizike, sprovodi funkciju nadgledanja u okviru strukture procesa upravljanja rizicima Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) Banke nadzire strukturu i evoluciju bilansa stanja, aktivnosti upravljanja sredstvima i gotovinom, donosi odluke o investicijama i nadzire izloženost Banke riziku likvidnosti, deviznom i kamatnom riziku.

- Forum za upravljanje rizicima
Forum za upravljanje rizicima prati i analizira izloženosti kreditnom i operativnim rizicima. Odbor za upravljanje rizicima se sastoji od članova Izvršnog Odbora, predstavnika linijskog menadžmenta i drugih lica koja po potrebi prisustvuju u svojstvu gostiju.
- Služba Interne revizije je odgovorna za obezbeđivanje nezavisnih, objektivnih, kvalitativnih i konsultanstskih usluga dizajniranih da dodaju vrednost organizacionim operacijama i upravljanju rizicima. Interna revizija pomaže organizaciji da ispuni ciljeve donoseći disciplinovan, sistematski pristup evaluaciji i unapređenju efektivnosti kompanijskog upravljanja rizicima, sistemu internih kontrola, izveštavanju i rukovođenju. Interna revizija obezbeđuje Banci analize, preporuke, konsultacije i informacije koje se tiču aktivnosti koje su pod njihovim nadzorom. Krajnja odgovornost za procese upravljanja rizicima, kontrola i rukovođenje pripada Upravnom odboru i menadžmentu Banke. Služba Interne revizije je odgovorna za planiranje revizije i nadzire usklađenost okvira za upravljanje rizicima sa pravnim i regulatornim zahtevima, efikasnost i efektivnost sistema upravljanja rizicima i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizicima, kao i način na koji poslovne linije upravljaju rizicima van ovog formalnog okvira.
- Poslovne linije imaju primarnu odgovornost za primenu pravila upravljanja rizicima. One osiguravaju da okvir za upravljanje rizicima koji se odnosi na poslovanje bude ugrađen u poslovanje Banke kroz primenu pravila definisanih u okviru politike, procedura, metodologija i uputstava. Takođe, poslovne linije su odgovorne za razvoj transakcionih modela.
- Služba za kontrolu rizika vrši identifikovanje i merenje, odnosno procenu izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika, kao i praćenje rizika, uključujući nadzor, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama. Takođe, služba vrši merenje, odnosno procenu kao i praćenje profila rizika Banke i adekvatnosti kapitala kroz izradu metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke i izveštava o svojim nalazima rukovodstvo kroz Forum za upravljanje rizicima i ALCO. Odgovorna je za primenu statističkih modela u svrhu obračuna ispravke vrednosti.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražavaju očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka u neočekivanim, ali mogućim scenarijima. Modeli gubitaka koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Dodatno, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost rizicima i aktivnostima.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.1. Uvod (nastavak)**

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru kao i ALCO i Forumu za upravljanje rizicima. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost i kvalitet kreditnog portfolija Banke, usklađenost sa postavljenim limitima (internim i regulatornim), merenje kamatnog rizika, racija i gepova likvidnosti, izloženost operativnom riziku i promene profila rizikakao i rezultate stres testova.

Banka mesečno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Upravnom odboru se kvartalno dostavlja integralni izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

30.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti finansijskog instrumenta usled neplaćanja ili neizvršenja dužnika, Jemca, druge ugovorne strane (u profesionalnoj transakciji) ili emitenta dužničkog instrumenta, a usled nelikvidnosti te strane ili nedostatka spremnosti da plati ili obavi plaćanje ili nekih događaja i mera koje su preduzele političke ili monetarne institucije u određenoj zemlji (ovo se takođe naziva i rizik zemlje).

Strategija i procesi

Kreditnim rizikom se upravlja na dva nivoa: na nivou transakcija i na nivou portfolija. Upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija znači da postoje jasne procedure, procesi i aplikacije koje su uvedene da bi se procenili rizici pre i nakon što se prihvati pojedinačna kreditna izloženost. Upravljanje rizikom na nivou portfolija zahteva periodično izveštavanje na nivou (ili delovima) konsolidovanog kreditnog portfolija, praćenje discipline poštovanja limita i upravljanje portfoliom.

Upravljanje kreditnim rizikom – na nivou transakcija i nivou portfolija

Za upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija - primenu pravila za prihvatanje kreditnog rizika odgovorna je Služba kreditne analize, dok je za upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija odgovorna Služba za kontrolu rizika. Proces upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od identifikacije (na nivou transakcije, odnosno portfolija), procene/merenja i nadzora/praćenja rizika.

Cilj ovog procesa je da, nakon definisanih koraka, pruži menadžmentu Banke informacije o nivou i strukturi kreditnog rizika na bazi kojih će oni moći da reaguju i preuzmu korektivnu akciju u slučaju da kreditni rizik izlazi iz definisanih nivoa tolerancije (apetita) za preuzimanjem rizika. Korektivni koraci uključuju strategije izbegavanja, mitigacije, prihvatanja i transfera rizika.

Nadzor i praćenje

U toku 2021. godine Banka je implementirala nov interni rejting/PD model kreditnog rizika za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Model se sastoji od aplikativnog, bihejvioralnog i kombinovanog scoring modela koji je razvijen i primenjuje se na portfolijo stanovništva na način definisan internim procedurama i metodologijama u kreditnom procesu i procesu obračuna ispravke vrednosti. Rejting model razvrstava kredite u 9 rejting klasa (1-9) u redovnom statusu (non default) dok Banka u zavisnosti od faze kredita u statusu neimirenja obaveza deli kredite na 3 rejting klase (10-12). U toku 2022. i 2023. godine Banka je uradila validaciju bihejvioralnog modela koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti što nije rezultiralo izmenama korišćenih stopa difolta po rejting klasama.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Portfolio Banke su tokom 2023. godine činili: kreditne kartice, gotovinski krediti, krediti za kupovinu uređaja (Handset/Device Loans) u saradnji sa Yettel d.o.o. i minusi po tekućem računu (ovedraft). Razvijeni interni modeli se primenjuju na portfolija kreditnih kartica, gotovinskih kredita i minusa po tekućem računu, dok krediti za kupovinu uređaja nemaju dodeljen rejting s obzirom da su pokriveni gotovinskim depozitom od strane Yettel d.o.o. i PPF FH a.d. . Banka aktivno prati kvalitet portfolija kredita uzetih za kupovinu uređaja i u saradnji sa Yettel d.o.o. predlaže i sprovodi mitigacione mere. Kako poslovna strategija Banke zahteva značajno oslanjanje na korišćenje internih modela za procenu parametara rizika.

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku

Pregled ukupne maksimalne izloženost banke prema kreditnom riziku na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine dat je u narednim tabelama:

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	34.686.537	34.128.059	27.020.378	26.602.785
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.989.924	6.989.632	6.309.540	6.309.374
Hartije od vrednosti	6.124.725	6.116.540	6.311.923	6.303.166
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	5.695.855	5.686.273	1.525.154	1.524.909
Kreditni i potraživanja od komitenata	15.110.174	14.576.390	12.458.310	12.057.157
Ostala sredstva	765.859	759.224	415.451	408.179
II. Vanbilansne stavke	4.010.311	3.977.806	2.645.319	2.620.970
Preuzete neopozive obaveze	4.010.311	3.977.806	2.645.319	2.620.970
Ukupno (I+II)	38.696.848	38.105.865	29.665.697	29.223.755

Prikazani iznosi po određenim pozicijama odstupaju od iznosa u bilansu stanja iz razloga što neke vrste potraživanja ne podležu kreditnom riziku (npr. gotovina).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31. decembra 2023. godine ukupna bruto izloženost Banke prema kreditnom riziku po bilansnim stavkama iznosi 34.686.537 hiljada dinara (31. decembar 2022. godine: 27.020.378 hiljada dinara) dok izloženosti po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama iznosi od 4.010.311 hiljada dinara (31. decembar 2022. godine: 2.645.319 hiljada dinara).

U narednim tabelama Banka će prikazivati samo izloženost banke prema kreditnom riziku.

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika:

31.12.2023	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
I Pregled aktive	33.799.589	487.000	399.949	34.686.537	(184.689)	(65.567)	(308.222)	(558.478)	34.128.059
Gotovinski krediti	6.568.278	184.938	266.340	7.019.556	(120.250)	(51.077)	(204.496)	(375.823)	6.643.733
Kreditni po transakcionim računima	120.004	1.292	6.452	127.748	(1.575)	(167)	(4.935)	(6.677)	121.070
Kreditne kartice	1.723.927	96.241	96.945	1.917.113	(31.191)	(13.251)	(74.003)	(118.445)	1.798.668
Potrošački krediti	5.699.696	202.150	4.150	5.905.996	-	-	-	-	5.905.996
Ostalo	111.321	2.379	26.062	139.762	(6.978)	(1.072)	(24.789)	(32.839)	106.923
Ukupno stanovništvo	14.223.226	487.000	399.949	15.110.174	(159.994)	(65.567)	(308.223)	(533.784)	14.576.390
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.989.924	-	-	6.989.924	(292)	-	-	(292)	6.989.632
Hartije od vrednosti	6.124.725	-	-	6.124.725	(8.185)	-	-	(8.185)	6.116.540
Banke	5.695.855	-	-	5.695.855	(9.583)	-	-	(9.583)	5.686.273
Ostala sredstva	765.859	-	-	765.859	(6.635)	-	-	(6.635)	759.224
II Vanbilansne stavke	4.004.538	3.632	2.141	4.010.311	(30.618)	(565)	(1.323)	(32.506)	3.977.806
Preuzete neopozive obaveze	4.004.538	3.632	2.141	4.010.311	(30.618)	(565)	(1.323)	(32.506)	3.977.806
Ukupno (I+II)	37.804.127	490.631	402.090	38.696.848	(215.307)	(66.132)	(309.545)	(590.984)	38.105.865

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

31.12.2022.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
I Pregled aktive	26.308.478	401.366	310.534	27.020.378	(128.800)	(43.048)	(245.745)	(417.593)	26.602.785
Gotovinski krediti	4.225.938	119.333	182.135	4.527.406	(84.965)	(32.239)	(142.235)	(259.439)	4.267.967
Kreditni po transakcionim računima	97.973	1.878	10.544	110.395	(1.231)	(268)	(8.582)	(10.081)	100.314
Kreditne kartice	1.328.470	62.046	82.893	1.473.409	(25.251)	(9.860)	(64.856)	(99.967)	1.373.442
Potrošački krediti	5.981.190	215.976	3.269	6.200.435	-	-	(14)	(14)	6.200.421
Ostalo	112.839	2.133	31.693	146.665	(913)	(681)	(30.058)	(31.652)	115.013
Ukupno stanovništvo	11.746.410	401.366	310.534	12.458.310	(112.360)	(43.048)	(245.745)	(401.153)	12.057.157
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.309.540	-	-	6.309.540	(166)	-	-	(166)	6.309.374
Hartije od vrednosti	6.311.923	-	-	6.311.923	(8.757)	-	-	(8.757)	6.303.166
Banke	1.525.154	-	-	1.525.154	(245)	-	-	(245)	1.524.909
Ostala sredstva	415.451	-	-	415.451	(7.272)	-	-	(7.272)	408.179
II Vanbilansne stavke	2.642.068	1.830	1.421	2.645.319	(23.074)	(341)	(935)	(24.350)	2.620.969
Preuzete neopozive obaveze	2.642.068	1.830	1.421	2.645.319	(23.074)	(341)	(935)	(24.350)	2.620.969
Ukupno (I+II)	28.950.546	403.196	311.955	29.665.697	(151.874)	(43.389)	(246.680)	(441.943)	29.223.754

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku, potraživanja od banaka i finansijskih institucija i hartije od vrednosti za 2023. godinu.

Ukupno stanovništvo 31.12.2023	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
Rejting Kategorije		14.223.226	486.999	399.949	-	15.110.174
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	12.313.675	205.806	24.394	-	12.543.875
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	1.789.344	104.546	11.461	-	1.905.351
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	120.207	176.647	67.437	-	364.291
Default	100.00%	-	-	296.657	-	296.657
Rezervisanja za kreditne gubitke		(159.994)	(65.567)	(308.223)	-	(533.784)
Neto vrednost		14.063.232	421.432	91.726	-	14.576.390

Vanbilansne stavke	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
Rejting Kategorije		4.004.538	3.632	2.141	-	4.010.311
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	3.722.807	-	-	-	3.722.807
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	274.522	1.829	138	-	276.489
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	7.209	1.803	2.003	-	11.015
Default	100.00%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(30.619)	(565)	(1.323)	-	(32.507)
Neto vrednost		3.973.919	3.067	818	-	3.977.804

Kredit i potraživanja od banaka
i drugih finansijskih institucija

31.12.2023	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
Rejting Kategorije		5.695.856	-	-	-	5.695.856
A (Aaa, Aa, A, Baa)	0%	3.636.017	-	-	-	3.636.017
B (Ba)	0,42%	1.752.421	-	-	-	1.752.421
C (B)	2,44%	-	-	-	-	-
D (Caa - C)	12,61%	307.418	-	-	-	307.418
Rezervisanja za kreditne gubitke		(9.583)	-	-	-	(9.583)
Neto vrednost		5.686.273	-	-	-	5.686.273

Hartije od vrednosti 31.12.2023	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
Moody's rejting		6.124.725	-	-	-	6.124.725
Aaa, Aa, A, Baa	0%	-	-	-	-	-
Ba	0,42%	6.124.725	-	-	-	6.124.725
B	2,44%	-	-	-	-	-
Caa - C	12,61%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(8.185)	-	-	-	(8.185)
Neto vrednost		6.116.540	-	-	-	6.116.540

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku, potraživanja od banaka i finansijskih institucija i hartije od vrednosti za 2022. godinu.

Ukupno stanovništvo 31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		11.675.074	401.366	381.870	-	12.458.310
Nizak Rizik (RTG: 1.2.3.4)	< 2,65%	10.275.826	217.608	99.414	-	10.592.848
Umeren Rizik (RTG: 5.6.7)	2,66% - 16,50%	1.292.786	56.880	10.703	-	1.360.369
Visok Rizik (8.9)	16,51% - 99,99%	106.462	126.878	41.731	-	275.071
Default	100,00%	-	-	230.022	-	230.022
Rezervisanja za kreditne gubitke		(112.360)	(43.048)	(245.745)	-	(401.153)
Neto vrednost		11.562.714	358.318	136.125	-	12.057.157

Vanbilansne stavke 31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		2.642.068	1.830	1.421	-	2.645.319
Nizak Rizik (RTG: 1.2.3.4)	< 2,65%	2.439.782	-	-	-	2.439.782
Umeren Rizik (RTG: 5.6.7)	2,66% - 16,50%	196.411	622	122	-	197.155
Visok Rizik (8.9)	16,51% - 99,99%	5.875	1.208	1.299	-	8.382
Default	100,00%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(23.074)	(341)	(935)	-	(24.350)
Neto vrednost		2.618.994	1.489	486	-	2.620.969

Kredit i potraživanja od banaka
i drugih finansijskih institucija

31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		1.525.154	-	-	-	1.525.154
A (Aaa. Aa. A. Baa)	0%	1.259.023	-	-	-	1.259.023
B (Ba)	0,44%	-	-	-	-	-
C (B)	2,43%	266.131	-	-	-	266.131
D (Caa - C)	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(245)	-	-	-	(245)
Neto vrednost		1.524.909	-	-	-	1.524.909

*Napomena: Kategorije po internoj klasifikaciji obuhvataju Moody's rejtinge navedene u zagradama.

Hartije od vrednosti 31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Moody's rejting		6.311.923	-	-	-	6.311.923
Aaa. Aa. A. Baa	0%	-	-	-	-	-
Ba	0,44%	6.311.923	-	-	-	6.311.923
B	2,43%	-	-	-	-	-
Caa - C	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(8.757)	-	-	-	(8.757)
Neto vrednost		6.303.166	-	-	-	6.303.166

*Napomena: U skladu sa Moody rejtingima.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.2. Kreditni rizik (nastavak)****(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)**

Promene u bruto izloženosti po stage-vima je prikazana na sledeći način:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	TOTAL
Bruto stanje na dan 31.12.2022.	14.388.478	403.196	311.955		15.103.629
Novoodobreni plasmani / povećanje izloženosti / kursne razlike	11.332.656	267.380	85.924	-	11.685.960
Zatvoreni plasmani / smanjenje izloženosti / kursne razlike	(7.164.435)	(269.542)	(11.795)	-	(7.445.772)
Transfer u Stage 1	66.046	(53.174)	(12.872)	-	-
Transfer u Stage 2	(194.661)	198.393	(3.732)	-	-
Transfer u Stage 3	(200.320)	(55.622)	255.942	-	-
Otpisi	-	-	(223.332)	-	(223.332)
Bruto stanje na dan 31.12.2023.	18.227.764	490.631	402.090		19.120.485

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Bruto stanje na dan 31.12.2021.	11.218.951	320.451	184.387	-	11.723.789
Novoodobreni plasmani / povećanje izloženosti	9.711.878	255.511	81.714	-	10.049.103
Zatvoreni plasmani / smanjenje izloženosti	(6.331.876)	(195.253)	(24.541)	-	(6.551.670)
Transfer u Stage 1	56.647	(51.790)	(4.857)	-	-
Transfer u Stage 2	(128.789)	131.751	(2.962)	-	-
Transfer u Stage 3	(138.333)	(57.474)	195.807	-	-
Otpisi	-	-	(117.593)	-	(117.593)
Bruto stanje na dan 31.12.2022.	14.388.478	403.196	311.955	-	15.103.629

(b) Izloženost kreditnom riziku po geografskim područjima

Banka je online banka koja nema fizičko prisustvo i mrežu filijala. Kreditni portfolio se sastoji prevashodno od kredita datim fizičkim licima sa teritorije Republike Srbije, te nije izložena riziku koncentracije koji proizilazi iz istog ili sličnog izvora rizika.

(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.2. Kreditni rizik (nastavak)****(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika (nastavak)**

Banka je na 31. decembar 2023. godine imala samo gotovinske depozite kao sredstvo obezbeđenja i to po osnovu kredita za kupovinu mobilnih uređaja koji su garantovani od strane Yettel d.o.o. i PPF grupe. Vrednost depozita obezbeđen od strane PPF grupe je na 31. decembar 2023. godine iznosio 3.184.386 hiljada dinara, dok je od strane Yettel d.o.o. iznosio 560.625 hiljada dinara. Prethodne godine, na 31. decembar 2022. godine banka je imala depozit obezbeđen od strane PPF 1.810.452 hiljade dinara, dok je od strane Yettel d.o.o. iznosio 550.731 hiljadu dinara.

31.12.2023.	Ukupno	Fer vrednost kolaterala		Ukupno ispravka vrednosti
		Depozit	Neto izloženost	
Gotovinski krediti	7.019.557	-	6.643.733	(375.824)
Kreditni po transakcionim računima	127.748	-	121.071	(6.677)
Kreditne kartice	1.917.112	-	1.798.668	(118.445)
Potrošački krediti	5.905.995	3.428.433	5.905.995	-
Ostalo	139.762	-	106.923	(32.839)
Ukupno stanovništvo	15.110.174	3.428.433	14.576.390	(533.785)
Banke	5.695.855	-	5.686.272	(9.583)
Vanbilansne stavke	4.010.311	-	3.977.806	(32.505)

31.12.2022.	Ukupno	Fer vrednost kolaterala		Ukupno ispravka vrednosti
		Depozit	Neto izloženost	
Gotovinski krediti	4.527.406	-	4.267.968	(259.438)
Kreditni po transakcionim računima	110.395	-	100.314	(10.081)
Kreditne kartice	1.473.410	-	1.373.442	(99.967)
Potrošački krediti	6.200.435	2.223.692	6.200.421	(14)
Ostalo	146.665	-	115.012	(31.652)
Ukupno stanovništvo	12.458.310	2.223.692	12.057.157	(401.153)
Banke	1.525.154	-	1.524.909	(245)
Vanbilansne stavke	2.645.319	-	2.620.969	(24.349)

(d) Problematična potraživanja (default)

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru problematičnih potraživanja praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja.

Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja koja ispunjavaju sledeća dva uslova:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana.
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS.

NBS definiše materijalno značajan iznos docnje ukoliko potraživanje u docnji prelazi više od 1% ukupnog potraživanja i/ili iznosi više od 1000 dinara.

Problematična potraživanja za fizička lica Banka utvrđuje na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno na nivou klijenta ukoliko problematično potraživanje prelazi 20% ukupnih potraživanja od klijenta. Potraživanja fizičkih lica koja imaju status problematična ostaju u tom statusu do isteka tri meseca od prestanka razloga zbog kojih im je dodeljen status problematični. Status problematična se za preduzetnike i pravna lica dodeljuje na nivou klijenta, međutim banka nema kreditne izloženosti ka ovim segmentima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o strukturi problematičnih potraživanja su prikazani u narednim tabelama:

31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S3 potraživanja	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrednosti S3	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Gotovinski krediti	7.019.557	(375.823)	266.340	589	(204.496)	3,79%	-
Kreditni po transakcionim računima	127.748	(6.677)	6.452	-	(4.935)	5,05%	-
Kreditne kartice	1.917.113	(118.445)	96.945	-	(74.003)	5,06%	-
Potrošački krediti	5.905.995	-	4.150	-	-	0,07%	-
Ostalo	139.762	(32.839)	26.062	-	(24.788)	18,65%	-
Ukupno stanovništvo	15.110.174	(533.784)	399.949	589	(308.222)	2,65%	-
Potraživanja od banaka	5.695.855	(9.583)	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	4.010.311	(32.505)	2.141	-	(1.323)	0,05%	-

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S3 potraživanja	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrednosti S3	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Gotovinski krediti	4.527.406	(259.438)	182.135	1.286	(142.235)	4,02%	-
Kreditni po transakcionim računima	110.395	(10.081)	10.544	-	(8.582)	9,55%	-
Kreditne kartice	1.473.410	(99.967)	82.893	-	(64.856)	5,63%	-
Potrošački krediti	6.200.435	(14)	3.269	-	(14)	0,05%	-
Ostalo	146.665	(31.652)	31.693	-	(30.059)	21,61%	-
Ukupno stanovništvo	12.458.310	(401.153)	310.534	1.286	(245.745)	2,49%	-
Potraživanja od banaka	1.525.154	(245)	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	2.645.319	(24.349)	1.421	-	(935)	0,05%	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o promenama problematičnih potraživanja banke u 2023. godini i 2022. godini su prikazani u narednim tabelama:

	Bruto 31.12.2022.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	od čega: Otpisi	od čega: Healing	od čega: Otplate	Bruto 31.12.2023.	Neto 31.12.2023.
Stage 3 klijenti								
Gotovinski krediti	182.135	238.884	(154.679)	(130.926)	(11.800)	(11.953)	266.340	61.844
Kreditni po transakcionim računima	10.544	5.947	(10.039)	(7.899)	(936)	(1.204)	6.452	1.517
Kreditne kartice	82.893	83.864	(69.812)	(52.883)	(9.671)	(7.257)	96.945	22.942
Potrošački krediti	3.269	4.149	(3.269)	-	(554)	(2.714)	4.149	4.149
Ostalo	31.693	5.713	(11.344)	-	(3.420)	(7.925)	26.062	1.273
Stanovništvo	310.534	338.557	(249.143)	(191.708)	(26.381)	(31.053)	399.948	91.725
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	1.421	2.141	-	-	-	-	2.141	819

	Bruto 31.12.2021.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	od čega: Otpisi	od čega: Healing	od čega: Otplate	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Stage 3 klijenti								
Gotovinski krediti	87.294	173.876	(79.035)	(56.248)	(7.072)	(15.715)	182.135	39.900
Kreditni po transakcionim računima	8.312	9.987	(7.755)	(6.071)	-	(1.684)	10.544	1.962
Kreditne kartice	58.429	77.885	(53.421)	(43.188)	(3.394)	(6.838)	82.893	18.037
Potrošački krediti	5	3.269	(5)	-	(5)	-	3.269	3.253
Ostalo	30.347	8.883	(7.537)	-	(3.383)	(4.155)	31.693	1.635
Stanovništvo	184.387	273.900	(147.753)	(105.507)	(13.854)	(28.392)	310.534	64.787
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	1.421	-	-	-	-	1.421	486

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.2. Kreditni rizik (nastavak)****(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)**

Banka je tokom 2023. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu gotovinskih kredita, kreditnih kartica i kredita po transakcionim računima u ukupnom iznosu 223.332 hiljade dinara. Banka je tokom 2022. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu gotovinskih kredita, kreditnih kartica i kredita po transakcionim računima u ukupnom iznosu 117.593 hiljada dinara. Takođe, Banka nije izložena promeni kursa pošto se svi kreditni proizvodi odobravaju u domaćoj valuti (RSD).

(e) Otpis potraživanja

Banka otpisuje potraživanja koja odobrava fizičkim licima po osnovu kreditnih ugovora kao što su: gotovinski kredit, kredit za kupovinu mobilnog uređaja, kreditna kartica, dozvoljeni minus po tekućem računu, kao i ostala potraživanja proistekla iz kreditnog odnosa sa fizičkim licima. Banka odluku o otpisu donosi na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja o nemogućnosti naplate potraživanja. Odluka o otpisu se bazira na broju dana kašnjenja ili dokazanoj nemogućnosti otplate usled promenjenih finansijskih okolnosti ili drugih činjenica (kao što su identifikovana prevara, klijent je tužen ili preminuo) koje jasno ukazuju na nemogućnost naplate potraživanja.

(f) Kvalitet portfolija

Kvalitetom portfolija Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Nivoi kreditnog rizika određeni su pomoću interno razvijenog PD rejting modela i to za klijente koji su prošli proces ocene i dodeljivanja odgovarajućeg bejevioralnog rejtinga. Zaključno sa 31. decembrom 2023. godine ovo se odnosilo na kredite date stanovništvu – gotovinske kredite, dozvoljeni minus po tekućem računu i kreditne kartice. Za navedene rejtingovane izloženosti, a koje su deo performing portfolija, nivo kreditnog rizika je određen na sledeći način, uzimajući u obzir PD masterskalu Banke i broj dana docnje pod pragom materijalnosti:

- PD klasa 1-4 – nizak
- PD klasa 5-7 – umeren
- PD klasa 8-9 – visok

Ovaj inicijalni nivo rizika se koriguje u konačni PD/nivo rizika, uzimajući u obzir docnju sa pragom materijalnosti propisanim odlukom NBS-a za fizička lica, na sledeći način:

- Docnja do 30 dana – nizak rizik
- Docnja iznad 30 dana – umeren rizik
- Docnja iznad 90 dana – moguć gubitak

Za izloženosti koje nisu dobile ocenu i odgovarajuće mapiranje na PD master skali Banke, nivo internog kreditnog rizika dodeljen je na sledeći način:

1. Za izloženosti koje čine portfolio kredita datih za kupovinu uređaja dodeljen je nizak nivo rizika, nezavisno od broja dana docnje, jer za ovaj portfolio kredita postoji gotovinski depozit stanja, kao prvoklasno sredstvo obezbeđenja, od strane Yettel d.o.o.
2. Za potraživanja koja se odnose na naknade za korišćenje i održavanje tekućeg računa nivo rizika se opredeljuje na osnovu broja dana docnje, a uzimajući u obzir istorijsku tranziciju iste kategorije potraživanja.
3. Za izloženosti prema bankama i državi, dodeljen je nizak nivo kreditnog rizika u skladu sa rejtingom izabrane međunarodne agencije za dodelu rejtinga.
4. Za ostala sredstva, koja predstavljaju deo kreditnog portfolija, dodeljen je nivo kreditnog rizika korišćenjem kombinacije broja dana docnje i istorijskog kretanja.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(f) Kvalitet portfolija (nastavak)

Podaci o kreditnom kvalitetu S1 i S2 potraživanja, odnosno neproblematičnih potraživanja (bilansnih i vanbilansnih) i vrednost sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

31.12.2023.	Nizak rizik (PD 1,2,3,4)	Povišen (PD 5,6,7)	Visok (PD 8,9)	Ukupno	Vrednost sredstava obezvređenja
Gotovinski krediti	5.197.855	1.340.847	214.515	6.753.216	-
Kreditni po transakcionim računima	39.268	78.595	3.433	121.296	-
Kreditne kartice	1.272.893	470.929	76.347	1.820.169	-
Potrošački krediti	5.901.846	-	-	5.901.846	3.428.433
Ostalo	107.619	3.519	2.487	113.700	-
Ukupno stanovništvo	12.519.481	1.893.890	296.782	14.710.227	3.428.433
Potraživanja od banaka	5.695.855	-	-	5.695.855	-
Vanbilansne stavke	3.722.806	276.351	9.012	4.008.170	-

31.12.2022.	Nizak rizik (PD 1,2,3,4)	Povišen (PD 5,6,7)	Visok (PD 8,9)	Ukupno	Vrednost sredstava obezvređenja
Gotovinski krediti	3.271.491	911.063	162.717	4.345.271	-
Kreditni po transakcionim računima	30.851	66.263	2.737	99.851	-
Kreditne kartice	974.036	351.716	64.765	1.390.517	-
Potrošački krediti	6.197.166	-	-	6.197.166	2.223.692
Ostalo	91.226	20.624	3.121	114.971	-
Ukupno stanovništvo	10.564.770	1.349.666	233.340	12.147.776	2.223.692
Potraživanja od banaka	1.525.154	-	-	1.525.154	-
Vanbilansne stavke	2.439.782	197.033	7.083	2.643.898	-

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.2. Kreditni rizik (nastavak)****(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava**

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti Banka na svaki datum bilansa stanja utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Stupanjem na snagu MSFI 9 uvodi se koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda. Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovorenih novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Potraživanja od države i centralne banke
- Potraživanja od finansijskih institucija
- Krediti za uređaje
- Gotovinski krediti
- Kreditni limit i dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Nedoizvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Otkupljena potraživanja
- Ostala aktiva.

U okviru internog sistema za upravljanje rizikom, Banka koristi modele za merenje kreditnog rizika.

Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, segmentacija kreditnog portfolija je izvršena prema bihevioralnom tipu PD modela baziranom na internim informacijama o ponašanju, kao što su informacije o ponašanju u otplati kredita kod Banke, maksimalnom iznosu dospeća u poslednjih 12 meseci, prosečnim danima docnje u poslednjih 6 meseci, iskorišćenosti limita na svim proizvodima kreditnih kartica u poslednjih 6 meseci itd. Rejtinzi se ažuriraju mesečno.

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu ECL gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. *Expected Credit Loss*).
- EaDt – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. *Exposure at Default*).
- MPDt – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. *Marginal Probability of Default*).
- LGDt – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. *Loss Given Default*).
- DFt – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. *Discount Factor*).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci) ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Pojedinačna procena

Kako, u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine.

Tom prilikom scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%.

Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Na gore opisan način vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u Nivou 3 koji prelaze definisani prag materijalnosti. Prag materijalnosti može varirati u zavisnosti od segmenta, a definiše ga odnosno odobrava Izvršni odbor banke donošenjem zvanične pisane odluke. Važeći definisani prag materijalnosti na dan bilansa iznosi 6.000.000 dinara i utvrđuje se na osnovu ukupnih potraživanja od klijenta.

IFRS 9 povlači razliku između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- pad od dve rejting kategorije u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta
- materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana

Procena obračuna ispravke vrednosti za izloženosti koje se nalaze u Nivou 3 se vrši za:

- sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCL u skladu sa IFRS 9.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

Na svaki datum izveštavanja, Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 1),
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2),
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 3) – materijalno značajno kašnjenje od 90 ili više dana.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Procena obezvređenja za hartije od vrednosti, potraživanja od Banaka i Finansijskih institucija, izloženost u vreme neizmirenja obaveza (EAD) se računa na bruto knjigovodstvenu vrednost potraživanja.

Verovatnoća nastanka neizmirenja obaveza (PD) za hartije od vrednosti se računa na osnovu rejtinga države za koji je procenila rejting agencija Moodys. Korelacija između Moody's rejtinga i PD-ja je detaljnije opisana u Aneksu 1 Metodologije za obračun ispravke vrednosti. LGD je 45% za izloženosti prema državama u skladu sa bazelskom regulativom.

Za finansijske institucije verovatnoća nastanka neizmirenja obaveza (PD) se izračunava u zavisnosti od toga da li finansijske institucije imaju dodeljen rejting od strane rejting agencije ili nemaju, kao i da li su potraživanja od finansijske institucije izražena u valuti države u kojoj se nalazi njeno sedište ili su potraživanja izražena u stranoj valuti. Svi navedeni faktori koji utiču na PD su detaljnije opisani u Aneksu 1 Metodologije za obračun ispravke vrednosti. LGD iznosi 45% i dodeljen je u skladu sa bazelskom regulativom.

Uticaj makro ekonomskog okruženja na očekivane kreditne gubitke

U toku 2023. godine najveći efekat na poslovno okruženje imao je rusko-ukrajinski konflikt. Najevidentnije posledice ogleдалe su se u značajnom povećanju inflatornih pritisaka kroz cenu energenata i hrane. Kao posledica ovakvog inflatornog kretanja, centralne banke razvijenih ekonomija počele su za značajnijim povećanjem kamatnih stopa. Narodna banka Srbije je u toku prošle i ove godine više puta korigovala referentnu kamatnu stopu na dinare, koja je sa 1,0% sa početka 2022 godine dostigla nivo od 6,5% u julu 2023 godine. Opšti rast kamatnih stopa, kako od strane centralne banke, tako i na međubankarskom tržištu predstavlja jedan od najvećih efekata krize u Ukrajini. U skladu sa promenama u nivou kamatnih stopa u bankarskom sektoru Srbije, Mobi banka je takodje vršila korekciju svojih kamata kako na depozite, tako i na kredite, kako bi u uslovima nestabilnijeg makro okruženja uspeła da zadrži tržišno učešće, bez značajnijeg odliva depozita, a da sa druge strane da održi definisan nivo profitabilnosti.

U pogledu kreditnog rizika, uzimajući u obzir da Banka ne kreditira privredu kao i da nema odobrenih kredita fizičkim licima iz Ukrajine, kriza u Ukrajini nema direktnog uticaja na kreditni portfolio Banke. Indirektan uticaj kao rezultat pogoršanja makroekonomskih faktora (inflacija i rast kamatnih stopa) nije utvrđen. Banka kroz svoje redovno poslovanje ima utvrđene procedure kojima se redovno prate pokazatelji kvaliteta kreditnog portfolija.

U nastojanju da obezbedi adekvatne rezerve za uticaj navedenih faktora na očekivane kreditne gubitke Banka je 2022. godini proknjižila dodatnih 52.3 miliona dinara ispravke vrednosti kroz korekciju LGD sa 63.9% na 75% za segment stanovništva. U 2023. godini Banka je zadržala konzervativnu stopu LGD parametre na 75% uprkos novoizračunatom LGD parametru od 60.9% za keš kredite i 47.9% za kreditne kartice.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 1

31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	6.567.296	983	-	-	6.568.279
Kreditni po transakcionim računima	118.168	1.836	-	-	120.004
Kreditne kartice	1.723.925	2	-	-	1.723.927
Potrošački krediti	4.879.412	820.284	-	-	5.699.696
Ostalo	108.417	2.903	-	-	111.320
Ukupno stanovništvo	13.397.218	826.008	-	-	14.223.226
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	5.695.855	-	-	-	5.695.855
Vanbilansne stavke	4.004.538	-	-	-	4.004.538

31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	4.221.762	4.176	-	-	4.225.938
Kreditni po transakcionim računima	97.270	703	-	-	97.973
Kreditne kartice	1.328.438	32	-	-	1.328.470
Potrošački krediti	5.183.556	797.634	-	-	5.981.190
Ostalo	111.083	1.756	-	-	112.839
Ukupno stanovništvo	10.942.109	804.301	-	-	11.746.410
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	1.525.154	-	-	-	1.525.154
Vanbilansne stavke	2.642.068	-	-	-	2.642.068

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 2

31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	133.872	51.066	-	184.938
Kreditni po transakcionim računima	-	-	717	575	-	1.292
Kreditne kartice	-	-	79.280	16.961	-	96.241
Potrošački krediti	-	-	161.011	41.139	-	202.150
Ostalo	-	-	1.172	1.207	-	2.379
Ukupno stanovništvo	-	-	376.052	110.948	-	487.000
od čega:						
restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	3.632	-	-	3.632

31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	79.213	40.120	-	119.333
Kreditni po transakcionim računima	-	-	1.202	676	-	1.878
Kreditne kartice	-	-	47.302	14.744	-	62.046
Potrošački krediti	-	-	168.202	47.774	-	215.976
Ostalo	-	-	1.511	622	-	2.133
Ukupno stanovništvo	-	-	297.430	103.936	-	401.366
od čega:						
restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	1.830	-	-	1.830

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 3

	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31.12.2023.						
Gotovinski krediti	15.559	12	8.247	19.219	223.303	266.340
Kreditni po transakcionim računima	329	64	264	313	5.482	6.452
Kreditne kartice	9.469	92	4.779	4.586	78.019	96.945
Potrošački krediti	1.412	653	1.089	992	3	4.150
Ostalo	5.563	50	93	88	20.267	26.052
Ukupno stanovništvo	32.332	871	14.472	25.198	327.074	399.949
od čega:						
restrukturirana	-	-	-	-	589	589
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	1.962	-	179	-	-	2.141

	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31.12.2022.						
Gotovinski krediti	8.878	49	4.737	13.649	154.822	182.135
Kreditni po transakcionim računima	579	66	378	1.219	8.302	10.544
Kreditne kartice	7.623	84	3.767	2.776	68.643	82.893
Potrošački krediti	1.133	767	595	740	34	3.269
Ostalo	5.705	39	63	56	25.830	31.693
Ukupno stanovništvo	23.918	1.005	9.540	18.440	257.631	310.534
od čega:						
restrukturirana	-	-	-	-	1.286	1.286
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	1.315	-	106	-	-	1.421

(h) Restrukturirani krediti

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala jedan restrukturirani kredit.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima**

Rizik likvidnosti je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji proizilazi iz nemogućnosti Banke da izmiri sve svoje dospеле obaveze. Rizik likvidnosti nastaje usled značajnog povlačenja postojećih izvora finansiranja, nemogućnosti pribavljanja novih izvora sredstava (rizik izvora sredstava), kao i usled otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). U cilju minimizacije ovog rizika i adekvatnog upravljanja istim, Banka je usvojila Politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja, koja predstavlja krovni dokument sa primarnim ciljem da Banka u svakom momentu i sa visokim stepenom poverenja obezbedi da je u poziciji da ispuni sve svoje obaveze kao i da izdrži period stresa likvidnosti koji može biti specifičan za banku ili za celo tržište.

Ciklus upravljanja rizikom likvidnosti u Banci obuhvata identifikaciju rizika, merenje rizika, postavljanje apetita za rizikom, preuzimanje rizika, praćenje i kontrolu rizika i planiranje kapitala. Upravljanje rizikom likvidnosti zasniva se na sledećim principima:

- Interno upravljanje sa jasnim ulogama i odgovornostima:
 - Identifikacija rizika obuhvata blagovremenu identifikaciju svih značajnih izvora rizika likvidnosti i faktora rizika kojima je Banka izložena,
 - Kvantifikacija rizika kroz merenje rizika likvidnosti i stres testiranje,
 - Odgovor na rizik koji obuhvata jednu od opcija: prihvatanje rizika, eliminacija rizika, smanjenje rizika ili prenos rizika,
 - Redovan i kontinuirani monitoring svih rizika likvidnosti,
 - Izveštavanje o riziku svih relevantnih odbora u Banci,
- Održavanje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava za pokriće rizika likvidnosti kojima je Banka izložena,
- Uspostavljen Plan poslovanja u slučaju krize likvidnosti, koji opisuje način postupanja Banke tokom potencijalne krize likvidnosti, a koji se redovno ažurira i testira, minimum jednom godišnje,
- Poštovanje svih regulatornih zahteva,
- Sistem upravljanja likvidnošću uvek mora biti proporcionalan obimu funkcija i aktivnosti Banke.

Osnovni metod merenja rizika likvidnosti podrazumeva procenu i poredjenje svih budućih priliva i odliva novčanih sredstava po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki prema definisanim vremenskim intervalima koji omogućavaju adekvatnu procenu potrebe za likvidnim sredstvima u budućem periodu. Likvidnost se prati pojedinačno za svaku značajnu valutu i u ukupnom iznosu za sve valute. Prilikom procene budućih novčanih tokova, Banka raspoređuje pozicije prema očekivanom datumu dospeća za one bilansne pozicije za koje postoji definisan datum dospeća. Za one stavke za koje ne postoji jasno definisan rok dospeća, Banka primenjuje jednu od tehnika procene koje uključuju stručnu procenu, modelovanje tokova gotovine, ili statističku analizu. Banka redovno, a minimum jednom godišnje vrši analizu stabilnosti depozita, u cilju utvrđivanja nivoa depozita koji mogu biti tretirani kao dugoročni izvor finansiranja i u tom smislu pogodni za ročnu transformaciju.

Na dnevnom nivou Banka prati izveštaje o likvidnosti propisane od strane Narodne banke Srbije, koji uključuju Pokazatelj likvidnosti Banke i uži Pokazatelj likvidnosti banke. Pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja banke prvog i drugog reda sa jedne strane, koja dospevaju do mesec dana i zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana. Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, sa druge strane. Na mesečnom nivou, Banka prati Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Kroz Okvir za uspostavljanje tolerancije (apetita) za preuzimanje rizika, Banka je definisala interne limite za regulatorne pokazatelje likvidnosti, kojima je cilj da Banka održava nivo likvidnosti na višem nivou od regulatorno zahtevanog, kako bi u svakom momentu bila u poziciji da ispuni regulatorne zahteve u ovom pogledu. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom na mesečnom nivou a po potrebi i češće prati sve pokazatelje likvidnosti.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

U skladu sa Politikom Banke za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja, likvidnost se procenjuje i njome se upravlja uzimajući u obzir različita scenarija i faktore stresa koji mogu biti uzrokovani promenama na tržištu ili biti specifični za Banku. Banka takodje ima uspostavljene sisteme unutrašnjih kontrola kao i Plan oporavka u slučaju krize likvidnosti. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem. Jedan do ciljeva Banke u segmentu upravljanja likvidnosti jeste održavanje dovoljnog nivoa portfolija utržive i diversifikovane aktive za koju se pretpostavlja da može biti lako likvidirana u slučaju prekida novčanih tokova.

Tokom 2023. godine svi regulatorni pokazatelji likvidnosti su bili konstantno iznad propisanog minimuma od strane regulatora. Takodje, Banka je u kontinuitetu održavala nivo likvidnosti u skladu sa interno definisanim limitima gega likvidnosti. Dodatno, likvidnost Banke je na kraju 2023 godine bila dodatno podržana kroz povećanje kapitala od strane PPF Grupe, kao i dodatnim depozitom od Grupe u cilju podrške definisanoj poslovnoj strategiji za naredni period.

Vrednost nerevidiranog pokazatelja likvidnosti tokom 2023. i 2022. godine je prikazan u tabeli ispod:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prosek tokom perioda	3,35	2,40
Najviši	4,15	3,40
Najniži	2,82	1,69
Na dan 31. decembra	3,63	3,40

Vrednosti nerevidiranog užeg pokazatelja likvidnosti u toku 2023. i 2022. godine je prikazan u tabeli ispod:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prosek tokom perioda	2,69	2,14
Najviši	3,37	3,29
Najniži	2,06	1,60
Na dan 31. decembra	2,59	3,29

Vrednosti nerevidiranog pokazatelja pokrića likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS. a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama održava na nivou koji nije niži od 100% na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine date su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	2107%	2075%

Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti. pre svega državnih zapisa i obveznica Republike Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se lako i brzo može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste da bi se identifikovale značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću. kao i viškovi likvidnosti. i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Tabela ispod daje sumaran pregled nediskontovanih novčanih tokova Bančinih finansijskih sredstava i obaveza raspoređenih po ročnosti na dan 31. decembar 2023. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2023.
FINANSIJSKA IMOVINA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.990.889	-	-	-	-	6.990.889
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	617.193	34.801	425.004	4.500	5.785.562	6.867.060
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.693.486	-	-	-	-	5.693.486
Kredit i potraživanja od komitenata	973.416	1.362.804	1.996.828	3.664.247	8.333.118	16.330.413
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	14.274.984	1.397.605	2.421.832	3.668.747	14.118.680	35.881.848
FINANSIJSKE OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	270.381	460.222	630.111	1.095.683	2.272.659	4.729.056
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.373.577	1.402.286	1.735.052	3.492.132	14.923.705	24.926.752
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	3.643.958	1.862.508	2.365.163	4.587.815	17.196.364	29.655.808
Ukupan kapital	-	-	-	-	4.080.348	4.080.348
UKUPNO	3.672.750	1.862.508	2.365.163	4.697.103	23.544.189	36.141.713
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2023. godine	10.602.233	(464.903)	56.668	(1.028.356)	(7.372.074)	1.793.568

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2022.
FINANSIJSKA IMOVINA						
Gotovina i sredstva kod						
centralne banke	6.308.812	-	-	-	-	6.308.812
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	54.788	34.845	45.492	639.000	6.412.549	7.186.674
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.525.154	-	-	-	-	1.525.154
Kredit i potraživanja od komitenata	1.006.448	1.271.670	1.802.107	3.147.352	5.867.160	13.094.737
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	8.895.202	1.306.515	1.847.599	3.786.352	12.279.709	28.115.377
FINANSIJSKE OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	128.302	246.453	343.760	572.658	522.307	1.813.480
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	1.567.504	1.527.261	1.749.285	3.313.154	12.712.535	20.869.738
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	1.695.806	1.773.714	2.093.045	3.885.812	13.234.842	22.683.219
Ukupan kapital	-	-	-	-	3.568.395	3.568.395
UKUPNO	1.695.806	1.773.714	2.093.045	3.885.812	16.803.237	26.251.614
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2022. godine	7.199.396	(467.199)	(245.446)	(99.460)	(4.523.528)	1.863.762

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Tabela ispod prikazuje ročnost garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza Banke na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine. zasnovana na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate (za preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima ugovoreni iznos smešten je u vremenski okvir u kome se očekuje aktivacija istog). Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima i okvirne kredite po kreditnim karticama.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023. godine						
Finansijske garancije	317.601	-	-	-	-	317.601
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	3.607.571	-	-	-	-	3.607.571
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	402.740	-	-	-	-	402.740
Ukupno	4.327.912	-	-	-	-	4.327.912
31. decembar 2022. godine						
Finansijske garancije	331.041	-	-	-	-	331.041
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	2.328.407	-	-	-	-	2.328.407
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	316.911	-	-	-	-	316.911
Ukupno	2.976.359	-	-	-	-	2.976.359

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene kamatnih stopa. Merenje uticaja kamatnog rizika na finansijski rezultat se vrši kroz merenje odnosa kamatno osetljive aktive i vanbilansnih stavki i kamatno osetljive pasive i vanbilansnih stavki u predefinisanim vremenskim intervalima. U zavisnosti od primenjenog scenarija kretanja kamatnih stopa, meri se uticaj potencijalne promene kamatne stope na neto prihod od kamata. Takođe, merenje uticaja kamatnog rizika na kapital banke se vrši praćenjem promene ekonomske vrednosti kapitala usled promena kamatnih stopa. O izloženosti Banke kamatnom riziku redovno se izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u čijoj je nadležnosti upravljanje ovim rizikom, kao Izvršni i Upravi odbor Banke.

Za merenje kamatnog rizika Banka izrađuje kamatni gep pri čemu se rukovodi sledećim principima:

- stavke sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu dospeća.
- stavke sa varijabilnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu ponovnog određivanja kamatne stope.
- nekamatnosne stavke se raspoređuju u posebnu kolonu uključujući i kapital koji se tretira kao nekamatnosna stavka koja nema rok dospeća.

Kamatnosne stavke koje nemaju ugovoren period dospeća niti period promene kamatne stope, kao što su depoziti po viđenju, kreditne kartice i minusi po tekućim računima, raspoređuju se na osnovu Ugovornih odredbi ukoliko su iste definisane na način da je preciziran rok važenja kamatne stope, u suprotnom na osnovu analize istorijskih podataka.

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom, na dan 31. decembra 2023. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.579.013	229.509	287.938	554.036	-	3.339.137	6.989.633
Hartije od vrednosti	-	564.961	383.585	-	5.167.994	-	6.116.540
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.652.770	-	-	-	-	33.502	5.686.272
Kredit i potraživanja od komitenata	1.031.877	1.212.215	1.837.276	3.232.446	6.924.488	338.088	14.576.390
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	9.263.660	2.006.685	2.508.799	3.786.482	12.092.482	3.710.727	33.368.835
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.184.386	-	-	1.291.815	-	5.487	4.481.688
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	6.161.583	654.775	627.602	1.314.443	431.483	15.638.136	24.828.022
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	9.345.969	654.775	627.602	2.606.258	431.483	15.643.623	29.309.712
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	4.080.348	4.080.348
UKUPNO	9.345.970	654.775	627.602	2.606.259	431.483	19.723.971	33.390.060
Neto izloženost kamatnom riziku na dan: 31.12.2023.	(82.309)	1.351.910	1.881.196	1.180.223	11.660.999	(16.013.244)	(21.225)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

*(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)***30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****30.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom. odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom na dan 31. decembra 2022. godine. prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.178.991	159.627	218.105	433.158	-	2.319.494	6.309.374
Hartije od vrednosti	54.788	34.845	45.492	622.263	5.545.778	-	6.303.166
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	804.445	-	-	-	-	720.464	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	949.416	1.203.545	1.747.697	2.867.752	5.013.095	275.652	12.057.157
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	4.987.640	1.398.017	2.011.294	3.923.173	10.558.873	3.315.610	26.194.606
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.810.452	-	-	-	-	3.028	1.813.480
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.679.751	643.435	842.962	1.878.349	159.101	13.666.139	20.869.738
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	5.490.203	643.435	842.962	1.878.349	159.101	13.669.167	22.683.217
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	3.568.395	3.568.395
UKUPNO	5.490.203	643.435	842.962	1.878.349	159.101	17.237.562	26.251.612
Neto izloženost kamatnom riziku na dan: 31.12.2022.	(502.563)	754.581	1.168.332	2.044.824	10.399.772	(13.921.952)	(57.006)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2023. godine. u slučaju promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	<u>Promena kamatne stope u baznim poenima</u>	<u>Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)</u>	<u>Uticaj na kapital (apsolutni iznos)</u>
Na dan 31.12.2023.	+200/(200)	36.250	697.332

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2022. godine. u slučaju promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	<u>Promena kamatne stope u baznim poenima</u>	<u>Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)</u>	<u>Uticaj na kapital (apsolutni iznos)</u>
Na dan 31.12.2022.	+200/(200)	41.531	203.203

30.5. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik od nastanka gubitaka u finansijskom rezultatu i kapitalu banke koji proizilazi iz promene vrednosti finansijskih instrumenata Banke usled kretanja i promene vrednosti deviznog kursa na tržištu. Izloženost Banke deviznom riziku se meri i iskazuje preko indikatora deviznog rizika. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke.

U cilju upravljanja deviznim rizikom Banka prati deviznu poziciju na dnevnom nivou. definiše metode i procedure za njihovo praćenje i merenje. definiše limite i obavlja eksterno i interno izveštavanje.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju u propisanim okvirima - ukupna neto otvorena pozicija Banke nije prelazila 20% njenog kapitala na dnevnom nivou u toku 2023. i 2022. godine.

Sledeće tabele prikazuju izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.decembra 2023. i 31.decembra 2022. godine.

U tabeli su prikazana sredstva i obaveze prema njihovim knjigovodstvenim vrednostima:

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.5. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Naziv pozicije	EUR	USD	Ukupno
Devizna imovina	9.823.520	308.320	10.131.840
Devizne obaveze	9.770.141	307.720	10.077.861
Duga pozicija	-	-	-
Kratka pozicija	-	-	-
Duga otvorena pozicija	53.379	600	53.979
Kratka otvorena pozicija	-	-	-

Neto otvorena pozicija - 31.12.2023. godine			53.980
Pokazatelj deviznog rizika - 31. decembra 2023. godine			1,71

Naziv pozicije	EUR	USD	Ukupno
Devizna imovina	7.873.902	311.591	8.185.493
Devizne obaveze	7.838.069	309.245	8.147.314
Duga pozicija	-	-	-
Kratka pozicija	-	-	-
Duga otvorena pozicija	35.833	2.346	38.179
Kratka otvorena pozicija	-	-	-

Neto otvorena pozicija - 31.12.2022. godine			38.179
Pokazatelj deviznog rizika - 31. decembra 2022. godine			1,59

Analizom razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli mogu se proceniti efekti na dobit i kapital Banke. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Valuta	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2023.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2023.	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2022.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2022.
EUR	10%	5.338	10%	3.583
USD	10%	60	10%	235

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.5. Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2022. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.401.711	41.143	-	2.442.854	4.546.778	-	6.989.632
Hartije od vrednosti	5.200.665	-	-	5.200.665	915.875	-	6.116.540
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.083.598	267.178	-	2.350.776	3.335.497	-	5.686.273
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	14.576.390	-	14.576.390
Ostala sredstva	138.456	-	-	138.456	620.767	-	759.223
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	9.824.430	308.321	-	10.132.751	23.995.307	-	34.128.058
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.292.155	-	-	1.292.155	3.189.534	-	4.481.689
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.624.839	299.338	-	7.924.177	16.903.846	-	24.828.023
Subordinirane obaveze	586.681	-	-	586.681	-	-	586.681
Ostale obaveze	266.465	8.382	-	274.847	1.032.624	-	1.307.472
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	9.770.140	307.720	-	10.077.861	21.126.004	-	31.203.865
Ukupan kapital	1.138	-	-	1.138	3.567.258	-	4.080.348
UKUPNO	7.558.773	305.494	-	7.864.267	18.387.346	(64.670)	26.251.613
Neto svop pozicija	-	-	-	-	-	-	-
Neto devizna pozicija na dan: 31.12.2022.	53.379	600	-	53.979	(1.210.134)	(64.670)	(1.156.155)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

*(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)***30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****30.5. Devizni rizik (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2022. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.738.759	33.350	-	1.772.109	4.537.266	-	6.309.374
Hartije od vrednosti	4.809.606	-	-	4.809.606	1.493.560	-	6.303.166
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.219.319	278.241	-	1.497.560	27.349	-	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	12.057.157	-	12.057.157
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	7.767.684	311.591	-	8.079.275	18.115.332	-	26.194.607
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	340	-	-	340	1.813.139	-	1.813.480
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.557.295	305.494	-	7.862.789	13.006.949	-	20.869.738
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	7.557.635	305.494	-	7.863.129	14.820.088	-	22.683.217
Ukupan kapital	1.138	-	-	1.138	3.567.258	-	3.568.395
UKUPNO	7.558.773	305.494	-	7.864.267	18.387.346	61.982	26.251.613
Neto svop pozicija	-	-	-	-	-	-	-
Neto devizna pozicija na dan: 31.12.2022.	208.911	6.097	-	215.008	(272.014)	(61.825)	(57.006)

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.6. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik od mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled namernih i nenamernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, a isključuje reputacioni, strateški i poslovni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja skup sistematičnih aktivnosti kojima se obezbeđuje identifikacija, procena, praćenje i kontrola operativnih rizika u Banci, kao i potreba za održavanjem određenog nivoa kapitala, kako bi se apsorbovali potencijalni gubici nastali kao posledica događaja operativnog rizika. Upravljanje operativnim rizikom je propisano Politikom za upravljanje operativnim rizikom i sastoji se iz 4 ciklična koraka:

- identifikacija rizika;
- procena i merenje rizika;
- praćenje i kontrola rizika;
- ublažavanje rizika.

Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces samoprocene rizika može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju. Samoprocena daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike koji utiču na procese koji oni kontrolišu.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi Procedure za upravljanje operativnim rizicima. Uloga procesa upravljanja operativnim rizicima je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrsti događaja i liniji poslovanja poslova, od strane zaposlenih koji su imenovani kao koordinatori za operativne rizike. Sve službe Banke imenuju svoje koordinateure za operativne rizike, kao i njihove zamenike.

U cilju postizanja bolje efikasnosti i pružanja kvalitetnije usluge, Banka može doneti odluku da obavljanje određenih poslovnih aktivnosti poveri trećim licima koja ih obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, odnosno imaju odgovarajuće iskustvo u njihovom obavljanju. Banka upravlja rizikom eksternalizacije kroz uspostavljene kontrolne mehanizme pre zaključivanja ugovora sa trećim licima, odnosno pružaocima usluga, kao i kroz monitoring aktivnosti nakon potpisivanja ugovora. Ceo proces se sprovodi na bazi Procedure za poveravanje aktivnosti trećim licima.

Rizicima koji proističu iz uvođenja novih proizvoda Banka upravlja kroz identifikaciju svih rizika koji proističu iz uvođenja novog proizvoda, a na način da sve relevantne organizacione jedinice moraju biti upoznate sa uvođenjem novog proizvoda i moraju dati svoje stručno mišljenje koje se odnosi na rizični profil novog proizvoda ili usluge kao i uticaj na rizični profil Banke.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**30.6. Operativni rizik (nastavak)**

Banka je internim aktima, pre svega Politikom za upravljanje operativnim rizikom a i Procedurom za upravljanje operativnim rizikom Banke, obezbedila adekvatan sistem upravljanja rizikom. Svrha Politike i Procedure je da definiše pravila i odgovornosti koje regulišu identifikaciju, procenu, praćenje, izveštavanje i kontrolu (ublažavanje) operativnog rizika u banci u cilju otklanjanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke izazvanih nedostacima operativnog rizika. Pored toga, Banka je usvojila odgovarajuću organizacionu strukturu, kroz definisanje jasnih uloga i odgovornosti zaposlenih koji su uključeni u proces upravljanja operativnim rizicima:

- Upravni odbor je odgovoran za preispitivanje Politike;
- Izvršni odbor je odgovoran za usvajanje procedura za upravljanje operativnim rizicima i nadgledanje sprovođenja Politike za upravljanje operativnim rizikom;
- Služba za kontrolu rizika je odgovorna za kreiranje odgovarajućih alata, politika, procedura i tehnika kojima se reguliše proces upravljanja operativnim rizikom, praćenje i sprovođenje politika i procedura u svojoj nadležnosti, pružanje informacija o izloženosti Banke operativnim rizicima, predlaganje aktivnosti za ublažavanje operativnih rizika i praćenje sprovođenja akcionih planova kao i kontinuirano ukazivanje značaja problematike i podizanje svesti o operativnim rizicima u svim organizacionim delovima Banke;
- Organizacione jedinice u okviru Banke su odgovorne da identifikuju, procenjuju, prate i prikupljaju podatke o izloženosti operativnom riziku u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizicima. Svaka organizaciona jedinica ima svoje koordinate za operativni rizik, imenovane od strane nadležnog rukovodioca, sa jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom. Takođe, određene organizacione jedinice u okviru Banke su dužne da prate i izveštavaju o limitima koji su uspostavljeni u delu apetita za rizikom o kojima se na mesečnom nivou izveštava Forum za upravljanje rizicima, kao i na kvartalnom nivou informiše Upravni odbor kroz Integrisani izveštaj o riziku.

Efikasnost upravljanja operativnim rizikom je pod nadzorom Forum za upravljanje rizicima.

Forum za upravljanje rizicima (u daljem tekstu RMF), na kom se na mesečnom nivou u okviru izveštaja razmatraju i operativni rizici podržava Izvršni odbor u upravljanju operativnim rizicima koji proizilaze iz Bančinih procesa, sistema, ljudskog faktora i okruženja. Ključni procesi banke, identifikovani od strane RMF-a, su predmet procene rizika gde se identifikuju ključni rizici i uspostavljaju kontrole i dogovaraju akcioni planovi koji u sebi sadrže mere za ublažavanje rizika. Registrovanje gubitka i prepoznavanje operativnog rizika se sprovodi preko koordinatora i njihovih zamenika za operativni rizik koji su imenovani za svaku službu Banke. Služba za kontrolu rizika je nadležan za izveštavanje rukovodstva Banke na mesečnom nivou ili po potrebi i češće ukoliko je potrebna njihova trenutna reakcija.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

31. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA**Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrednosti**

Rukovodstvo Banke smatra da fer vrednost finansijskih instrumenata, koji nisu vrednovani po fer vrednosti, ne odstupa u materijalno značajnom iznosu od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Pregled knjigovodstvene i fer vrednosti finansijske aktive i pasive:

	2023.				
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva					
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.989.632	6.989.632	6.989.632	-	-
Hartije od vrednosti	6.116.540	5.486.879	-	5.486.879	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.686.273	5.686.273	-	-	5.686.273
Kredit i potraživanja od komitenata	<u>14.576.390</u>	<u>14.756.141</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>14.756.141</u>
Finansijska pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.481.689	4.481.689	-	-	4.481.689
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	<u>24.828.023</u>	<u>24.828.023</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>24.828.023</u>
					2022.
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva					
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.309.374	6.309.374	6.309.374	-	-
Hartije od vrednosti	6.303.166	5.272.360	-	5.272.360	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.524.909	1.524.909	-	-	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	<u>12.057.157</u>	<u>12.241.605</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>12.241.605</u>
Finansijska pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.813.480	1.813.480	-	-	1.813.480
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	<u>20.869.738</u>	<u>20.869.738</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>20.869.738</u>

31. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

Fer vrednost hartija od vrednosti – Nivo 2

Prema metodologiji određivanja fer vrednosti obveznica Republike Srbije, Banka definiše postupak vrednovanja po aktuelnim tržišnim cenama kao svako vrednovanje koje mora biti uporedivo sa merodavnim cenama, ekstrapolirano ili obračunato na osnovu dostupnih tržišnih podataka.

Za potrebe vrednovanja portfelja dužničkih hartija od vrednosti koje izdaje Ministarstvo finansija Republike Srbije na lokalnom tržištu, Banka koristi javno dostupne informacije o ceni ovih hartija od vrednosti koje su dostupne na sajtu Narodne banke Srbije za trgovinu na sekundarnom tržištu i/ili sajt Ministarstva finansija RS – Uprava za javni dug (<http://javnidug.gov.rs/rsc/aukcijestatistika>). Banka ove podatke upoređuje sa poslednjim dostupnim kotacijama iz Reuters-ovog tržišno-informacionog sistema prilikom definisanja krive prinosa, kako bi identifikovala potencijalna odstupanja od istorijskih podataka, i na osnovu interpolacije cena vrši procenu fer vrednosti hartija.

Za potrebe vrednovanja portfelja dužničkih hartija od vrednosti koje izdaje Ministarstvo finansija Republike Srbije na inostranom tržištu, Banka koristi javno dostupne informacije o ceni ovih hartija od vrednosti sa primarnog tržišta za ove hartije, kao npr. Frankfurtska berza, Deutsche Boerse, itd,. Banka će uporediti ove podatke sa tekućim dostupnim kotacijama iz Reuters-ovog tržišno-informacionog sistema. U slučaju da su kotacije dostupne na zvaničnim sajtovima NBS ili Ministarstva Finansija, Banka može koristiti i ove podatke u svrhu poređenja kako bi definisala krivu prinosa, gde se na osnovu interpolacije cena vrši procena fer vrednosti hartija.

Fer vrednost finansijskih instrumenata - Nivo 3

Fer vrednost finansijskih instrumenata kalsifikovanih u nivo 3 utvrđena je na sledeći način:

Kratkoročna potraživanja i obaveze prikazane su u iznosu knjigovodstvene vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.

Dugoročna potraživanja i obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom prikazani su takođe u iznosu knjigovodstvene vrednosti koja je usklađena sa fer vrednošću jer nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove.

Dugoročna potraživanja sa fiksnom kamatnom stopom su potraživanja po osnovu izdatim kredita sa fiksnom kamatnom stopom čija fer vrednost je utvrđena diskontovanjem budućih novčanih tokova sa aktuelnim tržišnim kamatnim stopama na novoodobrene kredite slične ročnosti prema javno dostupnim podacima objavljenim od strane Narodne banke Srbije.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica banke su članovi Upravnog odbora i članovi PPF grupe.

(a) Poslovni odnosi sa članovima Upravnog i Izvršnog odbora, članovima organa upravljanja i članovima porodica ovih lica

Naknade članovima Upravnog i Izvršnog odbora Banke u toku 2023. i 2022. godine, iskazane u bruto iznosima, prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Naknade članovima Izvršnog odbora	20.732	43.809
Naknade članovima Upravnog odbora	36.756	38.716
Ukupno	<u>57.488</u>	<u>82.525</u>

(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima

Pored navedenog, Banka ulazi u poslovne odnose sa ostalim licima koja su povezana sa bankom. Sledeće tabele prikazuju stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2023. godine, kao i odgovarajuće prihode i rashode nastale po osnovu poslovnih odnosa sa ostalim povezanim licima u toku godine, zaključno sa datumom bilansa stanja:

Naziv povezanog lica:	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>	<u>Rashodi kamata</u>	<u>Ostali rashodi</u>	<u>Prihodi kamata</u>	<u>Ostali prihodi</u>
PPF Banka a.s. Češka	502.772	-	-	-	1.942	-
Yettel doo	90.773	1.160.887	15.108	76.721	-	5.551
PPF C03 B.V. Holandija	-	4.480.907	244.047	-	-	-
EmbedIT s.r.o.	-	108.945	-	-	-	-
PPF Financial Holding a.s.	-	586.681	813	-	-	-
Cetin doo	-	5.528	-	40.472	-	-
Cetin a.s.	-	183	-	1.699	-	-
	<u>593.545</u>	<u>6.343.131</u>	<u>259.968</u>	<u>118.892</u>	<u>1.942</u>	<u>5.551</u>

Sledeća tabela prikazuje transakcije sa ostalim povezanim licima na dan 31. decembra 2022. godine:

Naziv povezanog lica:	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>	<u>Rashodi kamata</u>	<u>Ostali rashodi</u>	<u>Prihodi kamata</u>	<u>Ostali prihodi</u>
PPF Banka a.s. Češka	174.413	-	-	-	383	-
Yettel doo	73.872	1.032.903	10.042	83.942	-	5.556
PPF C03 B.V. Holandija	-	1.812.592	111.140	-	-	-
Cetin doo	-	3.232	-	38.772	-	-
Home Credit International a.s.	-	-	-	1.157	-	-
	<u>248.285</u>	<u>2.848.727</u>	<u>121.182</u>	<u>123.871</u>	<u>383</u>	<u>5.556</u>

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)**(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima (nastavak)*****Uslovi transakcija sa povezanim licima***

Prethodno navedena stanja potraživanja i obaveza kao i prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih tržišnih kamatnih stopa.

Transferne cene

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2024. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2023. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da Banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2023. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarnih nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama, osim iznosa od 48 hiljada dinara koji se odnosi na isplaćenu kamatu na sredstva na tekućem računu PPFCO3.

33. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
EUR	117,1737	117,3224
USD	<u>105,8671</u>	<u>110,1515</u>

34. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

U gotovinu i gotovinske ekvivalente za Izveštaj o tokovima gotovine Banke uključene su sledeće pozicije:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Žiro račun	2.073.230	1.152.675
Gotovina u blagajni	1.594.523	1.378.070
Devizni računi kod banaka	896.179	1.184.938
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije	1.633.880	2.816.740
Overnight krediti dati drugim domaćim bankama	<u>1.149.124</u>	<u>-</u>
Ukupno	<u>7.346.936</u>	<u>6.532.423</u>

35. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Banke, izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2023. godine.

Ukupno neusaglašena potraživanja iznose 4 hiljada dinara i 1 hiljada evra, a neusaglašene obaveze iznose 433 hiljade dinara.

36. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u napomenama uz priložene finansijske izveštaje za 2023. godinu.

Beograd, 29.03.2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Periša Puletić
Član Izvršnog odbora

MOBI BANKA A.D. BEOGRAD

**IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2023. GODINE**

I UVOD

Banka je osnovana kao ALCO Banka 16. maja 1996. godine, na osnovu dozvole za rad dobijene od NBJ i upisa u registar kod Privrednog suda u Beogradu. U novembru iste godine, dobila je dozvolu NBJ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- obavljanje devizno – valutnih i menjačkih poslova,
- izdavanje platnih kartica,
- izdavanje hartija od vrednosti,
- davanje garancija, avala i drugih oblika jemstava,
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti,
- obavljanje poslova domaćeg i ino platnog prometa, i
- obavljanje poslova finansijskog inženjeringa i konsaltinga.

Kupovinom sto odsto akcija A banke, od juna 2007. godine, bankarsko-osiguravajuća grupacija KBC Grupa prisutna je i na tržištu Srbije. Promenom imena u Agenciji za privredne registre, A Banka je od 6. marta 2008. godine registrovana pod novim imenom – KBC Banka ad Beograd.

Dolaskom novog vlasnika, KBC Grupe, KBC Banka je pratila strateške ciljeve KBC Grupe u regiji centralne i istočne Evrope, sa pretežnim usmerenjem na ponudu usluga u segmentu stanovništva i MSP.

19. decembra 2013. godine, KBC Banku je preuzela Telenor Grupa, u cilju stvaranja sinergije telekomunikacionih usluga i finansijskih usluga. Telenor Denmark Holding je preuzeo 100 odsto akcija KBC banke sa ciljem da građanima Srbije posredstvom Telenor banke ponudi savremene i inovativne mobilne finansijske usluge.

Tokom 2018. godine Telenor grupa je prodala svoje poslovanje u oblasti telekomunikacija u istočnoj Evropi investicionoj grupi PPF N.V. sa sedištem u Pragu, dok je za Telenor banku potpisan ugovor o prodaji akcija sa istom grupom. Po odobrenju transakcije od strane Narodne banke Srbije, u februaru 2019. godine izvršen je transfer akcija između Telenor Denmark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji. Ključni aspekt transakcije je značajno jačanje regulatorne kapitalne osnove Banke, kako bi se Banka adekvatno pripremila za buduću uzlaznu operativnu i finansijsku putanju.

Rešenjem agencije za privredne registre br. 119465/2019 od 10. oktobra 2019. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva banke u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv Telenor banka a.d., Beograd i upisan je naziv Mobi banka a.d., Beograd.

PPF Financial Holding ima za cilj da razvije snažnu finansijsku instituciju prepoznatljivu po povoljnim i pristupačnim finansijskim uslugama namenjenim stanovništvu, sa dominantnim osvrtnom u oblasti transakcionog poslovanja i brzog kratkoročnog finansiranja. Posebna pažnja Banke biće usmerena na povećanje broja korisnika koji u Mobi Banci primaju zaradu (ili njen deo), u cilju svog repozicioniranja kao primarne banke za klijente. Banka će nastaviti svoje aktivnosti u cilju proširenja baze klijenata uz zaključenje sporazuma sa privrednim društvom Yettel d.o.o. (prethodno Telenor d.o.o.), a koji sporazumi će podržavati interese oba partnera i interese korisnika, tj. finansiranje kupovine telefona i proširenje transakcionih bankarskih usluga za dalje partnerstvo u pogledu prodaje kredita.

Banka nema ogranke i nije vršila otkup sopstvenih akcija.

II PRINCIPI I STRATEGIJA

Vizija Mobi Banke i strateška ambicija je da postane najbrže rastuća banka za stanovništvo i banka #1 za aktivne digitalne korisnike. Takođe, Mobi Banka nastoji da kroz partnerstvo sa Yettel d.o.o. zajedničkim klijentima kao i drugim korisnicima na tržištu Srbije obezbedi vrhunsko korisničko iskustvo kroz unapređene digitalne kanale. Mobi Banka planira rast u broju primalaca zarade, gotovinskih kredita i depozita i da bude prepoznata na tržištu kao lider na polju digitalnog i transakcionog bankarstva, i kao transparentna i fer banka. Banka će raditi na sledećim strateškim ciljevima:

- Rebrandiranje pod Yettel brendom,
- Kreiranje i obezbeđivanje jedinstvene zajedničke ponude za telekomunikacije i bankarstvo,
- Rast baze korisnika koje u Mobi Banci primaju zaradu ili deo zarade (plata ili penzija) sa ciljem repozicioniranja kao primarna banka,
- Povećanje aktivnosti baze korisnika,
- Vraćanje korisnika u primarni fokus organizacije,
- Ponovno preuzimanje uloge lidera u digitalnom bankarstvu – kroz nove ebanking i mbanking aplikacije najsavremenijih funkcionalnosti za napredno korisničko iskustvo,
- Obezbediti povoljne i pristupačne, transparentne i fer finansijske i platne usluge namenjene stanovništvu, prvenstveno u oblasti transakcionog poslovanja, kredita i depozita,
- Saradnja sa autorizovanom trećom stranom, na servisu za pružanje podataka o platama korisnika finansijskih usluga u svrhu unapređenja procesa odobravanja kreditnih proizvoda, i
- Obezbediti pouzdano bankarsko iskustvo.

Bankarske aktivnosti Mobi Banke u 2023. godini razvijane su u sa strateškim ciljevima i principima poslovanja definisanim u Poslovnoj politici i strategiji.

Banke je nastavila sa rastom korisničke baze kroz saradnju sa telekomunikacionom kompanijom na polju finansiranja prodaje mobilnih uređaja i prateće opreme. Istovremeno, Banka je povećala portfolio gotovinskih kredita u skladu sa strategijom pozicioniranja u domenu kreditnih proizvoda na način da bude prepoznata na tržištu kao institucija koja prepoznaje potrebe fizičkih lica u domenu kreditiranja.

U svojim aktivnostima, Banka se rukovodila interesom svojih akcionara i klijenata, poštujući interese drugih učesnika na tržištu u svrhu ostvarenja ravnopravnih zajedničkih odnosa.

Pristup servisima i resursima Banke je omogućen svim potencijalnim klijentima, prema uslovima definisanim u Opštim uslovima Poslovanja.

Mobi banka će razmotriti isplatu dividendi u skladu sa pozitivnom zakonskom regulativom Republike Srbije kada postane profitabilna.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA

Mobi Banka je na kraju 2023. godine brojala 451 zaposlenih.

Unutrašnja organizacija Banke podrazumeva formiranje organizacionih delova, odnosno organizacionih jedinica i to:

1. Izvršni odbor,
2. Funkcije,
3. Sektori,
4. Službe,
5. Timovi,
6. Ekspoziture, i
7. Prodajno mesto (ili Prodavnica).

Izvršni odbor Banke je najviši deo organizacione strukture, čije su aktivnosti usmerene na postizanje što uspešnijeg upravljanja Bankom, u smislu organizovanja poslovanja Banke na način koji bi omogućio ostvarivanje ciljeva i zadataka koje Banka ima u svom poslovanju kao i efikasnog koordiniranja funkcija i poslova u Banci.

Izvršni odbor čine predsednik Izvršnog odbora i članovi Izvršnog odbora. Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora obavljena je na način kojim se sprečava sukob interesa i koji podrazumeva funkcionalno i organizaciono odvajanje aktivnosti upravljanja rizicima (middle office) i aktivnosti podrške (back office) od aktivnosti preuzimanja rizika (front office). Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora obavljena je tako da jedan član Izvršnog odbora Banke može biti zadužen za više osnovnih organizacionih delova. Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora definisana je Odlukom Upravnog odbora.

Funkcije su najsloženije organizacione celine specijalizovane za obavljanje pojedinih oblasti (grupa) poslova grupisanih prema određenim zajedničkim svojstvima, formirane na funkcionalnom principu. Funkcije se, mogu sastojati iz sektora, službi i timova/ekspozitura/prodajnih mesta. U Banci se formiraju sledeće funkcije:

- Funkcija Ljudskih resursa,
- Funkcija Rizika,
- Funkcija Finansija,
- Funkcija Regulatornih poslova,
- Funkcija Operacija,
- Funkcija Brenda i Marketinških komunikacija,
- Funkcija za proizvode, i
- Funkcija Korisničke izvrsnosti.

Sektori se formiraju radi obavljanja specifičnih stručnih poslova u Banci koji su funkcionalno i tehnološki povezani. Sektori se mogu sastojati od nekoliko podređenih segmenata (službi ili timova/ekspozitura/prodajnih mesta). Sektorom, po pravilu, rukovodi Direktor.

Sektori se formiraju u:

- poslovima podrške, i
- poslovima informacionih tehnologija.

Službe se organizuju po pravilu kao deo organizacione jedinice višeg ranga u kojoj se obavljaju funkcionalno i tehnološki povezani poslovi iste vrste ili različiti, ali tesno međusobno povezani poslovi. Služba se može obrazovati i kao samostalni organizacioni deo koji organizaciono ne pripada određenoj Funkciji ili Sektoru. Službom po pravilu rukovodi Menadžer ili Rukovodilac.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

Timovi se organizuju kao funkcionalno tehnološke celine povezanih poslova manjeg obima ili kao celina dve ili više grupe poslova iz delokruga rada organizacionog dela višeg ranga i njegov su sastavni deo. Timom po pravilu rukovodi Menadžer ili Tim lider.

Ekspozitura je organizacioni deo u kome se obavljaju bankarski poslovi a koji mogu biti osnovani i na teritorijalnom principu. U ekspozituri se obavljaju sve vrste bankarskih poslova sa klijentima i pružaju sve vrste bankarskih usluga. U ekspoziturama sa prate klijenti, kompletan kreditni proces i obavlja servisiranje klijenata po svim osnovama.

Prodajna mesta (ili Prodavnice) su organizacione jedinice koje se obrazuju u Centrali Banke ili na teritorijalnom principu odnosno kao deo drugog organizacionog dela, u ili van sedišta Banke. U Prodajnim mestima se obavljaju poslovi koji su direktno ili indirektno vertikalno povezani sa Bankom. Poslovima u Prodajnim mestima rukovodi njegov rukovodilac a u slučaju da ne postoji, ovim organizacionim delom rukovodi rukovodilac organizacione jedinice neposredno višeg ranga ili istog ranga (ali horizontalno bliskog).

U skladu sa opisanim principima unutrašnje organizacije, hijerarhijska pozicija organizacionih delova u Banci je sledeća:

1. Izvršni odbor,
2. Funkcija,
3. Sektor,
4. Služba,
5. Tim,
6. Ekspozitura, i
7. Prodajna mesta (i/ili prodavnice).

Organizacione jedinice se formiraju za sledeće poslove:

- **Poslovi unutrašnje revizije**
- **Poslovi usklađenosti poslovanja**
- **Poslovi sprečavanja pranja novca**
- **Eksterni poslovi i komunikacija**
- **Poslovi prodaje i u okviru istih:**
 - *Poslovi upravljanja prodajom*
 - *prodajni tim I*
 - *prodajni tim II*
 - *prodajni tim III*
 - *prodajni tim IV*
 - *Poslovi u ekspozituri,*
 - *Poslovi korpo prodaje*
 - *Poslovi upravljanja odnosima sa klijentima i u okviru istih:*
 - *Proces razvoja poslovne saradnje sa klijentima*
 - *Analitika podataka*
 - *Telefonska prodaja (Tim 1 i Tim 2)*
- **Poslovi vezani za brend i marketinške komunikacije**
- **Poslovi vezani za proizvode**
 - *Transakcioni proizvodi i depoziti*
 - *Kreditni proizvodi*
 - *Poslovi upravljanja sredstvima*
 - *Kartični proizvodi i osiguranja*
 - *Dizajn proizvoda*
 - *Operativna izvrsnost*

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

- **Poslovi korisničke izvrsnosti i u okviru istih:**

- Poslovi korisničkog servisa:
 - Kontakt Centar
 1. Tim I
 2. Tim II
 3. Tim III
 4. Tim IV
 - Upravljanje prigovorima klijenata

- **Poslovi Operacija i u okviru istih:**

- *Poslovi informacionih tehnologija*
 - *Poslovi IT operacija*
 - *Poslovi razvoja aplikativnog softvera i poslovi vezani za Core bankarski sistem*
 - *Poslovi arhitekture i zaštite informacionog sistema*
- *Poslovi podrške:*
 - *Poslovi podrške poslovanju i platnog prometa*
 - *Poslovi podrške i analize*
 - *Poslovi podrške poslovanju sa platnim karticama i gotovinom*
 - *Poslovi arhive*

- **Poslovi upravljanja rizicima i u okviru istih:**

- *Poslovi kreditne analize*
- *Poslovi za kontrolu rizika*
- *Poslovi naplate potraživanja*
 - *Tim I*
 - *Tim II*
- *Poslovi upravljanja kreditnim rizikom za Walk-in kanal*
- *Poslovi upravljanja kreditnim rizikom za X-Sell kanal*
- *Poslovi sprečavanja kreditnih prevara*

- **Poslovi finansija i u okviru istih:**

- *Poslovi računovodstva i izveštavanja*
- *Poslovi finansijskog plana i analize*
- *Nabavka i opšti poslovi*
- *Poslovi poslovne inteligencije*

- **Regulatorni poslovi i u okviru istih:**

- *Pravni poslovi*
- *Poslovi bezbednosti, i to informaciona bezbednost i istraživanje prevara*

- **Poslovi ljudskih resursa**

U Banci su organizaciono i funkcionalno razdvojene aktivnosti upravljanja rizicima (middle office/risk units) i aktivnosti podrške (back office/credit administration) od aktivnosti preuzimanja rizika (front office/risk undertaking units). U okviru postojećih organizacionih jedinica mogu se formirati dodatne organizacione jedinice, kao i pripajanje postojećih organizacionih jedinica, isključivo uz poštovanje principa da aktivnosti upravljanja rizicima (middle office) i aktivnosti podrške (back office) budu razdvojene od aktivnosti preuzimanja rizika (front office).

IV KORPORATIVNA I DRUŠTVENA ODGOVORNOST I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Društveno odgovorne aktivnosti će u budućnosti biti zasnovane na tri strateška pravca, sa ciljem ostvarivanja značajnog pozitivnog uticaja na zajednicu u kojoj Banka posluje:

- Održivost i negovanje odgovorne poslovne prakse u svim aspektima poslovanja Banke, u skladu sa Zelenom agendom i ESG principima,
- Pružanje pomoći zajednici kroz podršku institucijama i pojedincima, i
- Obrazovanje, uz poseban fokus na digitalnu i finansijsku pismenost.

Banka se fokusira na kreiranje održivih inicijativa koje stvaraju dugoročnu vrednost kako za ciljne grupe tako i za Banku, uz realizaciju kratkoročnih inicijativa onda kada je pomoć potrebna.

U domenu održivog razvoja i zaštite životne sredine Mobi Banka je posvećena minimiziranju negativnih uticaja na životnu sredinu. U meri u kojoj je to moguće, čine se napori da se smanji potrošnja energije i da se racionalno upravlja otpadom u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti. Mobi Banka zakuplje poslovni prostor u energetski efikasnoj zgradi koja poseduje BMS (Building Managerial System), a koji pruža mogućnost uštede energije.

V FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Osnovna delatnost banke kao finansijske institucije koncentrisana je na držanje i operacije sa finansijskim instrumentima. Primarni finansijski instrumenti u poslovanju banke su krediti i depoziti, a viškove likvidnih sredstava banka plasira u dužničke hartije od vrednosti i repo plasmane. U procesu upravljanja likvidnošću i deviznom pozicijom banka po potrebi takođe koristi valutne forward ugovore i valutne svopove.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM

Kreditni rizik

Kreditni rizik je potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti nekog finansijskog instrumenta usled neplaćanja ili neizvršenja obaveza od strane jedne ugovorne strane (bilo da je to na primer, zajmoprimac, garant, osiguravač ili reosiguravač, suprotna strana u nekoj profesionalnoj transakciji ili emitent nekog kreditnog instrumenta), usled nesolventnosti, nemogućnosti ili nespremnosti te strane da izvrši plaćanje obaveze, kao i usled događaja ili mera koje su primenili politički ili monetarni organi neke zemlje (rizik zemlje). Kreditni rizik Banke je uslovljen kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom blagovremenošću prilikom izvršavanja obaveza prema Banci kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja.

Mobi Banka (u daljem tekstu Banka) svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Banka kontinuirano identifikuje, procenjuje, prati i kontroliše rizike u skladu sa Zakonom o bankama i ažuriranim podzakonskim aktima NBS-a i regulativom za upravljanje rizicima, obezbeđujući integralni, obazriv i dosledan sistem upravljanja rizicima. Strategijom upravljanja rizicima Banke, kao i politikama i ostalim internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Kreditni rizik se prati na više nivoa: procenom kreditne sposobnosti klijenata pre odobravanja kredita, praćenjem redovnog izmirenja njihovih obaveza i kreditne sposobnosti tokom čitavog životnog veka kredita, kao i naplatom i upravljanjem dospelih potraživanja.

Tokom 2023. godine Banka je sprovodila redovni monitoring aktivnosti izveštavanja, godišnjeg revidiranja internih akata koja uređuju oblast kreditnog rizika i aktivnosti u sklopu podrške organa upravljanja u procesu donošenja odluka.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)**Kreditni rizik (nastavak)**

Na kraju 2023. godine kreditni portfolio beleži rast u odnosu na kraj 2022. godine za sve kreditne proizvode Banke. Imajući u vidu da Banka između ostalog, kreditira i kupovinu telefona korisnika Yettel doo Beograd i da je isto predstavljalo jednu od ključnih aktivnosti od osnivanja Banke, u cilju kreditiranja te kupovine Yettel doo deponuje sredstva za obezbeđenje tih kredita u Banci u iznosu koji obezbeđuje maksimalnu moguću zaštitu od kreditnog rizika portfolija kredita za kupovinu mobilnih uređaja i potrebe za likvidnošću Banke, uz istovremeno vođenje računa da se ne odstupi od dugoročne strategije koja podrazumeva optimizaciju troškova finansiranja i na taj način ugroze planovi budućih aktivnosti. Bez obzira na iznos deponovanih sredstava na računu Banke, odnosno procentualnu pokrivenost portfolija kredita za kupovinu mobilnih uređaja depozitom za posebne namene, Banka ima pravo da naplati iz depozita celokupan iznos (100%) svakog kredita za kupovinu mobilnog uređaja koji je u kašnjenju više od 89 dana od Yettel doo. Kako od 2014. godine kada je započeto kreditiranje stanovišta na navedeni način, nije zabeležen slučaj nepoštovanja ugovornih odredbi od strane Yettel doo, koje podrazumevaju između ostalog, obavezu deponovanja i uplate celokupnog iznosa sredstava za pokriće kredita dužnika koji su u docnji dužoj od 89 dana, ne može se ni zaključiti da je Banka po tome bila izložena kreditnom riziku. Počev od 2020. godine Banka se dodatno obezbeđuje depozitom u iznosu od 3 milijarde dinara od strane PPF grupe kao pokriće za kredite za telefonske uređaje. Kreditni rizik je proizilazio iz gotovinskih keš kredita, kreditnih limita i dozvoljenog minusa po tekućem računu. Ukupan procenat problematičnih plasmana je tokom 2023. godine povećan što se može smatrati efektom koji proizilazi iz nepovoljnog makroekonomskog okruženja naime, povećanje kamatnih stopa na finansijskom tržištu kao i rast inflacije.

Mobi banka primenjuje rejting/PD model kreditnog rizika, za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Model se sastoji od aplikativnog, bihejvioralnog i kombinovanog scoring modela koji je razvijen i primenjuje se na portfolio stanovništva na način definisan internim procedurama i metodologijama u kreditnom procesu i procesu obračuna ispravke vrednosti. Rejting model razvrstava kredite u 9 rejting klasa (1-9) u redovnom statusu (non default) dok Banka u zavisnosti od faze kredita u statusu neizmirenja obaveza deli kredite na 3 rejting klase (10-12). Bihejvioralni model koji se koristi u svrhe ispravke vrednosti, Banka je validirala u 2023 godini. Banka je takođe kreirala bafer ispravki vrednosti za slučaj da nepovoljni makroekonomski uslovi proizvedu više od projektovanih NPL kredita odnosno da naplata kredita bude smanjenog obima.

Praćenje kvaliteta kreditnog portfolija se vrši na sastancima Foruma za upravljanje rizicima (Risk Management Forum – RMF) u skladu sa definisanim ciljevima, apetitom za preuzimanje rizika i iz njega proizašlih limita kreditnog rizika. Za izveštavanje Izvršnog odbora, Upravnog odbora i Odbora za reviziju odgovorna je Služba za kontrolu rizika.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka ima uspostavljene politike, procedure i metodologije koje opisuju principe, pravila i smernice za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja u skladu sa poslovnim i strateškim ciljevima Banke, apetitom za rizikom, politikom i strategijom upravljanja rizikom, kao i propisima Narodne banke Srbije i zahtevima PPF FH Grupe. Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti je uspostavljen od strane Upravnog odbora Banke, a za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Služba upravljanja sredstvima i Služba kontrole rizika.

Ciklus upravljanja rizikom likvidnosti u Banci obuhvata identifikaciju i merenje rizika, postavljanje apetita za rizikom, preuzimanje rizika, praćenje i kontrolu rizika i planiranje kapitala. Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci se sastoji iz nekoliko faza:

- Interno uspostavljeno upravljanje sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima,
- Blagovremena identifikacija svih značajnih izvora rizika likvidnosti i faktora rizika kojima je Banka izložena,
- Merenje rizika i stres testiranje rizika likvidnosti,
- Odgovor na rizik likvidnosti podrazumeva jednu od sledećih mogućnosti: prihvatanje rizika, eliminacija rizika, smanjenje rizika ili prenos rizika (hedžing),
- Redovan i kontinuirani monitoring svih rizika likvidnosti, i
- Redovno izveštavanje o racijama likvidnosti i limitima izloženosti nadležnih odbora u Banci.

Banka ima uspostavljen sistem upravljanja likvidnošću koji je proporcionalan obimu funkcija i aktivnosti Banke. Upravljanje likvidnošću Banke takođe podrazumeva održavanje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava za pokriće rizika likvidnosti kojima je Banka izložena. U slučaju negativnih događaja koji mogu prouzrokovati negativne efekte na likvidnost Banke, menadžment Banke je usvojio Plan poslovanja u slučaju krize likvidnosti koji opisuje pravila i procedure koje treba poštovati prilikom potencijalne krize likvidnosti. Plan se redovno ažurira i testira minimum jednom godišnje.

Prihvatljivi nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od strukture aktive i njene mogućnosti pretvaranja u likvidna sredstva, koncentracije izvora finansiranja, kao i valutne strukture sredstava i izvora finansiranja, na osnovu kojih je moguće ograničiti negativne efekte na finansijski rezultat i obezbediti dovoljan nivo likvidnih sredstava za izmirenje dospelih obaveza i finansiranje rasta aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti uključuje:

- Formiranje i održavanje odgovarajućeg nivoa rezervi likvidnosti,
- Kontinuirano praćenje limita izloženosti riziku likvidnosti, i
- Sprovođenje mera za smanjenje rizika likvidnosti.

Limiti izloženosti riziku likvidnosti kao tehnika ublažavanja rizika likvidnosti uključuje:

- Održavanje pokazatelja likvidnosti Banke u skladu sa regulatornim limitima,
- Definisane limita koncentracije koje obezbeđuje dovoljnu diversifikaciju i stabilnost depozita, i
- Definisane internih limita za pokazatelje likvidnosti.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, u čijem nazivlju je i pokazatelj likvidnosti Banke, kao i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom. Banka je takođe uspostavila limite za kumulativne gepove po svim valutama i pojedinačno po materijalno značajnim valutama.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)**Rizik likvidnosti (nastavak)**

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog reda i likvidnih potraživanja Banke drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U tabelama su prikazane izmerene vrednosti regulatornih pokazatelja likvidnosti za prethodni period:

Vrednost pokazatelja likvidnosti	2023.	2022.
Prosek tokom perioda	3,35	2,40
Najviši	4,15	3,40
Najniži	2,82	1,69
Na dan 31. decembra	3,63	3,40

Vrednost užeg pokazatelja likvidnosti	2023.	2022.
Prosek tokom perioda	2,69	2,14
Najviši	3,37	3,29
Najniži	2,06	1,60
Na dan 31. decembra	2,59	3,29

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da LCR, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Vrednosti pokazatelja pokriva likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS, a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama održava na nivou koji nije niži od 100%, na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine date su u sledećoj tabeli:

	2023.	2022.
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	2107%	2075%

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste u cilju identifikacije značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka je uspostavila interni limit za kumulativne gepove po svim valutama i pojedinačno po materijalno značajnim valutama:

- 1) Sve valute - potrebno je održavati pozitivan kumulativni gep do 1 godine na više od 10% u odnosu na ukupnu aktivnu Banke;
- 2) RSD - bez negativnog kumulativnog gepa do 1 godine (>0%) u odnosu na ukupnu aktivnu Banke; i
- 3) EUR - bez negativnog kumulativnog gepa do 1 godine (>0%) u odnosu na ukupnu aktivnu Banke.

Svi regulatorni pokazatelji likvidnosti bili su konstantno u okviru postavljenih limita. Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih obveznica Republike Srbije i blagajničkih zapisa Narodne banke Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se relativno brzo i uz minimalne gubitke u vrednosti može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Banka redovno analizira strukturu svojih depozita i koncentraciju izvora finansiranja kako bi identifikovala one značajne izvore finansiranja čije bi povlačenje moglo izazvati probleme likvidnosti. Banka se uglavnom oslanja na finansiranje od fizičkih lica. Na ovaj način Banka uspeva da značajno poveća diversifikaciju svoje depozitne baze, izbegavajući da se previse sredstava koncentriše unutar jednog entiteta. Sa druge strane, veliki depoziti od kompanije Yettel doo i PPF Grupe služe kao obezbeđenje plasmana Banke za finansiranje kupovine telefonskih uređaja, u kom smislu ovi depoziti ne mogu biti povučeni i na taj način potencijalno ugroziti likvidnost Banke.

Svi regulatorni pokazatelji likvidnosti su tokom 2023. godine bili iznad regulatorno propisanih limita. Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, koje služe kao rezerva likvidnosti koja se brzo može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva. Krajem 2023. godine, likvidnost Banke bila je dodatno podržana kroz subordinirani kredit od PPF Grupe iznosu od 5MEUR, kao i dodatnim MREL depozitom od 11MEUR. Ova sredstva će biti dodatna podrška rezervama likvidnosti kroz njihovu investiciju u hartije od vrednosti Ministarstva Finansija Republike Srbije. Banka je na kraju 2023. godine imala visok iznos depozita viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije od 1,63 milijarde dinara, kao i Reverzni Repo sa NBS u nominalnom iznosu od RSD 3,3 milijarde. Takođe, viškovi likvidnosti u valuti EUR plasirani su na međubankarskom tržištu. Visok nivo likvidnosti Banka planira da održava i u narednom periodu uzimajući u obzir nestabilno makroekonomsko okruženje uzrokovano značajno povećanim inflatornim pritiscima i makroekonomskim merama u cilju njihovog suzbijanja, kako bi Banka bila u mogućnosti da ostvari ciljeve usvojene kroz Strategiju 2024 – 2028 u pogledu kako prikupljanja depozita tako i daljeg povećanja plasmana.

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Za potrebe efektivnog upravljanja i adekvatne zaštite od deviznog rizika, Banka nastoji da ostvari valutnu usklađenost imovine i obaveza prateći i analizirajući izloženost Banke riziku na bazi tekućih i projektovanih otvorenih deviznih pozicija po valutama i trenutnih i očekivanih kretanja deviznih kurseva.

Za upravljanje i monitoring deviznog rizika nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Služba upravljanja sredstvima i Služba za kontrolu rizika.

Banka na dnevnom nivou vrši monitoring i upravljanje izloženosti deviznom riziku, kroz regulatorno propisan Pokazatelj deviznog rizika. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije, (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke, obračunatih u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)**Devizni rizik (nastavak)**

Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća. Banka je dužna da odnos između aktive i pasive u valutama održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Dugoročni cilj u skladu sa rizičnim profilom Banke je potpuna zaštita od deviznog rizika i uspostavljanje i održavanje deviznih sredstava u iznosu deviznih obaveza Banke, ili u okviru interno postavljenih limita, kao i njihova usklađenost po ročnosti, a u skladu sa propisima i limitima propisanim od strane Narodne Banke Srbije.

Tokom 2023. godine izloženost deviznom riziku bila je značajno ispod maksimalnog nivoa propisanog od strane NBS. Na dan 31. decembar 2023. godine, Pokazatelj deviznog rizika iznosio je 1,71% kapitala Banke. Tokom godine, pokazatelj deviznog rizika je bio u skladu sa regulatornim i interno definisanim limitima.

Kurs dinara prema evru bio je stabilan tokom cele 2023. godine, što je značajno doprinelo očuvanju povoljnih uslova finansiranja stanovništva. Iako su inflatorni pritisci nastavljeni i tokom prvog kvartala 2023. godine, cilj monetarne politike Narodne banke Srbije nastavlja da bude održavanje stabilnosti kursa dinara i u narednom periodu, što je takođe jedan od faktora koji će pozitivno uticati na rast kreditne aktivnosti Banke u skladu sa definisanim ciljevima.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u nivou kamatnih stopa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Sistem merenja kamatnog rizika u Banci koncipiran je na način da obuhvati sve materijalno značajne izvore rizika koji proizilaze iz kamatnih stopa, krive prinosa, baznog rizika i rizika ugrađenih opcija. Banka je uspostavila sisteme za merenje kamatnog rizika koji procenjuju efekte promena kamatnih stopa kako na zaradu Banke, tako i na ekonomsku vrednost Banke. Sistem merenja rizika pruža smislenu procenu uticaja stresnih tržišnih uslova na Banke ili na njene određene pozicije. Testiranje otpornosti na stres sprovodi se na način na koji može da pruži informacije o vrstama događaja pod kojima bi strategija ili pozicije Banke bile najranjivije, te stoga pružaju mogućnost Banci da ove pozicije na vreme prilagodi karakteristikama rizika Banke.

Sistem merenja izloženosti kamatnom riziku Banke obuhvata GAP analizu, uticaj šokova kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke i uticaj šokova na kamatnu maržu Banke.

Sistem upravljanja kamatnim rizikom definisan je Politikom tržišnih rizika, koja je usvojena od strane Upravnog odbora Banke. Kamatnim rizikom Banke upravlja Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, podržan od strane Službe upravljanja sredstvima. Služba kontrole rizika, zadužena je za izveštavanje i predlaganje optimizacije odnosa kamatnog rizika i prihoda Banke.

Tokom 2023 godine makroekonomsko okruženje bilo je pod uticajem visokih inflatornih pritisaka i zadržavanja referentnih kamatnih stopa centralnih banaka na višem nivou, u cilju obuzdavanja inflatornih kretanja i dovođenja inflacije u ciljane okvire. Narodna banka Srbije je takođe nastavila sa daljim podizanjem referentne kamatne stope i u 2023. Godini, koja je sa 5,25% podignuta do trenutnog nivoa od 6,50%. U skladu sa kretanjima na lokalnom međubankarskom tržištu, Banka je tokom godine vršila usklađivanje kamata svojih proizvoda, povećavajući kamatne stope i na kredite i na depozite, kako bi sačuvala svoju depozitnu bazu i u isto vreme održala kamatnu maržu na nivou definisanom Strategijom Banke za 2023 godinu.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nenamernih ili namernih propusta u radu zaposlenih, usled neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci kao i u slučaju nastupanja nepredviđenih spoljnih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni, poslovni i strateški rizik.

Suština procesa upravljanja operativnim rizicima je da odgovornost leži na menadžmentu svih organizacionih delova, koji dobijaju podršku od strane Službe za kontrolu rizika, a koje nadgleda Interna revizija, Odbor za reviziju i Izvršni Odbor.

Forum za upravljanje rizicima se sastaje na mesečnom nivou, pri čemu se diskutuju evidentirani događaji nastali kao posledica realizacije operativnog rizika i vrši evaluacija operativnih rizika koji proizilaze iz ključnih bančnih procesa. Forum za upravljanje rizicima se usaglašava i oko predloženih mera mitigacije operativnih rizika i prati realizaciju definisanih akcionih planova.

Takođe, u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom i Grupnim okvirom za upravljanje operativnim rizicima, Banka sprovodi proces samoprocene rizika i kontrole, kao alata koji se primenjuje u procesu upravljanja operativnim rizikom i sastavni je deo faza identifikacije i izveštavanja o riziku.

Tokom 2023. godine Banka je u najvećoj meri bila izložena rizicima eksternih prevara, rizicima informacionih sistema i pravnom riziku koji proizilazi iz sudskih sporova sa klijentima za naknade za obradu zahteva. Nivo izloženosti operativnom riziku bio je tokom godine u skladu sa interno definisanim limitima za ovaj rizik.

VII FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE

BILANS USPEHA

	2023.	2022.	Var.
Prihodi od kamata	2.202.184	1.488.471	48%
Rashodi od kamata	(477.927)	(197.715)	142%
Neto prihod po osnovu kamata	1.724.257	1.290.756	34%
Prihodi od naknada i provizija	1.604.875	1.570.462	2%
Rashodi od naknada i provizija	(809.105)	(733.630)	10%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	795.770	836.832	(5%)
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	(1.683)	(100%)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	511	1.500	(66%)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(308.584)	(231.800)	33%
Ostali poslovnih prihodi	3.160	3.281	(4%)
Ukupan neto poslovni prihod	2.215.114	1.898.886	17%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.141.694)	(943.963)	21%
Troškovi amortizacije	(178.902)	(172.879)	3%
Ostali prihodi	195.061	13.056	1394%
Ostali rashodi	(1.007.921)	(766.509)	31%
Dobitak/(Gubitak) pre oporezivanja	81.658	28.591	186%
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-	-	-
Dobitak/(Gubitak) nakon oporezivanja	81.658	28.591	186%

U 2023. godini zabeležen je rast prihoda od kamata od 48% kao rezultat povećanja kreditnog portfolija uz istovremeni rast rashoda od kamata od 142% što je rezultat rasta depozitnog portfolija kao i rasta kamatnih stopa na depozite, a sveukupno je rezultiralo povećanjem neto prihoda od kamate za 34%.

Prihodi od naknada i provizija beleže rast od 2%, a rashodi od naknada provizija 10%, odnosno neto rezultat je manji za 5% što je rezultat ograničenja visine naknada i provizija za stanovništvo u skladu sa merama Narode Banke Srbije kao i promotivne kampanje banke za primaoce plata .

Značajan rast neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2023. godini je rezultat rasta kreditnog portfolija.

Operativni troškovi su zabeležili rast u odnosu na prethodnu godinu što je s jedne strane posledica sveukupnog rasta troškova poslovanja, ali i povećanog ulaganja u infrastrukturu i postavljanje osnove za budući razvoj.

Na kraju 2023. godine banka je ostvarila neto dobitak od 81,658 hiljada dinara što je povećanje za 186% u odnosu na iskazani dobitak od 28,591 hiljada dinara u 2022. godini.

VII FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE (nastavak)

BILANS STANJA

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>Var.</u>
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.989.632	6.309.374	11%
Hartije od vrednosti	6.116.540	6.303.166	(3%)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.686.273	1.524.909	273%
Kredit i potraživanja od komitenata	14.576.390	12.057.157	21%
Nematerijalna imovina	778.049	128.537	505%
Nekretnine, postrojenja i oprema	516.159	394.440	31%
Tekuća poreska sredstva	4	4	0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	21.407	(100%)
Ostala sredstva	759.223	416.314	82%
Ukupno aktiva	<u>35.422.270</u>	<u>27.155.308</u>	30%
Obaveze			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.481.689	1.813.480	147%
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	24.828.023	20.869.738	19%
Subordinirane obaveze	586.681	-	100%
Rezervisanja	136.737	153.244	(11%)
Odložene poreske obaveze	1.320	342	286%
Ostale obaveze	1.307.472	750.109	74%
Ukupno obaveze	<u>31.341.922</u>	<u>23.586.913</u>	33%
Kapital			
Akcijski kapital	10.632.474	10.280.853	3%
Gubitak	(6.520.181)	(6.601.839)	(1%)
Rezerve	(31.945)	(110.619)	(71%)
Ukupno kapital	<u>4.080.348</u>	<u>3.568.395</u>	14%
Ukupno pasiva	<u>35.422.270</u>	<u>27.155.308</u>	30%

Potraživanja od banaka i finansijskih organizacija su povećana su za 273% kao rezultat povećanja namenskih depozita i subordiniranog kredita krajem godine

U poređenju sa prethodnom godinom krediti komitentima su povećani za 21% što je pre svega rezultat rasta portfolija gotovinskih kredita i manjim delom potraživanja po kreditnim karticama uz blagi pad portfolija potrošačkih kredita za finansiranje kupovine uređaja u saradnji sa Yettelom doo i ostalih kredita.

Nematerijalna sredstva su značajno povećana za 505% što je rezultat značajnih ulaganja u pripremu nove mobilne aplikacije.

Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama takođe su značajno povećane 147% kao rezultat rasta namenskih depozita.

Baza depozita komitenata je povećana za 19% kao rezultat povećanja transakcionih i štednih depozita fizičkih lica.

VIII ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili dodatna obelodanjivanja za 2023. godinu.

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Bankarske aktivnosti Mobi Banke u periodu 2024 – 2028 će se razvijati u skladu sa strateškim ciljevima i principima poslovanja definisanim u Poslovnoj politici i strategiji. Strateški ciljevi i principi poslovanja kao i mere i instrumenti za njihovu primenu će biti deo procedura i akata Banke koje će doneti i preduzeti organi upravljanja Banke.

Poslovna politika i Strategija Mobi banke ad Beograd za period 2024 – 2028 je razvijena na osnovu sledećih ključnih elemenata:

- Rebrandiranje pod Yettel brendom,
- Da postane najbrže rastuća banka za stanovništvo na tržištu,
- Repozicioniranje Banke kao #1 za aktivne digitalne korisnike,
- Pristup poslovanju koji kreće od potreba klijenata,
- Liderstvo na digitalnom tržištu na polju onlajn kanala i mobilnog bankarstva,
- Obezbeđivanje najpovoljnijeg transakcionog bankarskog poslovanja,
- Pružanje povoljnih, transparentnih i fer finansijskih usluga stanovništvu,
- Pouzdanost u korišćenju bankarskih usluga,
- Očuvanje i održavanje efektivnog OPEKS-a, i
- Dostizanje održive profitabilnosti.

Distribucija i prodaja

U toku 2024 – 2028 Banka će nastojati da obezbedi stabilno i profitabilno poslovanje kroz organski rast i povećanje tržišnog učešća, bez negativnih uticaja na projekcije dugoročne profitabilnosti.

Veća aktivnost korisničke baze očekuje se, između ostalog, kroz ponudu pogodnosti za klijente koji prenesu zaradu ili njen deo u Mobi Banku, te repozicioniranjem kao primarna banka za klijente. Takođe, povećanje aktivnosti klijenata sprovodiće se kroz postojeće kanale prodaje. Očekivani rast korisničke baze će biti obezbeđen kroz saradnju sa Yettel doo i finansiranje prodaje mobilnih uređaja i prateće opreme, kao i kroz veb servis za pružanje podataka o zaradama korisnika finansijskih usluga u svrhu unapređenja procesa odobravanja kreditnih proizvoda.

Naš cilj je da korisnicima obezbedimo jednostavno korisničko iskustvo i odgovarajuće predstavljanje usluga Mobi Banke, kao i edukaciju za aktivaciju proizvoda i usluga kroz digitalne kanale odnosno mobilnu i web aplikaciju Banke.

U saradnji sa Yettel doo Banka je u okviru Yettelovih prodavnica uspostavila svoja prodajna mesta i centre za unapređenje korisničkog iskustva kroz model „Prodavnica u prodavnici“. Banku na ovim prodajnim mestima predstavljaju savetnici koji imaju sledeće odgovornosti:

- Da iskoriste prodajne prilike prilikom rešavanja zahteva korisnika,
- Podrška procesu upućivanja i edukacije klijenta za korišćenje proizvoda Banke nakon što klijenti završe kupovinu mobilnih uređaja kroz namenski potrošački kredit,
- Aktivan prodajni pristup ka postojećim korisnicima Banke koji posećuju Yettelove prodavnice, i
- Podrška kampanjama koje organizuje funkcija za Upravljanje korisničkim iskustvom.

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)**Upravljanje odnosima sa korisnicima**

Upravljanja odnosa sa korisnicima u toku 2024. godine je rast broja korisnika sa prijemom zarade u Banci, povećanje broja keš kredita i depozita, kao i aktiviranje korisničke baze kroz zaključke do kojih se dolazi analizom obrazaca korišćenja usluga i proizvoda Banke. Definicija aktivnosti počinje sa akvizicijom klijenta kroz namenske kredite za kupovinu mobilnih uređaja i prateće opreme. Banka je razvila strukturiran akvizicioni proces podržan pozivima dobrodošlice i konstantnom edukacijom finansijske i bezbednosne pismenosti klijenata. Instaliranje mobilne aplikacije banke na mobilnim uređajima i njeno aktivno korišćenje od strane korisnika je naš primarni cilj. Kroz napredno korisničko iskustvo želimo da predstavimo klijentima prednosti mobilnog bankarstva u svim životnim aspektima. Naredni korak je detaljno informisanje klijenata o svim uslovima i pogodnostima koje dobijaju kroz proizvode Banke. Pored informacija koje klijenti dobiju prilikom otvaranja tekućeg računa dodatno ćemo informisati klijente o svim uslovima korišćenja paketa računa tokom poziva dobrodošlice. Ceo proces se jednim imenom zove „edukacija klijenata“.

Nakon „edukacije klijenata“ u sledećem koraku ćemo početi sa aktivnom prodajom proizvoda banke kroz pristup „potrošačka korpa“. Pristup podrazumeva da klijenti u aplikaciji imaju transparentan pregled dostupnih ponuda kreiranih za njih i u svakom trenutku mogu odabrati ponudu koja im najviše odgovara. Kako bismo nagradili lojalnost klijenata u ponudu će biti uključene niže kamatne stope za korisnike sa boljim kreditnim rejtingom (za korisnike kod kojih je kreditno opterećenje prihvatljivo i čija kreditna istorija ukazuje na uredno izmirivanje obaveza).

Fokusiraćemo se na primaocze zarade kao ključni element naše strategije i mi ćemo podržati ovu inicijativu kako bismo mogli da obezbedimo najbolju ponudu bankarskih proizvoda za naše klijente.

Marketing i proizvodi

U toku 2024 – 2028 marketing će biti posvećen:

- Rebrandiranju Banke,
- Uspostavljanju održivog rasta i profitabilnosti,
- Rastu baze korisnika sa redovnim prijemom zarade u Banci,
- Aktiviranju korisničke baze,
- Razvoju novih digitalnih proizvoda i usluga,
- Unapređenje postojećih procesa (sa oflajn na onlajn) i otklanjanje kritičnih tačaka,
- Unapređenje korisničkog iskustva,
- Osnaživanje brenda na tržištu Srbije, i
- Kontrola operativnih troškova transakcionog bankarstva.

Novi proizvodi će u najvećoj meri biti orijentisani na kredite i transakciono bankarstvo. Mobi Banka nastoji da ostane lider na polju digitalnog bankarstva kroz konstantno uvođenje inovacija. Konačan cilj je da obezbedimo digitalizaciju svih proizvoda u portfoliju Banke. Očekujemo da će ovaj cilj biti dostižan u toku perioda koji strategija opisuje odnosno 2024 – 2028.

Banka ostaje čvrsto posvećena osnovnom principu da bude institucija orjentisana na korisnika. Kroz istraživanja korisničkog mišljenja i stalnu analizu postojećih procesa Banka teži da drži u fokusu mišljenje korisnika i da obezbedi proizvode i usluge koji odgovaraju potrebama klijenata i da ih isporuči na način koji najviše odgovara klijentima.

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

Marketing i proizvodi (nastavak)

Mobi Banka posluje pod navedenim imenom od avgusta 2019. godine i sada preduzima aktivnosti za rebrandiranje pod Yettel brendom. Ovo će pomoći Banci da izgradi svoju reputaciju na tržištu, što će i biti u fokusu marketinških aktivnosti u toku 2024 – 2028. Kao digitalna banka, Mobi Banka prepoznaje važnost digitalnih kanala komunikacije koji će i biti najvažnije sredstvo za obraćanje klijentima.

Troškovi poslovanja sa kartičarskim asocijacijama su izuzetno visoki i moraju biti kontrolisani. U periodu 2024 – 2028 banka će stalno preispitivati uslove saradnje sa kartičarskim asocijacijama i kompanijom koja pruža usluge procesiranja kartičnih transakcija.

Strateške smernice u domenu tehnologije

Strateška ambicija u domenu tehnologije je efikasna i pouzdana podrška poslovanju, regulatornim zahtevima ili tržišnim inicijativama Banke. U 2023-oj godini fokus je bio na unapređenju IT procedura, analitičkih kapaciteta, procesa, unapređenja postojećih IT sistema i isporuci proizvoda i usluga u skladu sa strateškim planovima, kao i na unapređenju IT procedura, analitičkih kapaciteta i procesa.

Strateška ambicija u domenu tehnologije je efikasna i pouzdana podrška poslovanju, regulatornim zahtevima ili tržišnim inicijativama Banke.

Ključni strateški pravci za aktivnosti u domenu tehnologije za period 2024 – 2028 su:

- Fokus na internom razvoju front end i back end aplikacija u cilju povećavanja fleksibilnosti i smanjenju troškova.
- Projektovanje i primena robusnijeg PDC-DRC rešenja. Održavanje operativne IT stabilnosti i performansi planiranom isporukom u odnosu na neophodno refaktorisanje rešenja.
- Obezbeđivanje preventivnog, brzog i pravilnog reagovanja na bilo koji sajber napad ili IT bezbednosni incident iz unutrašnjih i spoljašnjih mreža/izvora. Kreiranje mrežnih/bezbednosnih sistema i internih uloga sa glavnom svrhom za podršku performansama, rastu i strategiji zapošljavanja.
- Unapređenje IT bezbednosti kroz kontinuiranu prevenciju i prilagođavanje bezbednosnih procesa i alata.
- Izgradnja, zadržavanje i razvoj tima IT stručnjaka sa visokim nivoom znanja i veština u svim relevantnim IT oblastima.
- Povećavanje automatizacija testiranja, uvođenje DevOps praksi i nedeljna razmena znanja za male promene, posebno u novim agilnim timovima. Uvođenje novih tehnologija i pristupa. Dalje, IT menadžment podržava razvoj za IT entuzijaste u oblasti inovacija. Gore navedeno će dovesti do efikasnijeg razvoja i DevOps životnog ciklusa.
- Sprečavanje daljeg odliva kadrova, uključujući obezbeđivanje vrhunskog fonda talenata razvojem jačih liderskih sposobnosti, usklađivanje sa tržišnim trendovima po pitanju naknada uz odgovarajuću komunikaciju koja će biti osnova za uspešnu integraciju, a time i našu budućnost.
- Efikasan izvor IT usluga kako bi se omogućila optimalna troškovna pozicija i kapacitet isporuke u skladu sa planiranim povećanjem baze klijenata, kreditnog portfolija i planiranog projekta.
- Fokusiranje na održavanje stabilnih IT usluga kontinuiranim ulaganjem u IT mrežu, servere i HW infrastrukturu, uključujući kapacitete za oporavak od katastrofe i infrastrukturu koja omogućava rad na daljinu zaposlenih.
- Dalji razvoj i prilagođavanje/unapređenje internih procesa/aktivnosti u cilju poboljšanja praćenja incidenata, razvojnih zadataka i rešavanja zahteva klijenata migracijom internih procesa banke u novi sistem Jira.
- Unapređenje internih sistema i njihovih interfejsa prema svim odeljenjima banke sa fokusom na korisničko iskustvo, akviziciju i servisiranje.
- Stvaranje baze za buduću saradnju sa prodajnim partnerima, posebno brz interni razvoj IT front enda za partnere i obezbeđivanje stabilnog rada i visokokvalitetnog održavanja ovih IT sistema.

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

Strateške smernice u domenu tehnologije (nastavak)

- U potpunosti automatizovati testiranje prihvatljivosti korisničkog iskustva (UAT).
- Transformacija organizacije i rada na testiranju aplikacija i procesa (QA) predstavlja strateški cilj da edukujemo, restrukturiramo i naknadno implementiramo politike i procedure koje su u skladu sa najboljom praksom u industriji. Na ovaj način osiguravamo da naš tim za testiranje postane katalizator za održiv uspeh i inovacije u digitalnoj bankarskoj industriji.
- Implementacija infrastrukture koja omogućava optimalnu i nesmetanu integraciju spoljno razvijenih SW rešenja od dobavljača.
- Obezbeđivanje dovoljnog kapaciteta za razvoj IT sistema sa fokusom na izgled i funkcionalnost mobilne i web aplikacije.
- Stabilizacija Osnovnih bankarskih sistema (CBS) optimizacijom koda, analizom.
- Mogućnosti sinergije sa PPF FH Grupom u oblasti potencijalne upotrebe IT rešenja od strane grupe u Mobi banci.
- Pružanje usluga korisnicima, koje pomažu Mobi Banci da se ponovo uspostavi kao vodeća digitalna banka na tržištu u narednim godinama (poboljšanja korisničkog interfejsa mobilnih aplikacija, nove opcije samozasluživanja u mobilnoj aplikaciji).
- Uvođenje orkestracije servera i automatizacije procesa konfiguracije, upravljanja i koordinacije računarskih sistema, aplikacija, korisnika i usluga.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

Nefinansijski izveštaj Mobi Banke za 2023. godinu

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

1. Uvod

Kao prva digitalna banka u regionu, Mobi Banka od samog početka na tržištu 2014. godine neguje i razvija model poslovanja u čijoj se srži nalazi održivost i odgovornost prema zajednici u kojoj posluje. Iz godine u godinu, Banka razvija i podržava društveno odgovorne inicijative sa ciljem da pokrene pozitivne promene.

Vodeći se načelima transparentnosti i društvene odgovornosti, a pod okriljem Grupe u okviru koje posluje, Mobi Banka je u 2023. godini kreirala prvi godišnji ESG izveštaj sa ciljem još preciznijeg praćenja i analize uticaja Banke na okruženje. Na osnovu dobijenih rezultata, Banka će u narednom periodu raditi na razvoju i implementaciji novih inicijativa i projekata u domenu društvene odgovornosti.

2. Zaštita životne sredine

Sam koncept digitalnog bankarstva podrazumeva racionalnu potrošnju resursa i tendenciju smanjenja upotrebe papira i energenata. Banka neprestano radi na unapređenju svog poslovnog modela i daljoj digitalizaciji usluga kako bi ohrabрила korisnike da najveći deo aktivnosti obave u okviru mobilne ili web aplikacije, bez odlaska u banku. Ujedno, Banka nastoji da kada god je to moguće, sva obaveštenja, izveštaje i ponude komunicira klijentima kroz brojne digitalne kanale komunikacije.

U 2023. godini, Banka je nastavila da poštuje odluku o ukidanju plastičnih čaša u kancelariji i promovise obostranu i crno-belu štampu u cilju smanjenja potrošnje papira u svakodnevnom poslovanju.

Tradicionalno, Mobi Banka se i u 2023. godini odazvala inicijativi „Sat za našu planetu“ gašenjem svetla na jedan sat u cilju podizanja svesti o savesnoj potrošnji električne energije.

3. Podrška zajednici – društveno odgovorne inicijative Mobi Banke

Godinama unazad, Mobi Banka posebnu pažnju posvećuje osmišljavanju i realizaciji društveno odgovornih inicijativa sa željom da u što većoj meri podrži zajednicu u kojoj posluje. Jedan od osnovnih stubova poslovanja Mobi Banke je koncept humanog bankarstva, koji obuhvata ekološki i društveno savesne prakse, ali i širi koncept bankarstva koji ima za cilj da ljudima olakša život.

U 2023. godini, Banka je nastavila da podržava društveno odgovorne inicijative i ohrabivala svoje zaposlene da učestvuju u njima. Ključne inicijative koje je Banka podržala u prethodnoj godini:

Podrška organizaciji BELhospice

U 2023. godini, Mobi Banka nastavila je da podržava rad organizacije BELhospice koja pomaže deci i odraslima obolelim od kancera i drugih neizlečivih bolesti. Tokom protekle godine, Banka je podržala ovu organizaciju učešćem u BELhospice timu na Beogradskom maratonu, kao i učešćem na godišnjem BELhospice humanitarnom balu u svojstvu Zlatnog sponzora.

Novogodišnja humanitarna bašta

U svojstvu članice Srpskog filantropskog foruma (SFF), Mobi Banka je u decembru 2023. godine učestvovala u Novogodišnjoj humanitarnoj bašti u organizaciji SFF-a i Botaničke bašte Jevremovac. Banka je zakupila i ukasila jedno četinarsko stablo, donirajući sredstva za obnovu biljnog fonda Botaničke bašte i podršku projektima organizacija civilnog društva i škola širom Srbije koje promovisu aktivizam, solidarnost i dobročinstvo kod dece i mladih.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)**3. Podrška zajednici – društveno odgovorne inicijative Mobi Banke (nastavak)****Novogodišnja humanitarna akcija**

Krajem 2023. godine, zaposleni Mobi Banke odlučili su da organizuju akciju prikupljanja novčanih sredstava u cilju obezbeđivanja novogodišnjih paketića za korisnike sredstava Humanitarnog udruženja Stefan Bunijevac, koje pruža pomoć u lečenju dece obolele od karcinoma i retkih bolesti, deci koja su završila proces lečenja i deci iz docijalno ugroženih porodica. Prikupljeni iznos dupliran je od strane Banke, i na taj način obezbeđeno 50 novogodišnjih, personalizovanih paketića koje su zaposleni banke uručili korisnicima udruženja.

4. Zaposleni

Mobi Banka veruje da su zaposleni ključ uspešnog i kontinuiranog napretka kompanije, te da je prioritetni cilj Banke stvaranje podsticajnog, motivišućeg i bezbednog radnog okruženja u kome zaposleni mogu da ostvare svoj pun potencijal i na taj način dugoročno doprinesu poboljšanju kvaliteta usluga za klijente, i u krajnjoj liniji, ostvarenju ciljeva Banke. Iz tog razloga, Banka posebnu pažnju posvećuje razvoju radnog okruženja, poštovanju prava zaposlenih i ulaganju u njihov razvoj.

U tabeli ispod prikazana je struktura zaposlenih prema kategoriji, polu i starosti za 2023. godinu:

	Muškarci		Žene		Ukupno	
	Broj	Procenat	Broj	Procenat	Broj	Procenat
Rukovodioci	15	48,39%	16	51,61%	31	6,87%
31-50 godina	15	51,72%	14	48,28%	29	93,55%
51 godina i više	0	0%	2	100%	2	6,45%
Službenici	127	31,13%	281	68,87%	408	90,47%
Ispod 30 godina	50	31,85%	107	68,15%	157	38,48%
31-50 godina	72	30,25%	166	69,75%	238	58,33%
51 godina i više	5	38,46%	8	61,54%	13	3,19%
Top menadžment	9	75%	3	25%	12	2,66%
Ispod 30 godina	1	100%	0	0%	1	8,33%
31-50 godina	4	57,14%	3	42,86%	7	58,33%
51 godina i više	4	100%	0	0%	4	33,33%
Ukupno:	151	33,48%	300	66,52%	451	100%

Kada je reč o ključnim politikama u ovoj oblasti, Tim za ljudske resurse sve aktivnosti sprovodi u skladu sa strateškim dokumentima Banke, i ujedno radi na njihovom usavršavanju. Ključni dokumenti koji obezbeđuju usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtevima su:

- Kolektivni ugovor,
- Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu,
- Pravilnik o zaštiti uzbunjivača,
- Pravilnik ljudskih resursa,
- Politika zarada,
- Pravilnik o sistematizaciji poslova,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, i
- Procedura zapošljavanja.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

4. Zaposleni (nastavak)

4.1. Kolektivni ugovor

Svi zaposleni Banke obuhvaćeni su Kolektivnim ugovorom, bez obzira na to da li su članovi Sindikata. Već devet godina, Kolektivni ugovor uređuje finansijske i nefinansijske benefite, radno vreme, organizaciju rada, praznike i druga radna i socijalna prava zaposlenih u Banci, kao i mehanizme za njihovu zaštitu.

Pored benefita koji su zagarantovani Zakonom o radu, Kolektivni ugovor garantuje niz dodatnih pogodnosti za zaposlene, poput godišnjeg regresa i naknade za topli obrok čiji su iznosi i do 50% viši od prosečnog. Takođe, svi zaposleni dobijaju finansijsku podršku u iznosu od 40.000 dinara prilikom rođenja deteta, a roditelji imaju pravo i na dodatni slobodan dan prilikom polaska deteta u prvi razred osnovne škole.

U okviru izuzetno uspešne saradnje sa Sindikatom, Mobi Banka neprestano radi na analizi relevantnosti svih benefita i uvođenju novih, kako bi obezbedila da ostanu značajni za dobrobit zaposlenih.

4.2. Prilika za mlade

Mobi Banka rado ulaže u rast i razvoj mladih, i u okviru programa „Moja prva plata“ pruža priliku mladima bez radnog iskustva da uče i razvijaju se u okviru savremenog modela poslovanja kakav pruža prva digitalna banka na domaćem tržištu. U 2023. godini otvoreno je 16 pozicija za plaćenu praksu, uz mogućnost stalnog zapošljavanja za najbolje.

Mladi rado biraju Mobi Banku kao poslodavca, te je više od trećine zaposlenih mlađe od 30 godina.

4.3. Fleksibilno radno okruženje budućnosti

Sa ciljem da stvori ekosistem zasnovan na minimalnom broju pravila i smernica, u kome sloboda jednog ne narušava rad zajednice, Mobi Banka neprestano radi na novim rešenjima u domenu organizacije rada. Na ovaj način, stvorena je atmosfera u kojoj nema mesta tenziji, stresu i sagorevanju, i koje zaposlenima pruža priliku da razviju svoj pun potencijal.

Radno okruženje Mobi Banke zasnovano je na principu individualne organizacije radnog dana, što podrazumeva da zaposleni imaju izbor da li će raditi od kuće ili iz kancelarije, kao i kojih osam sati u periodu od 8.00 do 18.00 časova im najviše odgovara za realizaciju radnih obaveza. Svaki tim organizuje svoj timski dan kada se svi okupljaju u kancelariji kako bi se održala timska kohezija i razmenila mišljenja. Za kolegice i kolege čiji opis posla zahteva prisustvo u kancelariji obezbeđena su fiksna radna mesta, dok su sva ostala fleksibilna tako da svako može da izabere mesto koje mu najviše odgovara.

4.4. Briga o zaposlenima

Mobi Banka vodi se načelom da su dobrobit i zdravlje zaposlenih na prvom mestu. Iz tog razloga, Banka svim svojim zaposlenima obezbeđuje privatno zdravstveno osiguranje koje obuhvata paket zdravstvenih usluga, uključujući i redovan godišnji sistematski pregled. Zaposleni su u mogućnosti da koriste širok spektar specijalističkih lekarskih usluga tokom godine, do limita od 1.000 EUR po zaposlenom. Pored toga, zaposleni Banke imaju i mogućnost korišćenja ambulante koja se nalazi u neposrednoj blizini kancelarije.

Dodatno, Banka svim svojim zaposlenima pruža mogućnost da, po povoljnijim uslovima, obezbede polisu privatnog zdravstvenog osiguranja i članovima svoje porodice.

Pored osiguranja, Mobi Banka zaposlenima pruža i mogućnost plaćene rekreacije, u cilju podsticanja dobrih navika i zdravog načina života.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

4. Zaposleni (nastavak)

4.5. Upravljanje učinkom zaposlenih

U Mobi Banci svi zaposleni imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju ličnih planova razvoja, a formalno ocenjivanje radnog učinka i individualnog razvoja sprovodi se na godišnjem nivou.

Finalna ocena realizacije ciljeva, postignutih uspeha i izazova u prethodnoj godini, kao i postavljanje novih ciljeva za period od godinu dana, vrši se i procenjuje na sastanku zaposlenog i nadređenog u prvom kvartalu naredne godine. Procena učinka uključuje i ocenu kompetencija, a iz ukupne ocene procenjuju dalje se mogućnosti za razvoj karijere. Na osnovu ocene učinkovitosti zaposlenog i ostvarenja kompanijskih ciljeva donosi se i odluka o isplati finansijskih bonusa na godišnjem nivou, kao još jedan vid priznanja zaposlenima koji postižu vrhunske performanse i doprinose sveukupnom razvoju kompanije.

4.6. Usavršavanje i razvoj zaposlenih

Tim za ljudske resurse Mobi Banke neprestano radi na povećanju raznovrsnosti programa za učenje koji zaposlenima pružaju priliku da se usavrše u oblastima od interesovanja. U toku 2023. godine, Banka je organizovala sledeće obuke:

- Inicijalni trening za zaposlene na prvim linijama (kreditni savetnici, agenti Kontakt centra, Telesales i Collection agenti) u formi lekcija uživo i na e-learning platformi Banke sa preko 100 polaznika;
- Obuka koja se tiče sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, koja je obavezna za sve zaposlene na godišnjem nivou;
- Protivpožarna obuka; i
- Onboarding radionice za novozaposlene.

5. Borba protiv korupcije i podmićivanja

Mobi Banka je apsolutno posvećena istraživanju i prevenciji svih oblika kriminaliteta i protivzakonitog postupanja u okviru svog poslovanja, uključujući i potencijalne incidente u vezi sa korupcijom i podmićivanjem. Od samog početka, Banka aktivno radi na razvoju i unapređivanju kapaciteta i mehanizama za brzo, nezavisno i objektivno postupanje u navedenim situacijama.

U domenu svojih nadležnosti u borbi protiv korupcije i podmićivanja, Mobi Banka se stara o prevenciji i suzbijanju protivzakonitih aktivnosti, što obuhvata sprečavanje kako internih zloupotreba zaposlenih, tako i sprečavanje protivzakonitog delovanja klijenata i trećih lica na osnovu razvijenih internih pravila, procedura i politika za prepoznavanje i prijavljivanje protivzakonitih radnji i kriminaliteta u opštem smislu, uključujući i koruptivno delovanje, kao i mehanizama za dalje procesuiranje i prijavljivanje ovih radnji nadležnim organima. U ovom trenutku, Banka radi na pripremi Etičkog kodeksa po uzoru na najbolje prakse Grupe. Usvajanje ovog dokumenta očekuje se u 2024. godini.

Imajući u vidu da su korporativni procesi nabavke identifikovani kao jedan od najvećih izvora potencijalnog koruptivnog delovanja, Banka je definisala veoma složen sistem nabavke koji uključuje niz mera i mehanizama sa ciljem prevencije korupcije i podmićivanja u ovom procesu.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE (nastavak)

5. Borba protiv korupcije i podmićivanja (nastavak)

Kada je reč o zaštiti uzbunjivača, Banka aktivno primenjuje odredbe Zakona o zaštiti uzbunjivača koji se primenjuje na privredna društva na teritoriji Republike Srbije, i ujedno se pridržava internog akta o zaštiti uzbunjivača definisanog na nivou kompanije.

Mobi Banka do sada nije imala identifikovane, prijavljene i potvrđene slučajeve korupcije.

Beograd, 29.03.2024. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora
Zakonski zastupnik banke

Periša Puletić
Član Izvršnog odbora